

ОТВОРЕНИ ФОРМИ

ЛЕКЦИИ ОТЪ УЧИТЕЛЯ
НА
МЛАДЕЖКИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ

ГОДИНА VIII (1928—1929)

ТОМЪ II.

СОФИЯ

1943

Отворени форми

Размишление.

Коя мисъл е ценна? — Разнообразната. Често мисълта става еднообразна, както вървежът на рака, и отегчава човъка. Каквото и да правите съ кривия ракът, той все настрана ще върви. Това е навикът въ него, отъ който не може да се освободи. Каква култура носи кривият ракът? — Нисша култура. — Защо? — Възможноститъ му сж ограничени. развитието на неговитъ способности е ограничено. За да придобие нѣщо повече отъ това, което носи днесъ, кривият ракът трѣбва да напусне сегашната си форма и да влѣзе въ друга, съ по-голѣми възможности.

Сжщиятъ законъ се отнася и до човѣшкитъ мисли. Всѣка мисъл има специфична форма. Докато дадена мисъл може да излиза вънъ отъ своята форма и да се реализира, тя има условия за развитие. Щомъ не може да се проектира навънъ и да се реализира, тя нѣма условия за развитие. Тя е затворена въ своята форма. Щомъ се намѣри въ такова положение, човѣкъ търси външни форми или пособия, чрезъ които да си помогне. Както въ механиката хората си служатъ съ лостове, за да извършатъ това, което не могатъ да

направятъ съ ржцетъ си, така и въ мисълта си тѣ прибѣгватъ до лостове, чрезъ които пренасятъ мислитъ си отъ по-низка въ по-висока форма, т. е. отъ форма съ по-малки възможности въ форма съ по-голѣми възможности. Човѣкъ се ражда съ способности и дарби, които се проявяватъ само на земята. Нѣкои способности и дарби въ човѣка сж толкова слабо застѣпени, че презъ цѣлия му животъ не могатъ да се проявятъ. Неспособниятъ и съ лостъ, и безъ лостъ, малко постига; обаче, способниятъ лесно постига нѣщата. Той работи и безъ лостъ, и съ лостъ. Приложи ли лоста, той печели и време, и енергия. Човѣкъ си служи съ лостове не само на физическия свѣтъ, но и въ другитъ свѣтове. Напримѣръ, нѣкои мжнотии сж въпроси извънъ физическия свѣтъ. Следователно, за разрешаването имъ сж нуждни не физически, а психически, духовни лостове. Щомъ се намѣришъ предъ една психическа мжнотия, ще потърсишъ нѣкакъвъ духовенъ лостъ, съ който да я повдигнешъ.

Помнете: мжнотиитъ въ живота, били тѣ физически или психически, сж задачи, които трѣбва правилно да се разрешаватъ. Докато човѣкъ гледа на мжнотиитъ като на задачи и се стреми да ги разрешава правилно, той може да бжде ученикъ. Ако гледа на тѣхъ като на произволни, случайни явления, наложени отъ условията, той не може да бжде ученикъ. Нѣкои учени, философи, писатели

минаватъ и заминавагъ покрай мжнотиитѣ, но не се спиратъ върху тѣхъ, да ги разгледатъ като задачи, дадени отъ съзнателния, разуменъ свѣтъ. Щомъ се намѣрятъ въ неблагоприятни условия, тѣ казватъ, че животътъ имъ е тежъкъ, и ги отминаватъ. Истинскиятъ философъ използва разумно неблагоприятнитѣ условия за своето растене и повдигане. Той знае, че колкото по-силенъ е вѣтрътъ, толкова повече растението се калява и укрепва. Истинскиятъ философъ, ученъ и писателъ е въ състояние самъ да подобри условията си. Като решава мжнотиитѣ правилно, той изкарва доброто отъ тѣхъ. Ще каже нѣкой, че светията, философътъ или учениятъ не се нуждаятъ отъ удобства, отъ много храна, отъ хубаво облѣкло и т. н. Нѣкои си представятъ светията бедно облѣченъ, съ жълто, изпито лице, съ хлътнали очи и т. н. Едно е вѣрно: светията не живѣе само, за да яде и пие; той не мисли само за себе си, но и за другитѣ. Затова нѣкои казватъ: Обикновениятъ човѣкъ живѣе шестъ деня за себе си, а седмиятъ посвещава на Бога и на ближния си. Животътъ на светията е точно обратенъ: шестъ дни отъ седмицата той посвещава за служене на Бога, а седмия — за себе си. Има светии, които се хранятъ само единъ пжтъ презъ седмицата, но това сж изключителни случаи. Трѣбва да се знае, че всѣка мжнотия може да се разреши по пжтя на най-малкото съпротивление. Мжнотията има

за целъ да събуди човѣшкитѣ способности къмъ дейность, да застави човѣка да мисли право. Само така човѣкъ ще разбере, че различнитѣ мжнотии, презъ които е миналъ, сж го научили, какъ да работи и да прилага знанията си. Сегашната човѣшка форма е резултатъ на усилията, които човѣкъ е правилъ при минаване отъ една форма въ друга, докато е дошълъ до сегашната. Микроскопически сж промѣнитѣ, презъ които човѣкъ е миналъ, но всѣка промѣна говори за условията, за времената и за усилията, презъ които е миналъ той.

Като изучавате линиитѣ на човѣшкото лице, по дължината и правилността имъ, ще сждите за дейността на човѣшкия умъ. Колкото е по-дълга и по-правилно развита една линия, толкова повече е работилъ и толкова по-голѣми придобивки има човѣкъ. Голѣмитѣ придобивки носятъ голѣма радостъ, а малкитѣ придобивки — малка радостъ. Радостъта и скръбъта сжщо иматъ свои силови линии, свой пжтъ на движение. Пжтътъ на радостъта се отличава отъ пжтя на скръбъта. Сжщо така и пжтътъ на доброто се отличава отъ пжтя на злото. Апаштътъ върви по единъ пжтъ, а добродетелниятъ човѣкъ — по другъ пжтъ. Затова казваме, че пжтищата на хората се различаватъ. Апаштътъ излиза обикновено вечеръ, когато хората спятъ, когато градинаритѣ сж въ домоветѣ си. Добродетелниятъ човѣкъ върши работитѣ си презъ деня, когато всички хора сж будни и се намиратъ

въ нужда. Като мине покрай нѣкоя градина, той не гледа, дали дърветата иматъ плодове, да ги обере, но се вглежда въ тѣхъ, да разбере нуждитъ имъ и, ако сж сухи, полива ги и си заминава. — Защо трѣбва човѣкъ да скърби? — За да дойде радостта. Радостъ безъ скръбъ не може. Ако линията на радостта ви е дълга, ще знаете, че на единия ѝ край е скръбта. Радостта и скръбта сж две нераздѣлни сили. Щомъ едната се прояви, другата чака вече своя редъ.

И тѣй, който се радва, трѣбва да е готовъ да страда; и който страда, трѣбва да се готви за радостта. Човѣкъ дѣвче храната си. Това е особенъ родъ страдание. Обаче, ако храната, която дѣвче, има приятенъ вкусъ, при дѣвченето той изпитва приятностъ. Ако дѣвче разваленъ орѣхъ, напримѣръ, той изпитва неприятностъ. Това показва, че приятността и неприятността, както и страданието и радостта, сж тѣсно свързани. Гледате нѣкого, докато се радва още, започва да скърби; и докато скърби, започва да се радва. Ние отиваме още по-далечъ и казваме: Едни хора трѣбва да страдатъ, за да се радватъ други. Ще кажете, че това е несправедливо. Въ Великия животъ нѣма неправда. — Защо? — Защото силитъ въ разумната природа се смѣнятъ. Който е страдалъ, ще се радва; който се е радвалъ, ще страда. Въ притчата на Христа за богатия и за Лазара виждаме този законъ добре изразенъ: Лазаръ страдаше на

земята, а на небето се радваше. Обратно: богатиятъ благуваше на земята, а на небето страдаше. Казано е за Лазара, че билъ приетъ въ лоното на Аврама, т. е. въ рая, а богатиятъ — въ ада, т. е. въ свѣта на вѣчното мжчение.

Въ какво се заключава мжчението? — Въ трудъ, въ занимание съ тежки, груби работи, които не ви подхождатъ. Адътъ е мѣсто на усилена работа. Тамъ не се позволява никакво излежаване, никакъвъ мързелъ. И въ рая се работи, но съ приятностъ и разположение. Както на земята човѣкъ учи, работи и живѣе добре или зле, така и въ рая, и въ ада той се учи и работи. Колкото по-съзнателно се отнася човѣкъ къмъ работата си, толкова тя му е по-приятна. Несъзнателното отнасяне на човѣка къмъ работата му причинява неприятностъ. Въ първия случай той казва, че се намира въ рая, а въ втория случай — въ ада. Добриятъ животъ подразбира приятна работа, а лошиятъ животъ — неприятна работа. Като смѣнишъ разположението къмъ работата си отъ неприятно въ приятно, ти се качвашъ въ рая; ако работишъ съ неразположение, ти слизашъ въ ада. Ако философътъ престане да работи, става орачъ; ако орачътъ учи и работи съ разположение, той става философъ.

Единъ день запитали Сократа: Защо богатитѣ даватъ милостиня на беднитѣ, а на философитѣ нищо не даватъ? Сократъ отго-

ворилъ: Богатитѣ даватъ милостиня на беднитѣ, защото и тѣ могатъ нѣкога да осиромашеятъ; на философитѣ нищо не даватъ, защото не могатъ да станатъ философи. Значи, човѣкъ влага енергията и сръдствата си тамъ, отдето очаква да получи нѣщо. Отдето нищо не очаква, тамъ нищо не влага отъ себе си.

Като се намѣрите предъ нѣкакви мжнотии, не се оплаквайте, но се опитайте да ги отдѣлите отъ себе си и така да ги разрешите. Щомъ сж вѣнъ отъ васъ, запитайте се, защо е дошла тази мжнотия, коя е причината за нея. Нѣкой се мжчи, че не може да се прояви. Другъ иска да стане добъръ ораторъ, да владѣе публиката и, ако не може да постигне това, той започва да се мжчи. Какъвъ смисълъ има да говоришъ предъ публика? Нѣкой говори съ часове, но, въ края на краищата, публиката го освирква. Има смисълъ да говори човѣкъ предъ публика, но ако може да ѝ предаде нѣщо отъ себе си, тя да остане доволна отъ него. Всички хора ще кажатъ за него: Уменъ човѣкъ е, добре и разумно говори.

Задачата на човѣка е да решава мжнотиитѣ си правилно, а какъвъ е той по професия, това е второстепененъ въпросъ. Като живѣе, човѣкъ ще бжде и философъ, и ученъ, и музикантъ, и поетъ. Ще кажете, че трѣбва да се осигурите. — Природата е осигурила всички живи сжщества. Организ-

мъгъ, съ който човѣкъ разполага, е най-голямата осигуровка. Който може да използва на мѣсто своитѣ мисли и чувства, своитѣ дарби и способности, той е осигуренъ, той минава за богатъ човѣкъ. Той съзнава своето призвание на земята като човѣкъ и се стреми правилно да го изпълни.

— Само свѣтлиятъ път на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

26. Лекция отъ Учителя, държана на
8 мартъ, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Периодичностъ въ живота

Размишление върху противоречията.

Съвременнитѣ хора се страхуватъ отъ противоречията и търсятъ причината за съществуването имъ. Тѣ не подозиратъ, че въ противоречията се крие нѣщо велико. И за кривия ракъ е противоречие, защо ходи настрана; защо черупката му е твърда; защо има десетъ крака и т. н. Въ тѣзи противоречия, обаче, се крие нѣкакъвъ великъ замисълъ на природата. Условиата, при които е живѣлъ ракътъ, сж го създали кривъ. Ако се проследи далечното му минало, ще се намѣрятъ причинитѣ, които сж го създали, и ще видите, че никакво противоречие нѣма въ устройството на неговия организъмъ. Въ този смисълъ, противоречия съществуватъ само за ограничения човѣшки животъ, но не и за вѣчността. Може ли да дѣлимъ голѣмото, безкрайното, вѣчното на времето? — Може, но все пакъ ще се получи безкрайно голѣмо число. Да дѣлите безконечността на времето, това значи, да изливате водата отъ единъ котелъ, въ който постоянно се налива нова. Отъ една страна ще го изпразвате, отъ друга ще се пълни. Това показва, че вѣчността е

недѣлима, но резултатитѣ ѝ се поддаватъ на разглеждане и на дѣление.

Какво отношение сѣществува между масата на едно тѣло и силата, която действува въ него? — Право пропорционално. Това значи: колкото е по-голѣма масата на тѣлото, толкова по-голѣма сила действува въ него. Десеттѣ крака на рака показватъ действието на известни сили. Съ числото десетъ той е разрешилъ известно противоречие. Ако не бѣше го разрешилъ, щѣше да излѣзе отъ положението си на ракъ. Всѣко неразрешено противоречие внася стремежъ въ човѣка къмъ повдигане.

Представете си, че имате една неопредѣлена величина, която означаваме съ нула, т. е. съ нищо, което представя кръгъ. Кръгътъ е неопредѣлена величина, понеже можемъ да се движимъ по него хиляди години, безъ да го извървимъ, особено ако повърхността му е навсѣкжде гладка и еднаква. Колкото пжти да го обикаляте, не можете да познаете, дали сте го извървли или не. Ако има нѣкакви белези върху кръга, вие ще знаете, колко пжти сте го обиколили. Значи, явленията въ живота се повтарятъ периодически, презъ всѣки 22 години. Това показва, че сѣществува една периодичность, както въ човѣшкия животъ, така и въ цѣлокупния. Напримѣръ, ако родителитѣ даватъ на своето петгодишно дете да пие малко вино, следъ 22 години, като стане 27 годишенъ момъкъ, въ него ще се

яви желание пакъ да пие, но повече, отколкото е пилъ като дете. Той може да се опие и да разстрои организма си. Следъ други 22 години желанието му да пие е още по-силно. Той пие и се разболява отъ пиене. Така, следъ всъки 22 години той пие все повече и повече, докато организмътъ му съвършено се разстрои, отслабне и не може вече да издържа. Той престава да пие, но заминава за другия свѣтъ. Законътъ на периодичността се проявява въ възходяща и нисходяща степенъ, въ зависимостъ отъ разположението на човѣка къмъ добри или лоши навици.

Като се говори за пиенето, нѣмаме предъ видъ само пиене на спиртни питиета; пиянство сѣществва и въ сърдечния, и въ умствения свѣтъ. Човѣкъ е пиянъ, когато между чувствата и между мислитъ му нѣма никакво съотношение. Той не чувствува и не мисли правилно. Положението на пияния, било на физическия, въ сърдечния или въ умствения свѣтъ, е подобно на онзи пияница, който пилъ за здравето на всички свои приятели и, като тръгналъ за дома си, възседналъ коня си наопаки — съ опашката напредъ. Той самъ се чудѣлъ, какво е станало съ коня, че главата му изчезнала. Всъки, който не може да намѣри главата на коня си, непременно е пиянъ. Когато не можете да разрешите една мъчнотия, това показва, че сте възседнали коня си наопаки. Търсите главата му и, като не можете да я

намърите, казвате: Страданията ми нѣматъ край. Който мисли, че страданията му нѣматъ край, той прилича на онзи, който търси главата на коня си и не я намира. Ще знаете, че и страданията, и радоститѣ иматъ край. — Защо? — Защото обектитѣ на страданията и на радоститѣ сж материални. Докато има обекти, ще има и радости, и страдания. Щомъ изчезнатъ обектитѣ, ще се свършатъ и радоститѣ, и страданията. Придобиването на богатство, на приятели прави човѣка радостенъ. Щомъ ги изгуби, той страда. За да не губи радостъта си и да не страда, човѣкъ трѣбва да търси духовни обекти, а не материални.

Ще кажете, че радостъта се дължи на правилното разрешаване на задачитѣ, а страданието — на неправилното имъ разрешаване. Така е, но какво се разбира подъ правилно и неправилно разрешаване на известни въпроси? Ние казваме: Не е силенъ онзи, който решава задачитѣ си при благоприятни условия на живота. Не е ученъ онзи, който наготово преписва задачитѣ си. Който носи страданията си съ радостъ, той е по-силенъ и по-ученъ отъ онзи, който избѣгва страданията. Той е по-разуменъ отъ онзи, който преписва задачитѣ си наготово. Всѣки самъ трѣбва да решава задачитѣ си. Че срѣщалъ на пътя си препятствия, това нищо не значи. Колкото повече спънки срѣща човѣкъ и ги преодолява, толкова по-силенъ става. Не си създавайте сами спънки, но не избѣгвайте

онѣзи, които разумната природа ви е поставила. Тя знае, какво е нужно на човѣка, за да кали волята си. Чрезъ спънкитѣ природата го заставя да мисли, да работи и да се движи. Тя го кара да взема участие въ нейнитѣ работи, да изучава законитѣ ѝ.

Като върви въ правия пѣтъ на живота, човѣкъ лесно решава задачитѣ си, не се отклонява, не нарушава законитѣ на природата. Щомъ кривне нѣкъде, той вече се е отклонилъ или нарушилъ законитѣ ѝ. Всѣко нарушаване или отклоняване води къмъ заболяване. Отклоняването може да е станало преди много години, но последствията идатъ днесъ. Който намѣри причината на заболяването си, лесно се лѣкува. Не я ли намѣри, болестъта не го напуска. Като знаете това, не питайте, защо нѣкой боледува и грѣши, а другъ не боледува и не грѣши. Първиятъ се поддава на действието на всѣкакви бацили, а вториятъ е неуязвимъ за тѣхъ; първиятъ минава покрай касата на богатия и веднага бръква въ нея, а вториятъ минава и заминава, безъ да я погледне. Първиятъ е нечестенъ човѣкъ, а вториятъ — честенъ. Обаче, има случаи въ живота, когато малкитѣ погрѣшки се предпочитатъ предъ безгрѣшния животъ. За предпочитане е да вземешъ паритѣ на онзи, който е решилъ да си купи съ тѣхъ револверъ, за да убие своя неприятелъ. Като вземешъ паритѣ му, той трѣбва да разбере, че разумната природа съзнателно му

поставя препятствие, да го отклони отъ престъплението, което е намислилъ да прави. Ето защо, когато се яви нѣкакво препятствие на пътя ви, мислете, коя е причината за това; щомъ намѣрите причината, можете да махнете препятствието, а може и да го оставите. Има голѣми, тежки препятствия на пътя ви, които сами не можете да вдигнете. Среещнете ли такова препятствие, обиколете го и вървете по другъ, по-чистъ и правъ пътъ.

Да се върнемъ пакъ върху противоречието на кривия ракъ. Мислете върху него като задача, на която разрешението се крие въ далечното минало. Ако разрешите тази задача, ще разрешите и своитѣ мжнотии, които се криятъ въ закона на периодичността. Който не разбира този законъ, той преяжда. Опасно е преяждането. Който го разбира, не си е доялъ. За предпочатане е нѣкога да не си доялъ, отколкото да си преялъ. Ако не си доялъ, ти имашъ условия да се наядешъ. Ти имашъ импулсъ, потикъ въ себе си.

Наблюдавайте проявитѣ на живота си презъ различнитѣ възрасти. Така ще разберете проявитѣ на закона за периодичността.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

27. Лекция отъ Учителя, държана на
15 мартъ, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Азбуката на природата

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Размишление върху Духа Божи.

Съвременнитѣ хора казватъ: Азбуката е за децата, книгата — за ученицитѣ, а науката — за ученитѣ. Ако ви запитатъ, знаете ли азбуката, ще кажете, че я знаете. Въ сжщностъ, вие знаете азбуката на български езикъ, но не знаете азбуката на другитѣ езици. Нѣкои знаятъ азбуката на единъ или на два чужди езици, но никой не знае азбуката на природата. Тази азбука трѣбва да се изучава сега. Днесъ хората не се разбиратъ, понеже нѣматъ обща азбука, нѣматъ еднакви схващания за морала, за живота, за природата. Когато всички хора научатъ азбуката и езика на природата и могатъ да се разговарятъ на него, тѣ ще се разбератъ. Тогава ще дойде онази хармония между тѣхъ, която всички търсятъ.

Коя е първата буква въ азбуката на природата? Ще кажете, че първата буква въ българската азбука е „а“, но коя е първата буква отъ азбуката на природата, не знаете. Въ сжщностъ, коя буква наричаме първа? Коя

дъждовна капка е първа? Коя капка на извора е първа? Ние сме се условили да даваме първенство на всѣко нѣщо, което е начало. Първороденъ синъ е онзи, който, съ идването си на земята, туря началото на децата въ семейството. Пръвъ день е този, съ който туряме начало на нѣкаква работа. Съ коя буква е започнала природата своята работа? Сегашнитѣ учени говорятъ върху различни въпроси, пишатъ книги, правятъ изследвания, но какво остава отъ тѣхния трудъ, ако дойде нѣкой отъ нѣнъ и заличи написаното въ главитѣ на учениитѣ или въ тѣхнитѣ книги? Докато написаното въ главитѣ и въ книгитѣ имъ стои, тѣ сж доволни, радостни; щомъ се заличи, всички страдатъ и казватъ, че животътъ имъ се обезсмислилъ.

Какво остава въ ржцетѣ на богатия, като взематъ паритѣ му? — Праздната кесия. Какво остава на човѣка, когато отнематъ щастieto му? — Скрѣбъта. Скрѣбъта представя праздна кесия. — Не може ли да се живѣе безъ скрѣбъ? — Не може. Паритѣ трѣбва да се турятъ въ кесия. Привилегия е за човѣка да има хубава, скжпа кесия. Има кесии, табакери, украсени съ скжпоценни камѣни. Ако нѣкой беденъ студентъ има такава кесия или табакера, той може да я продаде скжпо и съ паритѣ ѝ да свѣрши университетъ. Има обикновени и необикновени кесии, както и обикновени и необикновени скрѣби. Обикновенитѣ кесии струватъ нѣколко лева, нѣма сми-

сълъ да се продаватъ. И обикновенитъ скърби струватъ евтино, затова не се намиратъ хора, които да ги купуватъ. Другъ е въпросътъ за необикновенитъ скърби и страдания, които всѣки се стреми да купи. Когато страда, човѣкъ трѣбва да знае причината на страданието и мѣстото, отдето иде то. Това се отнася не само до страданието, но и до мислитъ и чувствата на човѣка. Като знае причинитъ, които ги предизвикватъ, и мѣстото, отдето идатъ, той може да опредѣли тѣхната ценностъ. Това е предметъ на човѣшкото съзнание. Съзнанието на човѣка се намира въ главата му. То има своитъ корени—нервички и клоне. Ще кажете, че съзнанието е отвлѣчено понятие, безъ специфични органи. Говори се за съзнанието, но чрезъ какви органи се проявява то, това никой не знае. Обаче, всѣки е забелязалъ, че, при най-малкия ударъ въ главата, човѣкъ губи съзнание и претърпява голѣми пертурбации.

Съзнанието на човѣка се разглежда като вътрешна сила, която организира неговитъ мисли, чувства и действия. Много отъ сегашнитъ учени не знаятъ, кжде е мѣстото на съзнанието. Седалището на съзнанието е въ главата, а отчасти и въ грѣбнака. То се извява чрезъ главния и грѣбначния мозѣкъ. Нѣкогашната столица на съзнанието е била на друго мѣсто, а не въ главата. Има още сили на съзнанието, които не сж премѣстени въ главата. — Кжде е било мѣстото на

съзнанието по-рано? — Въ симпатичната нервна система, или така наречения слънчевъ вжзелъ. Въ далечното минало главата на човѣка е била на това мѣсто. Той е мислилъ чрезъ слънчевия вжзелъ. Днесъ ученитѣ разглеждатъ главата като мѣсто, дето се склада знанието. Човѣкъ придобива известно знание и го отпечатва въ мозъка си. Това не е истинско знание, но помнене, т. е. запаметяване на известни факти. Истинско знание е това, при което човѣкъ разполага съ силитѣ на своя организъмъ. Понеже съзнанието на всички хора не е еднакво развито, тѣ се различаватъ помежду си по строежъ, по проява на своитѣ мисли, чувства и постѣпки. На това се дължи, защо едни хора сж математици, други — философи, трети — музиканти, художници, занаятчии и др. На това се дължатъ различнитѣ възгледи на хората върху морала, върху доброто и злото. Доброто и злото сж мѣрки, съ които човѣкъ опредѣля нѣщата. Дойде ли до тѣзи мѣрки, като абсолютни величини, той се е домогналъ до сжщината на живота. — Какво е човѣкъ по сжщина? — На този въпросъ не можешъ да си отговоришъ. Речешъ ли да мислишъ за своята сжщина, ти ще заспишъ. — Каква е сжщината на Бога? — И по този въпросъ не можешъ да мислишъ. Човѣкъ може да мисли за себе си, въ смисълъ на своитѣ нужди, но не и за себе си, като сжщина. Ако искашъ да знаешъ, какво си въ сжщностъ, ще

знаешъ, че си нула — нищо повече. Нулата пъкъ представя елипса или кръгъ, зависи какъ ще я напишете. Значи, човѣкъ е кръгъ, когато има единъ центъръ, или елипса — съ два центра. Ще кажете, че искате да бждете свободни. Може да бждете свободни, а може и да не бждете, отъ васъ зависи. Който се движи само около единъ центъръ, т. е. около Бога, той е свободенъ. Хвърчилото, съ което си играятъ децата, свободно ли е? — Не е свободно. То хвърчи, благодарение на това, че не е свободно. Ако е свободно, не може да хвърчи. Центърътъ, около който е закаченъ, е ржката на детето. Значи, хвърчилото се движи изъ въздуха, понеже е свързано за разумната воля на детето. То го пуца да хвърчи и го прибира по своя воля. Привидно хвърчилото е ограничено, защото е вързано съ канапъ, но то лети, именно, защото е вързано. Оттукъ вадимъ заключението, че не всѣка връзка ограничава човѣка. Има връзки, които го ограничаватъ; има връзки, които го освобождаватъ, даватъ му възможность да хвърчи.

Сегашнитъ хора се страхуватъ отъ връзки, не искатъ да изгубятъ свободата си. Кога листътъ е свободенъ и се развива правилно? — Когато е свързанъ съ дървото. Откъсне ли се отъ дървото, той пада на земята и започва да гние. Презъ това време вѣтрътъ го духа, играе си съ него. Следователно, разумнитъ връзки, направени отъ природата, не

ограничаватъ човѣка. Неразумнитѣ връзки, обаче, го ограничаватъ. Пазете се отъ такива връзки. Пазете се отъ отрицателнитѣ внушения на хората. Нѣкой ви казва, че въ скоро време ще се разболѣете. Ако сте слабъ по духъ, вие възприемате това внушение и, наистина, заболявате. Ако сте силенъ, отхвърляте внушението и казвате: Азъ съмъ здравъ човѣкъ, живѣя разумно и не се поддавамъ на чужди внушения. Изобщо, това, въ което човѣкъ вѣрва, става. Има случаи, когато, и като вѣрва въ нѣщо, не става споредъ вѣрата му. Обаче, въ повечето случаи става. Като знаете този законъ, приложете вѣрата си за реализиране на положителни нѣща.

Двама светии живѣли въ една гора, дето прекарвали повече въ постъ и молитва. Единиятъ вѣрвалъ въ силата на мисълта и казвалъ, че съ мисълта си човѣкъ може всичко да постигне. Единъ день другарьтъ му останалъ въ колибата да вари бобъ, а той отишълъ въ гората да се разходи и да размишлява. Като се върналъ въ колибата, намѣрилъ всичко приготвено, и седнали двамата да обѣдватъ. Първиятъ светия, който поддържалъ, че съ мисълта всичко се постига, хапналъ отъ боба, но веднага оставилъ лъжницата въ чинията си и казалъ: Бобътъ е безсолень. Другарьтъ му отговорилъ: Помисли, че е солень, и той ще се осоли. Всѣки самъ трѣбва да соли яденето си. Готвачътъ не е длъженъ да го осолява. Неговата работа се

заклучава само въ готвенето; що се отнася до осоляването, това е работа на онзи, който яде. Така постъпва и природата. Тя готви, а осоляването остава на хората. Осоляването е процесъ, който става въ мисълта. На човѣка е дадено правото да осолява нѣщата споредъ вкуса и разбирането си. Това, което за нѣкого е солено, за другъ е безсолно. И обратно: безсолното за едного е солено за другиго.

Какво представя още мисълта? — Изгрѣване на слънцето, т. е. на съзнанието въ човѣка. Всѣка мисълъ е слънчевъ лжчъ, или лжчъ на човѣшкото съзнание. Ето защо, когато човѣкъ мисли, скръбта го напуща. Скръбта има отношение къмъ сърдцето и къмъ чувствата. Щомъ чувствува, човѣкъ скърби. Започне ли да мисли, той престава да скърби.—Коя мисълъ разпрѣсва скръбта? — Правата мисълъ. Всѣка крива, изопачена мисълъ може да усили скръбта, но не и да я премахне. Затова, когато нѣкой каже, че собственитѣ му мисли сж спънка въ неговия животъ, ние подразбираме неестественитѣ, изопачени човѣшки мисли. Обаче, правитѣ, естественитѣ мисли премахватъ всички препятствия, всички скърби отъ човѣшкия животъ. Когато мисли право, човѣкъ е свободенъ. Той е свързанъ съ Първата Причина и се намира въ нейнитѣ ржце, както хвърчилото въ ржцетѣ на детето. Пусне ли канапа, хвърчилото пада на земята. Радвайте се, докато Богъ ви държи въ ржката си. Пусне ли ви, вие попа-

дате въ ржцетѣ на вѣтъра, който ви люлъе, дето иска. Паднете ли на земята, смъртъ ви очаква. Сжщината на човѣка се крие въ неговото съзнание, което всѣки день го повдига все по-високо и го напжтва въ живота му. То му нашепва, какво да прави, какъ и кога да се прояви. Въ този смисълъ, съзнанието на човѣка не е нищо друго, освенъ неговото ржководно начало. Нѣкои го наричатъ още интуиция, ангелъ пазителъ и др. Който слуша гласа на своята интуиция, работитѣ му се нареждатъ добре. Престане ли да слуша този гласъ, всичко на зле върви. Ако искате да бждете свободни, дрѣжте връзката си съ своето ржководно начало. Това не значи, че нѣма да се натѣквате на мжчноти. Ще минавате презъ мжчноти, презъ страдания, но лесно ще се справяте. Задачата на човѣка е да разврѣзва неправилнитѣ врѣзки, да се освобождава отъ ограниченията и да прави съзнателни, разумни врѣзки. Съзнателни и естествени врѣзки сж тѣзи на ученика съ неговитѣ учители. Той прави врѣзки, защото има желание да учи. Желанието на човѣка да придобива знания е естествено. Колкото по-силно е желанието му да учи, толкова по-правилни ще бждатъ врѣзкитѣ му съ неговитѣ учители. Той ще ги обича, и тѣ ще го обичатъ.

Сегашнитѣ хора се нуждаятъ отъ вжтрешно самовѣзпитание. Всѣки трѣбва да знае, докжде се простиратъ неговитѣ възможности и свобода. Колкото по-широко съзнание има,

толкова по-голяма е неговата свобода. Свободният върви по пътя на най-малките съпротивления. Като минава покрай нѣкоя овчарска кошара, отдалечъ още той я обикаля, за да не предизвика кучетата. Той може да мине и направо, но джобовѣтъ му трѣбва да бждатъ пълни съ камъни, да се брани отъ кучетата. Ще каже, че иска да мине направо презъ кошарата, да не губи време. И въ двата случая ще употребѣи едно и сѣщо време: въ първия случай ще обиколи, но нѣма да се спира, да се разправя съ кучетата; въ втория случай пътятъ му е по-късъ, но ще изразходва време, докато се освободи отъ кучетата. Истински свободниятъ разполага съ знание, което всѣкога може да приложи. Прилагане на знанието е нужно, а не само знаниеи Ще каже нѣкой, че се намира въ лишение: нѣма дрехи, обуца, шапка, пѣкъ и пари нѣма. Едно е нужно на човѣка — вътрешенъ миръ. Щомъ има миръ, той не се смущава отъ нищо. Той знае, че, каквото му е нужно, ще го придобие — всѣко нѣщо ще дойде на своето време. — Това не е най-страшното. Всички хора сж умирали и умиратъ гладни. Значи, и ти ще умрешъ гладенъ. — Ще умра младъ и зеленъ, безъ да съмъ си поживѣлъ. — Не си ти първиятъ, който ще отидешъ младъ и зеленъ. Колко млади хора сж отишли на онзи свѣтъ!

Явленията въ живота и въ природата се повтарятъ. Каквото е ставало и става съ хо-

рата, ще стане и съ васъ. Дѣдото на нѣкого умрѣлъ отъ простуда, баща му — също. Най-после и той ще умре отъ простуда. Тукъ действува закона на фаталността, но това не значи, че този законъ не може да се измѣни. За да се избѣгне фаталността, той трѣбва да намѣри причината, която е предизвикала простудата. Дѣдото се простудилъ, защото пианствувалъ; бащата се простудилъ, защото отишълъ да краде една мома презъ студена зимна нощъ. За да избѣгне тази фаталность, той трѣбва да живѣе по новъ начинъ, да вложи нова мисль въ ума си. Само така ще се създаде ново, здраво поколение. Какво трѣбва да се прави тогава? — Нѣма да пиешъ като дѣдо си, нито ще крадешъ мома презъ студена зимна нощъ. Какво представя зимата? — Неблагоприятнитѣ, неестественитѣ условия въ живота. Ще живѣешъ разумно и ще използвашъ благоприятнитѣ условия. Това иска разумниятъ свѣтъ отъ всички хора. Това значи човѣкъ да се самовъзпитава. То подразбира, да работи човѣкъ съ първичнитѣ елементи на умствения, на сърдечния и на волевия животъ. Всѣка проявена мисль, всѣко проявено чувство и всѣка проявена постѣпка е сложенъ процесъ. За да се проявятъ правилно и за да се използватъ разумно, човѣкъ трѣбва да познава първо елементитѣ на своитѣ мисли, чувства и постѣпки и после да ги съединява и да образува отъ тѣхъ цѣль умственъ или духовенъ процесъ.

И тъй, изучавайте първо елементитъ на своитъ мисли, чувства и постъпки, за да можете впоследствие да образувате сложни съединения. Започнете съ изучаване елементитъ на търпението, за да се справите съ нетърпението си. Това е наука, за прилагането на която има различни методи. За развиване на търпението приложете следното упражнение: Застанете правъ на единъ кракъ, а другия подгънете подъ правъ жгълъ. Така застанали, ще се държите право, безъ да се люлгете на една или друга страна. Като се възпитавахъ, нѣма да се люлгешъ отъ кракъ на кракъ, но ще стоишъ тихъ и спокоенъ, ще се наблюдавашъ, нажде се наклонява тѣлото ти: надѣсно, налѣво, напредъ, или назадъ. Ако не станешъ господаръ на дѣсния или на лѣвия си кракъ, какъ ще станешъ господаръ на цѣлото си тѣло, на своята мисълъ, на своитъ чувства и постъпки.

Когато сте затруднени и не можете да разрешите известенъ въпросъ, изнесете дѣсния кракъ и дѣсната си ръка напредъ. Прѣститъ на ръката да бждатъ свити, само показалецътъ да бжде изправенъ нагоре и постепенно да го свивате. Ще кажете, че това е детинска работа. Не е детинска. Който може правилно да свива и изправя показалеца си, всичко може да постигне. Ще свивате и изправяте прѣста си 10—30 пжти и въ това време ще забравите всичко около себе си. Ще се стремите да проникнете въ смисъла на

свиването и изправянето на показалеца. Нѣма движение въ природата, което да е лишено отъ смисълъ. Когато иска да хване една отъ овцетѣ си, овчарьтъ си служи съ кука. Тя крие нѣкакъвъ смисълъ въ себе си. На сжщото основание, когато се намѣрите предъ изкушение, извадете показалеца си навънъ и започнете да го свивате и изправяте. Така вие хващате изкушението и го обезсилвате. Устойчивостъта на човѣка зависи отъ правилното свиване и изправяне на показалеца. Като правите това упражнение, ще разберете неговото голѣмо значение. Дайте перо въ ржката на онзи, който нѣма показалець, и вижте, какъ ще се подпише той. Като знаете значението на този прѣстъ, научете се да го свивате и изправяте при всѣка лоша мисълъ, която дойде въ ума ви, или при всѣко изкушение. Като правите упражнението, изучавайте лошата мисълъ, наблюдавайте я и ще видите, че тя прилича на животно, което има желание да ви напакости. Обаче, ако съзнанието ви е будно, тя ще мине и замине край васъ, безъ да ви причини нѣкаква пакостъ.

Какъ върви мисълъта на човѣка? — По течението на вѣтъра. Така се движи и хвърчилото. Ще кажете, че искате да бъдете свободни, да мислите, както намирате за добре. Не е така. Правата мисълъ има само единъ пътъ на движение, а кривата, изопачената мисълъ има много пътища. Човѣкъ е свободенъ дотолкова, доколкото има съзнание за свобо-

дата си. Вънъ отъ съзнанието никаква свобода не сжществува.

Ученикътъ на Великия животъ трѣбва да работи върху себе си, да придобие самообладание. Така той може да кали нервната си система. Ако сте нервни, правете опити да гледате спокойно, безъ да мигате. Така ще концентрирате мисълта си и ще регулирате нервната си система. Нѣкои мислятъ, че гледането нѣма влияние върху човѣшкия характеръ. Не е така. Гледането, погледътъ има голѣмо значение върху човѣка. Ако говоришъ за Бога, а гледашъ къмъ земята, ти обезцелявашъ думитѣ си. Щомъ говоришъ за Бога, ще гледашъ нагоре. Лжчътъ, който излиза отъ очитѣ ти, образува жгълъ отъ 45° съ хоризонталната права, теглена отъ очитѣ навънъ. Невъзможно е човѣкъ да говори искрено върху възвишени въпроси и да гледа къмъ земята. Невъзможно е и обратното: да говори върху въпроси, които се отнасятъ до нисшия животъ, и да гледа нагоре.

Следователно, когато се говори за Бога, жгълътъ, образуванъ отъ лжча, който излиза отъ окото и отъ хоризонталната права, трѣбва да бжде равенъ най-малко на 45°. При това, лжчътъ трѣбва да бжде възходящъ, а не нисходящъ. Възвишенитѣ мисли образуватъ възходящи лжи, а нисшитѣ и отрицателни — нисходящи. Ученитѣ сж доказали, че всѣки предметъ, съ който се занимава човѣшкиятъ умъ, има свой специфиченъ жгълъ, съ опре-

дѣлена голѣмина и направление. Всѣки жгълъ има свой вѣтрешенъ смисълъ. Ако изнасяшъ нѣкаква идея, безъ да се образува нейниятъ жгълъ, тя не може да се реализира. Една идея е постижима, когато възможноститѣ за нейното реализиране образуватъ специфичния ѝ жгълъ. Когато стреля, войникътъ нагажда орждието подъ такъвъ жгълъ, за да постигне своята целъ. Слънчевитѣ лъчи сѣщо падатъ подъ известни жгли. Всѣка разумна работа образува жгли и линии, опредѣлени строго математически. Сжщиятъ законъ има отношение и къмъ човѣшки-тъ мисли и чувства. Кажете ли нѣкой, че цѣлъ животъ мислилъ и нищо не постигналъ, това показва, че мисълта му не е вѣрвѣла по пѣтя на своитѣ линии и жгли.

Упражнение. Сутринъ, като станете отъ сънъ, измийте добре ржцетѣ си и вѣ дѣсната си ржка сипете малко вода, която ще изпиеете на седемъ пѣти, на глѣтки. Това ще правите седемъ сутрини наредъ, т. е. една седмица. Малъкъ е този опитъ, но цененъ. Така ще опитате силата на енергиитѣ, които възприемате чрезъ ржката си. За да разберете смисъла на опита, добре е да правите наблюдения и да си отбелязвате впечатленията. Който пие вода отъ ржката си, а не направо отъ извора, той не се простудява. Ако нѣкой страда отъ коремоболие, нека направи следния опитъ: сутринъ да пие по десетъ глѣтки гореща вода, на всѣки пѣтъ минути. Като правите това нѣколко пѣти, коремобо-

лието ще изчезне. Горещата вода, приета на глътки, чисти нервната система отъ наслоявания, които подпушватъ мислитъ и чувствата на човѣка. Тя го освобождава отъ напрежението, което нервната система произвежда върху него.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

28. Лекция отъ Учителя, държана на 5 априлъ, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Истинска опора

Размишление.

Теми: „Най-красивото лице.“ „Най-добре оформената глава.“

Кое държи човъка за земята? — Материята, теглото, земното притегляне. Земята привлича всъка частица отъ материята. Сжщо така и слънцето привлича всъка частица отъ земята. Има два вида привличане: частично и общо или колективно. Математицитъ се занимаватъ съ това привличане и правятъ изчисления и измървания на жглитъ, които се образуватъ при привличането.

Казваме, че човъкъ се привлича отъ земята, благодарение на земното притегляне. Привличането, т. е. връзката на човъка съ земята се дължи на материята му. Значи, материалниятъ човъкъ е свързанъ съ земята, а духовниятъ — съ слънцето, което символизира Бога. Слънцето въ човъка е неговото съзнание. Чрезъ съзнанието си той е свързанъ съ Бога. Нъкои признаватъ тази връзка, а други я отричатъ. Тъ казватъ, че Богъ не съществува, но, въпръки това, мислятъ за Него. Едни приематъ съществуването на другъ свѣтъ, освенъ земния; други го отричатъ, но, отъ, време на време, се замислятъ върху въпроса

сжествува ли другъ свѣтъ, или не сжествува. Мнозина се оплакватъ, че не могатъ да се освободятъ отъ влиянието на този или на онзи човѣкъ. Защо не могатъ да се освободятъ? — Защото сж попаднали въ мрежата му. И мухата не може да се освободи отъ паяка, когато попадне въ неговата паяжина. Какъ ще се освободи мухата отъ паяка? — Като скжса паяжината. И мисълта има нишки, както паяжината, съ които привлича хората. Следователно, ако искате да се освободите отъ мисълта на човѣка, въ чиято паяжина сте попаднали, скжсайте нишките ѝ. Миनावате покрай едно дърво и се спирате предъ него. — Защо? — Привлича ви то. — Съ какво? — Съ хубавитѣ си плодове. При това, вие не се спирате предъ коя и да е страна на дървото, но на онази, дето плодоветѣ сж най-красиви и зрѣли. Както плодоветѣ привличатъ човѣка, така го привличатъ и мислитѣ, и чувствата. Въ това отношение, тѣ сж плодове на човѣшкия умъ и на човѣшкото сърдце.

Като се говори за привличане, явява се въпросътъ: земята ли привлича човѣка, или човѣкътъ привлича земята? Щомъ сте дошли на земята, тя ви привлича. Защо не ви е привлѣкла друга нѣкоя планета? На този въпросъ никой ученъ не е отговорилъ. Важно е, че земята привлича човѣка, и той може да се ползува отъ нейната материя, отъ всички нейни сили. Цѣлата земя е на разположение на човѣка. Въпрѣки това, той не може да се пол-

зува изцѣло отъ нея.—Защо?—Защото не познава законитѣ ѝ. За да се ползува отъ всичкитѣ сили на земята, човѣкъ трѣбва да я изучава като живо сѣщество.

Да се върнемъ къмъ основната идея, къмъ връзката на човѣка съ земята. Говори се за връзка между човѣшката душа и Бога. Говори се за връзка, за отношения между хората. Каква представа имате за връзката изобщо? Реално понятие ли е връзката или отвлѣчено? Споредъ окултиститѣ, астралното тѣло на човѣка е свързано съ физическото посредствомъ една нишка. Когато астралното тѣло напусне физическото, нишката се скъсва. Сѣщо така човѣкъ е свързанъ и съ Божествения организъмъ, отъ който съставя удѣ. Тѣзи нишки сѣ невидими за обикновеното око, но тѣ сѣществуватъ. За да не скъса нишката си съ астралния и Божествения свѣтъ преждевременно, човѣкъ трѣбва да се изучава всестранно, и въ физическо, и въ духовно отношение. Затова е казано: „Познай себе си!“ Не се ли познава, човѣкъ изпада въ заблуждения. Сѣществуватъ два вида заблуждения: едни, при които човѣкъ се подценява, и други, при които се надценява. Човѣкъ изпада въ заблуждение, когато не може да реши правилно мѣчнотиитѣ и изкушенията си. Обидитѣ, противоречията, на които се натъкватъ, сѣ изкушения и мѣчнотиитѣ, съ които трѣбва да се справите. Какъ ще се справите съ обидата? — Ще се повдигнете въ съзна-

нието си, да не ви засегне. Работете върху себе си съзнателно, за да се справите съ мъжнотиите си и да придобиете практически резултати. Ако не работите върху себе си, нищо нѣма да придобиете. Като работи, ученикътъ развива мозъчните си центрове, проявява способностите си и лесно решава своите задачи.

Единъ отъ въпроситѣ, който спѣва мнозина, е въпросътъ за сѣществуването на Бога. Често се запитватъ, сѣществува ли Богъ, или не, иматъ ли връзка съ Бога, въ правъ пътъ ли вървятъ. Ако връзката ви съ Бога е силна, никакви съмнения и колебания нѣма да ви смущаватъ. Човѣкъ трѣбва да има такова убеждение, което да издържа на всички сътресения. Каквито разтрѣсвания да има, физически или душевни, връзката му съ Бога трѣбва да бѣде канара, опора на неговия животъ. Скъса ли се тази връзка, човѣкъ излиза отъ своята орбита, отъ орбитата на слънчевата система и отива въ друга система. Не е лесно да влѣзе човѣкъ въ друга система, да прави нови връзки, да създава нови отношения. Това е все едно, да скжсате приятелскитѣ си отношения съ нѣкого и да създадете нови. Най-силни приятелски връзки сж онѣзи, които сѣществуватъ отъ детинство. Новитѣ връзки сж по-слаби. Колкото по-дълбоки сж коренитѣ на дървото, толкова по-добре се развива то. Не е позволено да се пренася едно дърво отъ едно мѣсто на друго. Колкото повече се пренася, толкова повече губи силата си.

Съвременното градинарство е дошло до развитие, което отговаря на сегашното човѣшко съзнание. Сегашнитѣ градинари кастрятъ дърветата безразборно. Това е все едно, да рѣжете косата си, безъ да знаете, какво представятъ космитѣ. Жената, като магнетична натура, носи дълга коса, понеже магнетизмътъ върви по дълги, криви линии. Мжжътъ, като електриченъ, носи кжса коса. Електричеството се движи по кжси, прави линии. Отъ това гледище, хората трѣбва да знаятъ, кога и колко да рѣжатъ коситѣ си. Космитѣ сж изразъ на известни сили, които действуватъ въ организма. Когато се устройва единъ организъмъ, едновременно взематъ участие и магнетизмътъ, и електричеството. Ако преодолява магнетизмътъ, жена се създава; ако преодолява електричеството, мжжъ се създава. Изобщо, при създаване на единъ организъмъ става премѣстване или придвижване на клеткитѣ. Съ една дума, всичко въ природата е въ движение. Земята се движи въ пространството, а заедно съ нея се движатъ всички живи сжщества. Обаче, и човѣкъ, самъ за себе си, се движи въ нѣкакво пространство. Промѣнитѣ, които ставатъ на земята, не се дължатъ толкова на слънцето, колкото на движението на слънчевата система въ козмичното пространство. То не е еднородно, съставено е отъ различни полета, съ различни енергии. Това е отвлѣченъ въпросъ, който не ви интересува. Вие сте дошли на земята, и тя ви интересува.

Казвамъ: Човѣкъ е дошълъ на земята и трѣбва да живѣе, да се изучава, да познава своето естество. Не е достатъчно да разбирате само отношенията си къмъ земята; трѣбва да разбирате и отношенията си къмъ слънцето, защото животътъ иде отъ него. У нѣкои хора има надмощие влиянието на Юпитеръ, у други — Сатурнъ, у трети — Венера, у четвърти — Луната и т. н. Понеже влиянието на Слънцето у повечето хора отстъпва на другитѣ планети, тѣ сж обеднѣли, лишени сж отъ животъ. Правилно е Слънцето да има господстващо влияние върху човѣка. Съ други думи казано: Много идеи вълнуватъ човѣка, но една трѣбва да има господство въ него. Тя трѣбва да заема въ умствения му свѣтъ такова мѣсто, каквото Слънцето въ слънчевата система. Една отъ причинитѣ за неврастенията се дължи на слабата връзка между човѣшкия организъмъ и слънчевитѣ енергии. Ако засилите тази връзка, неврастенията ще изчезне. Който е свързанъ съ Слънцето, той води добъръ, разуменъ, мораленъ животъ.

Като ученици на Великата школа, вие се интересувате отъ окутнитѣ науки, специално отъ астрология, за да се опознавате. Ако изучавате астрологията механически, малко ще се ползвате отъ нея. Трѣбва да изучавате психоастрологията, т. е. отношението на астрологията къмъ душевния животъ на човѣка. Астрологията и останалитѣ окултни науки

иматъ смисълъ, когато се прилагатъ при само-възпитанието. Да се възпитава човѣкъ, това значи, да се подчинява на великитѣ Божии закони, не отъ страхъ, а отъ съзнание, както планетитѣ се подчиняватъ. На Слънцето, на Земята, на всички планети е казано да се движатъ, и тѣ се движатъ. И на човѣка е казано да се движи. Кажатъ ли ви да излѣзете вѣнъ, трѣбва да излѣзете. Учителътъ казва на ученика да излѣзе, и той излиза. Това е послушание. Нѣкой бѣга въ гората отъ страхъ, мечка видѣлъ. Това не е онзи страхъ, за който се казва, че е майка на живота, начало на мъдростъта. Който не е миналъ презъ разумния страхъ, не може да бжде мъдъръ. Всички познаватъ страха, но има разлика между разумния и неестествения страхъ. Когато влѣзе въ разумния свѣтъ, човѣкъ трѣбва да разбира законитѣ му и да се съобразява съ тѣхъ. Ти стоишъ на релситѣ на една линия и философствувашъ, безъ да забележишъ, че задъ тебе иде тренъ. Каква дума трѣбва да ти кажа, за да те предпазя отъ опасността, която те очаква? Щомъ съмъ вѣнъ отъ релситѣ, ще ти кажа: Ела! Мога да ти кажа още: Излѣзь! Думата „ела“ има отношение къмъ приятель; „излѣзь“ означава начало на нѣщо, а „влѣзь“ — създаване на връзка.

Думата „излѣзь“ започва съ буквата „и“ — истината. Казано е, че истината освобождава човѣка. Който не излиза, не може да бжде свободенъ. Който не влиза, не може да образува

правилни връзки. Значи, излизането и влизането трѣбва да се разглеждатъ като съзнателни, разумни процеси. Каквото правите, всичко трѣбва да бѣде разумно. Ако говорите, ще се съобразявате съ онзи, на когото говорите. Не можете ли да постѣпите така, по-добре мълчете. — Свободенъ съмъ да правя, каквото искамъ. — Не си свободенъ. Външно можешъ да бѣдешъ свободенъ, но не и вътрешно. Не всѣкога човѣкъ е свободенъ външно и вътрешно. А отъ него се изисква външна и вътрешна свобода, т. е. дѣлата да отговарятъ на убеждението му. Ще кажете, че се нуждаете отъ знание. Така е, знание е нужно на всѣки човѣкъ. Но ако не може да го приложи при самовѣзпитанието, знанието е безпредметно. Какъвъ смисълъ има да давате на пияницата пари ?

И тъй, пазете връзката си съ Бога, като истинска опора на живота. Докато сте свързани съ Бога, вие ще изпълнявате Неговата воля, ще вземате участие въ Неговото дѣло. Скъсате ли тази връзка, всичко ще загубите. Прилагайте Божиитѣ закони не механически, отъ страхъ, но по любовъ и разположение.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

29. Лекция отъ Учителя, държана на
12 априлъ, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Живитѣ линии на съзнанието

Размишление.

Чете се темата: „Любимиятъ ми цвѣтъ.“

Всички сте изучавали ботаника, зоология, анатомия и сте запознати съ растенията и животнитѣ, съ тѣхното устройство и можете да говорите за тѣхъ, като за живи форми въ природата. Това е наука за живитѣ форми. Значи, има наука и за мъртвитѣ форми, която се занимава съ вкаменелоститѣ. Често и хората изпадатъ въ тѣзи категории, т. е. въ категорията за живитѣ и за мъртвитѣ форми. Когато се обезсърдчи, когато изгуби разположението на духа си, човѣкъ изучава науката за мъртвитѣ форми. Щомъ се насърдчи, животътъ му се осмисля, и той се занимава съ науката за живитѣ форми. Затова се казва, че съ каквѣто дружишъ, такъвъ ставашъ. Когато сте всрѣдъ природата, между гъсти, зелени гори, съ чистъ, свежъ въздухъ, вие се обновявате, радвате се, имате желание да живѣете. Ако попаднете на мѣсто, дето лежатъ кости на хиляди хора, разположението ви изчезва. Вие ставате тжженъ, замисленъ и недоволенъ отъ живота. Човѣкъ се радва на всѣко нѣщо, отъ което лѣха животъ, а скърби за всѣко нѣщо, което му напомня за смъртъта.

Като се радва, той се разширява; като страда, той се вдълбочава. Въ това отношение, скръбта и радостта сж необходими за човъка, каго условия за развитието му.

Следователно, хората се интересуватъ, отъ една страна отъ радостта и отъ скръбта, отъ друга — отъ живота и отъ смъртта. Който живѣе, непременно ще умре. Щомъ е така, естествено е човѣкъ да се интересува и отъ живота, и отъ смъртта. — Право ли е това? — Право е. Кои нѣща сж прави, и кои — криви? Кой човѣкъ е правъ въ разбира- нията си, и кой — кривъ? Който не е правъ, той е кривъ; който е кривъ, не е правъ. Който не върви по правата линия, е кривъ; който не върви по кривата линия, той върви по правата. За да се говори за прави и криви линии, трѣбва да се разбира сжщината имъ. Когато минаватъ презъ човѣшкото съзнание, тѣзи линии внасятъ радостъ и разширение въ него, предаватъ му сила и бодростъ. Така се отразяватъ всички нѣща, които иматъ отношение къмъ човѣка. Нѣматъ ли никакво отношение къмъ съзнанието му, тѣ минаватъ и заминаватъ, безъ да му предадатъ нѣщо. Напримѣръ, виждате предъ себе си парче тебеширъ. Казвате, че това е тебеширъ, но той не произвежда никакво впечатление върху васъ. Ако трѣбва да напишете нѣщо на черната дъска, вие вземате тебешира въ ржка и свършвате работата си. Въ този случай, тебеширътъ има отношение къмъ васъ.

Често съвременнитѣ хора сж недоволни отъ живота си, защото схващатъ нѣщата ограничено; тѣхнитѣ разбирания сж стари, отживѣли своето време. Напримѣръ, старѣ, стогодишенѣ дѣдо върви по улицата и вижда предъ себе си единѣ голѣмѣ скжпоцененѣ камѣкъ. Навежда се да го вземе, но си мисли: Защо ми е този камѣкъ сега, на стари години? Да бѣхѣ го намѣрилѣ на млади, щѣхѣ да го използвамѣ, както трѣбва. Хвърля камѣка на земята и продължава пжтя си. Вие се чудите на постѣпката на стареца и си мислите, че ще постѣпите другояче съ скжпоценния камѣкъ. Ако сте на мѣстото на стария човѣкъ, и вие ще постѣпите като него. Колко свѣтли и възвишени идеи сте пренебрегнали, подѣ предлогѣ на това, че сте възрастни вече, или че времето не благоприятствува за реализирането имѣ. Това е криво разбиране. Който на млади години е добѣръ, ученолюбивѣ, музикаленѣ и философѣ, и не стари години ще бжде такѣвъ. Ако на млади години не сте готовѣ да приемете новитѣ идеи и да работите за реализирането имѣ, и на стари години не можете да ги приемете.

Помнете: златото и въ калѣта е пакѣ злато; медѣта и на царската маса, пакѣ е медѣ. Щомѣ излѣзе отъ калѣта, златото веднага измѣня своитѣ възгледи за живота. То разбира, че има нѣщо ценно въ него, на което всѣкога може да разчита. И медѣта, като излѣзе отъ царскитѣ условия и се изложи на

влиянието на атмосферния въздухъ, веднага измѣня възгледитѣ си. Тя разбира, че стойността ѝ не се крие въ нея, но въ условията, при които се намира. Ценни нѣща, въ абсолютенъ смисълъ на думата, сж онѣзи, които не измѣнятъ свойствата си и при лошитѣ, и при добритѣ условия. Златото, и въ калъта, и на царската маса, има една и сѣща цена. Следователно, ако кажете, че човѣкъ е излѣзълъ отъ Бога, а сѣщевременно мислите, че нищо не може да стане отъ него, вие имате криви разбирания и вървите по пжтя на кривитѣ линии. Едно отъ дветѣ трѣбва да допускате: или че сте излѣзли отъ Бога, или че не сте излѣзли отъ Него. Ако приемете, че сте излѣзли отъ Бога, вие имате велико бждеще, отъ васъ ще излѣзатъ истински човѣци. Ако приемете, че не сте излѣзли отъ Него, ще знаете, че, каквито усилия да правите, отъ васъ нищо нѣма да стане. — Свѣтътъ не е направенъ, както трѣбва. — И това е криво разбиране. Богъ е създалъ свѣта. Щомъ е така, свѣтътъ е създаденъ разумно. Ако има нѣщо криво, неправилно въ живота, то се дължи на човѣшкия свѣтъ. Човѣкъ самъ е изопачилъ своя свѣтъ, и самъ трѣбва да го изправи.

Когато се говори за прави и криви линии, ние разбираме прави и криви възгледи, които се проявяватъ чрезъ човѣшкото съзнание. Както вижда човѣкъ, така мисли. Въ този смисълъ, правитѣ и кривитѣ линии наричаме очи на съзнанието. Който се разглежда само външ-

но, казва: Какъвто съмъ отвънъ, такъвъ съмъ и отвътре. За да бжде заключението ви правилно, вие трѣбва да виждате едновременно и външно, и вътрешно. Тогава ще разберете, че, ако сте злато, заровено въ калъта, външно можете да бждете нечисти, но вътрешно сте чисти и ценни.

Само любовта вижда нѣщата и външно, и вътрешно. Затова казваме, че любовта осмисля живота. Вънъ отъ човѣка, вънъ отъ живитѣ сжщества любовта не може да се прояви. Ето защо, когато се казва, че любовта осмисля живота, вие веднага ще помислите за нѣкое живо сжщество — цвѣте, животно или човѣкъ. За каквото помислите, такова направление ще вземе вашето съзнание. Ако можете да мислите за любовта, безъ да я свързвате съ нѣкое сжщество, това значи, да проникнете въ цѣлата слънчева система. Достатъчно е да помислите за любовта, за да обиколите всички планети. Това значи, да имате ясна и пълна представа за любовта. Който разбира любовта, той има всичко на разположение. Каквото пожелае, моментално го придобива. Защо? — Защото любовта се проявява въ настоящето. Тя нѣма отношение къмъ миналото и къмъ бждещето. Любовта не се занимава съ велики работи. Тя нѣма предъ видъ високи служби. Да заеме човѣкъ високо обществено положение, това значи, да раздѣли окръжаващитѣ на два лагера и да предизвика между тѣхъ споръ. Тѣ започватъ

да спорятъ, какъвъ е човѣкътъ, който заема високиятъ постъ, дали е знаменитъ, виденъ, или обикновенъ. Каквото положение и да заеме човѣкътъ на любовта, той всѣкога служи на другитъ. Той има предъ видъ първо интереса на своитъ ближни. Себе си оставя на последно мѣсто.

Кой цвѣтъ символизира любовта?— Бѣлиятъ и розовиятъ. Бѣлиятъ цвѣтъ е символъ и на чистотата. Първото пролѣтно цвѣте е кокичето. То е символъ на чистота. Каква е разликата между кокичето и минзухара? Кокичето е бѣло, а минзухарътъ — жълтъ и лилавъ. Кокичето има луковица, а минзухарътъ — грудка. На какво се дължи бѣлиятъ цвѣтъ на кокичето? Изобщо, коя е причината, че различнитъ цвѣта сж различно обогрени? — Бѣлиятъ цвѣтъ на кокичето се дължи на студа. Понеже то се явява рано презъ пролѣтта, когато е още студено, и слънцето грѣе слабо, тогава нѣма условия за образуване на багрилни вещества. Бѣлиятъ цвѣтъ на кокичето не е бѣла боя, но въздухъ, който прониква въ клеткитъ му. Естественицитъ казватъ, че багритъ на цвѣтата се дължатъ на условията, при които се развиватъ. Сжщо така климатътъ опредѣля цвѣта на животнитъ. Севернитъ животни — мечки, елени, зайци сж повечето бѣли. Съ промѣната на температурата се измѣня цвѣтътъ на животнитъ. Това е законъ, който има отношение и къмъ човѣка. Като знаете този законъ, вие можете сами

да си въздействувате. Напримѣръ, оплаквате се отъ студъ. Какво трѣбва да направите противъ студа? — Да увеличите любовта си. Безлюбието внася студъ въ човѣшкия организъмъ, а любовта — топлина. Нѣкой се оплаква отъ тъмнина въ съзнанието си. Щомъ му е тъмно, нищо друго не остава, освенъ да си купи една свѣщъ и да я запали. Като увеличи свѣтлината си, съзнанието му се прояснява. Ще кажете, че когато вътрешната свѣтлина и топлина въ човѣка се увеличаватъ, положението му се подобрява. Не е въпросъ за подобряване на положението, но човѣкъ трѣбва да решава задачите си правилно. Какъвъ смисълъ има подобряването на прасето, ако го чака ножъ? Въ такъвъ случай, по-добре да е слабо, но да живѣе, отколкото угоено, и да умре. И за човѣка е сжщото. По-добре е да бжде слабъ и да живѣе, отколкото да е изхраненъ, и да умре. Животътъ се предпочита предъ смъртта. Като живѣе, човѣкъ има възможность да учи, да придобива опитности.

Сегашнитѣ хора се нуждаятъ отъ нови възгледи, отъ ново разбиране на нѣщата, за да различаватъ сжщественото отъ несжщественото. И природата прави усилие да измѣни условията, да преобрази живота на сжществата, за да намали страданията имъ. Пертурбациитѣ, които ставатъ въ нея, иматъ за целъ да измѣнятъ посоката, по която хората се движатъ, за да бждатъ щастливи. Щастието се придобива по много пжтища, а не само по единъ.

Много пжтища, много линии водятъ човѣка къмъ щастieto. Тѣ се наричатъ живи линии на съзнанието. По тѣхъ се изучаватъ Божественитѣ закони, които действуватъ въ човѣшкия животъ. Вънъ отъ живитѣ линии, човѣкъ се натѣква на мъртви линии, остатъци отъ живота, които съставятъ предметъ на мъртвата наука. Който се занимава съ мъртвата наука, обича да се рови въ миналото си, да види, че въ нѣког минало сжществуване е билъ царь. Какво печели той, ако знае, че нѣкога е билъ царь? Ако, като царь, е прекарвалъ въ съмнения и страхъ, че неприятелитѣ му ще го убиятъ, за предпочитане е положението на обикновения човѣкъ. Ако си обикновенъ човѣкъ и въ лицето на всички, които срѣщашъ, виждашъ свои приятели, радвай се на положението си. Нѣма по-голъмо благо въ живота, да виждашъ въ човѣка свой братъ и приятель. За предпочитане е да бждешъ здравъ, и самъ да си услужвашъ, отколкото да си боленъ, и други да ти услужватъ.

Какво означава думата „боленъ“? Тя е образувана отъ две срички: бол и лен. Сричката „бол“ означава изобилие, а „лен“ — мързелъ. Значи, човѣкъ боледува по причина на изобилие или на пресищане въ живота. Думата „здраве“ е образувана отъ сричкитѣ „здра“ и „ве“. Значи, здравиятъ „здра, дра“ обича да одира кожата на хората, или да съблича кожуха имъ. Понеже той е пълненъ съ енергия, лесно може да спре човѣка на пжтя и да

му одере кожата. Въ известни случаи, болниятъ се предпочита предъ здравия. Болниятъ е честенъ човѣкъ, на никого зло не прави, освенъ на себе си. Съ какво си причинява пакости? — Съ мързела.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате растенията, да се ползвате отъ тѣхъ, да ги разбирате като символи. Казвате, че кокичето е красиво. Въ какво се заключава неговата красота? — Въ вѣнчето му. Освенъ на чистота, кокичето е символъ и на мекота. То е срамежливо, затова навежда главата си надолу, като образува една крива линия, подобна на поклонъ. Така, именно, кокичето се покланя на минзухара, който съдържа електричество. Кривата линия на неговия поклонъ е магнетична. Значи, кокичето представя мекота, а минзухарътъ — твърдостъ. Кокичето е щедро, всичко раздава. Това е качество на бѣлия цвѣтъ. Минзухарътъ предава повече електричество, бодростъ, твърдостъ на човѣшкия характеръ. Затова се казва: Ще бждешъ мекъ и чистъ като кокичето, а твърдъ и смѣлъ като минзухара. За да придобиете тѣзи качества, ще отидете при кокичето и минзухара, да слушате лекцията, която ще ви предадатъ. После ще си кажете: Днесъ слушахъ лекциитъ на двамата нови професора — кокичето и минзухарътъ.

Всички хора се нуждаятъ отъ новъ начинъ на мислене. Ще кажете, че животътъ е тежъкъ, че хората се нуждаятъ отъ пари. Па-

ритъ представятъ движение. Щомъ имашъ нѣ-
каква идея, ще се движишъ, и пари ще имашъ.
Какъ ще се движишъ—по прави, или по криви
линии, това зависи отъ твоето съзнание. Кой-
то е излѣзълъ отъ Бога, знае точно напра-
влението, по което се движи, и придобивкиѣ,
които ще има. Това значи, да мисли човѣкъ
право и да разсждава по новъ начинъ. Но-
вото иде, и всички трѣбва да се отворите за
него, както се отваря цвѣтътъ за слнчевитѣ
лжчи.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мж-
дростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ живо-
тътъ.

✱

30. Лекция отъ Учителя, държана на
19 априлъ, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Преводи въ природата

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Размишление върху прилежанието.

Отъ какво се нуждаятъ хората въ живота си? Отъ какво се нуждае младиятъ? Отъ какво се нуждае човѣкъ при ходене? — Отъ крака. — За мислене? — Отъ глава. — За слушане? — Отъ уши. — За гледане? — Отъ очи. — За живота? — Отъ дишане. Ще кажете, че най-важна е мисълъта. Не е така. Преди мисълъта е дишането. Човѣкъ първо диша, а после мисли. Първо приготвя хлѣбъ, а после яде. Когато човѣкъ прави погрѣшки, мисълъта и чувствата му идатъ на помощъ, да му помогнатъ за исправяне на погрѣшките. Мислитъ и чувствата помагатъ на човѣка да се освободи отъ скърбитъ. Какъ ще помогнете на скръбния? Достатъчно е да го стиснете за врата, за да се освободи той отъ скръбъта си. Той мисли, че скръбъта му е голѣма, но като го стиснете за врата, вижда, че може да се задуши. При това положение,

малката скръбъ отстъпва предъ голѣмата. Ако нѣкой е радостенъ, по сѣщия начинъ можете да отнемете радостта му. Щомъ го стиснете за врата, той вижда, че животътъ му се свършва, и радостта веднага го напуска. Значи, една и сѣща причина — стискането, произвежда два различни резултата: скръбта превръща въ радостъ, а радостта — въ скръбъ.

Скръбта и радостта сѣ състояния, презъ които минаватъ всички хора. На тѣхъ се дължи промѣната въ отношенията имъ къмъ Бога и къмъ ближнитѣ имъ. Човѣкъ става радостенъ и веселъ отъ сънъ, но до вечерята все ще се намѣри нѣкой, който да стисне ума или сърдцето му, да му причини нѣкаква болка. Достатъчно е да срещнете една ваша другарка, която да ви покаже единъ, два, три или повече прѣста. Ако ви покаже единъ или два прѣста, това показва, че сте пропаднали на изпита. Вие ставате скръбна и недоволна. Ако ви покаже три, четири, петъ или шестъ прѣста, това показва, че сте издържали изпита и сте минали въ по-горенъ класъ. Колкото по-висока е бележката, толкова по-голѣма е радостта ви. Показването на прѣститѣ не е нищо друго, освенъ мълчаливъ разговоръ между хората. Който разбира този езикъ, може да се радва или да скърби. Който не го разбира, може да вижда прѣститѣ, безъ да прави нѣкаква връзка. Докато е живъ, човѣкъ ще вижда единъ или нѣколко прѣсти,

които ще му показватъ, какъ е издържалъ изпититѣ си.

Кой човѣкъ наричаме младъ? Докато Сатурнъ не се е проявилъ въ човѣка, докато е веселъ, той е младъ. Щомъ Сатурнъ се прояви въ него, той е старъ. — Доколко години човѣкъ е младъ? — И стогодишенъ да е, щомъ е веселъ, разположенъ, той е младъ. Който пада духомъ, не е младъ. Въ този смисълъ, всѣки самъ може да си отговори, младъ ли е, или старъ. Ако ранитѣ ви заздравяватъ лесно, това показва, че мислитѣ и чувствата ви сж добри. При това положение, вие минавате за младъ човѣкъ. Онзи, на когото ранитѣ не заздравяватъ лесно, е старъ. Лѣкаритѣ ще кажатъ, че причината на това е нечистата кръвь. Ние вадимъ друго заключение, а именно: стариятъ има нечиста кръвь. На младия кръвьта е всѣкога чиста. Тѣй щото, ще знаете, че старостъта не е нито въ външния изразъ на човѣка, нито въ годинитѣ, но въ нечистата кръвь. Старъ човѣкъ е онзи, който се спъва отъ злото. Който не се спъва отъ злото, е младъ. Младиятъ е добъръ, стариятъ — лошъ; младиятъ е силенъ, стариятъ — слабъ.

Хората трѣбва да се откажатъ отъ външното гледане на нѣщата. Нѣкой, на примѣръ, минава за религиозенъ, защото се моли по нѣколко пѣти на день. Това е външно, механическо отношение къмъ Бога. Това е външна връзка. Така се връзватъ хората съ вѣжета, когато минаватъ презъ опасна планин-

ска мѣстностъ. Въ духовния свѣтъ вжжета не сжществуватъ. Тамъ не можете да обсебите никого. Тамъ не се допускатъ никакви прѣстѣпления, никакви обиди. Какъ ще обидятъ нѣкого, когато въ речника имъ не сжществуватъ обидни думи? Докато сте на земята, ще се обиждате, защото речниците на хората сж пълни съ обидни и горчиви думи. Обаче, щомъ влѣзете въ духовния свѣтъ, между ангелитѣ, трѣбва да се откажете отъ стария си животъ. За да се пригответе за ангелския свѣтъ, трѣбва още на земята да възприемете идеята, че Богъ живѣе въ васъ, и вие живѣете въ Бога. Не приемете ли тази идея, и млади, и стари ще се вкисватъ. За да не изпадате въ това положение, отъ всички се изисква правилна обхода къмъ Първата Причина, къмъ ближния и къмъ себе си. Така ще дойдете до онова вжтрешно разбиране на живота, което представя идеалъ на човѣшката душа.

За следния пжтъ всички ще напишете по едно любовно писмо до нѣкой гостилничаръ, когото често посещавате. Вие знаете, какви ястия готви той, каква обхода има къмъ клиентитѣ си. Отъ отношенията му къмъ клиентитѣ, вие ще опишете неговия портретъ, ще му направите характеристика и ще завършите писмото си съ излияние къмъ ястията му. Писмото ще бжде добре написано, на хубавъ езикъ и съдържателно. — Защо хората криватъ любовнитѣ си писма? — Защото се страхуватъ

да не останатъ неразбрани. Всѣки, който се опиталъ да изкаже любовта си, устно или писмено, и не сж го разбрали, се счита за мъртавъ. Той е изгубилъ любовта си. Ето защо, който люби, трѣбва да мълчи като риба.

Представете си, че млада, красива мома се влюбва въ единъ князъ. Ако е разумна, тя нѣма да изкаже любовта си. Ще ходи скромно облѣчена, да не я забележи той. Скромното облѣкло показва, че тя обича работата, обича живота и това я задоволява. Въ любовта си тя не е сама. Да любишъ, това значи, да си свързанъ съ много души, които любятъ. И слънцето е свързано съ много слънца. То свѣти, защото не е самѡ въ свѣта и защото има за кого да свѣти. Бждете и вие като слънцето и като младата мома, да обичате живота, да работите и да свѣтите за другитѣ същества, а не само за себе си. Светията, момата и момъкътъ, които любятъ Бога, си приличатъ. Предадени на своята идея — служене на Бога, тѣ забравятъ себе си. Обличатъ се чисто, спретнато, но скромно. Безъ да искатъ, тѣ обръщатъ внимание на хората, всѣки се спира да ги гледа. Тѣ сж вътрешно облѣчени, вътрешно красиви.

Темата, която ви дадохъ, да напишете по едно любовно писмо до нѣкой гостилничаръ, има широкъ смисълъ. Подъ „гостилничаръ“ разбирамъ човѣкъ, който върши работата си съ любовъ. Той може да бжде учителъ, професоръ, проповѣдникъ, сдия и др. На ка-

квато служба да сте, вие имате клиенти, както гостилничаря. Отъ тѣхъ ще си изберете нѣколко, съ които ще работите. Като свършите една работа съ любовъ, започвате друга. Докато свикнете съ новата работа, вие скърбите и се измъчвате. Изобщо, на две скръбни състояния иде едно радостно. И обратно: на две радостни — едно скръбно. — Защо радостта се замѣства съ скръбъ? — Защото е дошла отвънъ, отъ хората. Човѣшкитѣ радости се губятъ, а Божественитѣ — никога. Човѣкъ трѣбва да се радва на нѣща, които произтичатъ отъ самия него, а не на нѣща, които идатъ отъ окръжаващитѣ. Разчитайте на оржжието, което носите въ себе си, а не на външнитѣ оржжия, направени отъ металъ. Давидъ предпочете да излѣзе на борба съ Голиата съ своята прашка, а не съ оржжието, което Саулъ му предложи. Не разчитайте на външнитѣ условия, нито на приятелитѣ си, но на силитѣ, които сж вложени въ васъ.

Като размишлявате върху лекцията, спомнете си случаи отъ живота си, когато на две скръбни състояния сте имали едно радостно и на две радостни — едно скръбно.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

31. Лекция отъ Учителя, държана на
26 априлъ, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Външни и вътрешни методи

Размишление върху добритъ придобивки.

Чете се темата: „Любовно писмо.“

Думата „любовъ“ е динамична. Да любишъ, значи да живѣешъ и да градишъ. Чистата, безкористна любовъ произвежда чиста радостъ. Напримѣръ, благодетель подържа единъ студентъ въ университета. Той не иска нищо отъ студента, благодарение на което му дава свобода, да се прояви, както желае. Студентътъ се радва на свободата си, доволенъ е отъ своя благодетель. Той посещава редовно лекциитъ си, учи съ радостъ. Обаче, единъ день, като отива въ университета, спъва се въ единъ камъкъ, пада на земята и си счупва крака. Сега той скърби, че се лишава временно отъ възможността да посещава университета. Като оздравѣе, нова радостъ го очаква. Той боледува, но провѣррява закона, че на две радости иде една скръбъ, и на две скърби — една радостъ.

Различни сж случаитъ въ живота, при които човѣкъ може да провѣри този законъ. Ако студентътъ е способенъ и се възгордѣе, безъ да счупи крака си, пакъ ще провѣри

закона. Той започва да си въобразява, че знае почти като професора си, съ което го настройва противъ себе си. Единъ день професорътъ му дава мжчна задача и го скжсва. Следъ време, като съзнае погрѣшката си, студентътъ изправя своето поведение, и професорътъ му помага да издържи изпита си. Така студентътъ преживѣва две радости и една скръбъ. Понѣкога хората сами си създаватъ скърби и страдания. — Какъ? — Като преувеличаватъ нѣщата. Нѣкой преживѣе едно нещастие, изгуби разположението си и казва: Нѣма по-нещастенъ човѣкъ въ свѣта отъ мене. — Това не е вѣрно. Като сравнява положението си съ свои приятели, възможно е той да е по-нещастенъ отъ тѣхъ, но въ никой случай не е най-нещастенъ човѣкъ въ свѣта. Да се мисли така, то е все едно да вѣрвате въ израза: „Яйце да хвѣрлишъ, нѣма кжде да падне“.

Като ученици, вие трѣбва да разсждавате правилно, да виждате истинската стойность на нѣщата. Напримѣръ, имате числата 1 и 2. Външно тѣ не се различаватъ много. Двойката е съ единица по-голѣма отъ числото едно. Обаче, ако тѣзи числа сж величини съ различни стойности, разликата между тѣхъ ще бжде голѣма. Диамантътъ е скжпоцененъ камѣкъ и рубинътъ е скжпоцененъ камѣкъ, но тѣ се различаватъ по стойность не съ единица, а съ много повече. Имате два коня: единиятъ е отъ арабска порода, а другиятъ

— отъ обикновена. И между тѣхъ разликата е голѣма. Имате двама приятели: единиятъ е богатъ и ученъ, а другиятъ — беденъ и простъ. И тѣ се различаватъ единъ отъ другъ. Тѣй щото, когато се произнасяте върху известни предмети, трѣбва да имате ясна представа за тѣхната стойностъ и съдържание. Това се познава, когато ги изгубите. Промѣната, която става въ съзнанието ви, показва, каква е цената на загубения предметъ. Ако загубите скжпоцененъ камѣкъ, ще страдате по-малко, отколкото при загуба на коня. Ако загубите приятеля си, ще страдате повече отъ загубата на коня. Скжпоценния камѣкъ можете да продадете; коня можете да продадете, но можете и да си служите съ него. Приятеля си не можете да продадете; той струва надъ всичко. Той е жива душа, която не може съ нищо да се смѣни. Ще кажете, че приятелъ не се губи. Изключение е, наистина, човѣкъ да изгуби приятеля си, защото връзката между приятелитѣ е любовта. А любовта сжществува и на този, и на онзи свѣтъ. Да допуснемъ, като изключение, че е възможна тази загуба. Въ такъвъ случай, скръбта ще бжде голѣма.

Сжществуватъ ли изключения въ свѣта? — Въ човѣшкия животъ сжществуватъ изключения, но въ Божествения нѣма изключения. И тогава казваме: Невъзможно е безсмъртни родители да родятъ смъртни деца. Невъзможно е гениални родители да родятъ идиоти-деца.

Невъзможно е глупави родители да родят умни деца. Изключенията идатъ само като послѣдствия на човѣшкитѣ грѣхове. Погрѣшки сжществуватъ въ физическия животъ на хората. Затова, именно, казваме, че изключенията сжществуватъ само въ физическия свѣтъ.

Говоримъ за безсмъртна майка и за безсмъртенъ баща. На какво се дължи безсмъртието? — На добродетелитѣ и способноститѣ на човѣка. — Защо? — Защото само тѣ го следватъ въ вѣчността. Нѣкой говори за безсмъртие, а сжщевременно прави хлѣбъ отъ трици, или баница отъ развалено брашно. Хлѣбътъ отъ трицитѣ не може да нахрани човѣка. Отъ каквото брашно да сж трицитѣ, той все гладенъ ще бжде. Нито разваленото брашно ще задоволи човѣка. Ако искате да направите хубава баница, нужно ви е прѣсно брашно и чисто масло. Който се храни физически, духовно и умствено съ чиста и доброкачествена храна, въ него има условия за безсмъртие. Ще кажете, че ако не сте безсмъртни, поне първи да бждете въ живота. Това е възможно само при условие, всѣки да работи въ своята областъ и на своето мѣсто. — Да бждемъ богати. — Можете да бждете богати, ако сте готови да носите голѣми мжнотии. Богатиятъ е пълна кесия, а бедниятъ — праздна кесия. Коя кесия се отваря най-много? — Пълната. Всички се интересуватъ отъ пълната кесия, а не отъ праздната. Нѣкой казва, че сърдцето му е обременено, иска да си почине малко. Лесно ще

си почине, ако изпразни сърдцето си отъ желанията на свѣта. Тѣ го обременяватъ и го правятъ неспокоенъ. Сърдцето му е пълна кесия, която трѣбва да се изпразни. Лесно се праздни каса, но какъ ще се изпразни сърдцето отъ своитѣ желания? То е подобно на шише, което може да се пълни и праздни съ известно съдържание. Сърдце, пълно съ желания, е подобно на магнитенъ полюсъ, който се привлича отъ магнита. За да не се привлича, то трѣбва да се освободи отъ всички желания, които, подобно на желѣзнитѣ стѣрготини и желѣзнитѣ предмети, го правятъ магнитенъ полюсъ.

Това състояние на изпразване наричаме изолиране на човѣка отъ свѣта на желанията. Попаднете ли въ този свѣтъ, нищо друго не ви остава, освенъ да събуете обувката си и да продължите пѣтя си босъ. За предпочитане е босъ да вървишъ, отколкото да се залепятъ обувката ти на магнита на желанията, отдето съ години не можешъ да се освободишъ. Не е лошо да има човѣкъ желания, но не трѣбва да имъ се поддава, да го водятъ при голѣмия магнитъ, отъ който не може да се отлепи. За учения този магнитъ не е опасенъ, но за невежия е опасенъ. Да допуснемъ, че магнитътъ е поставенъ на Витоша и привлича хората отъ 10-15 клм. разстояние. Учениятъ ще подкове обувката си съ желѣза, да го привлече магнитътъ отдалечъ и, като стигне на върха, ще ги събуе и ще започне свободно да се

разхожда на планината, да прави научни-
тъ си изследвания. — Какъ ще се върне на-
задъ? — Босъ. Той ще остави обувката си на
магнита, ще се върне босъ, но свободенъ и
богатъ съ знания. Невежиятъ ще остане на
планината, не може да се върне назадъ, и
знания нѣма да придобие. Той не може да си
представи, че, като е отишълъ обувъ, може да
се върне босъ. Човѣкъ постоянно се запитва,
какъ да нареди живота си. — Много просто:
или като учения, или като невежия, т. е. или
ще отиде обувъ и ще се върне босъ; или ще
отиде обувъ, и, като се привлече отъ магнита,
ще се върти около него съ години, докато
дойде нѣкой отвънъ да го освободи.

Съвременнитѣ хора иматъ всичко на раз-
положение, и, въпрѣки това, сж недоволни отъ
живота си. Тѣ се намиратъ предъ богатата тра-
пеза на природата и постоянно негодуватъ.
Защо сж недоволни? — Защото се сравняватъ
едни съ други. Всѣки иска да бжде богатъ,
ученъ, щастливъ, да заема първо мѣсто. Пър-
вото мѣсто не разрешава въпроситѣ на жи-
вота. Както не можете да раздѣлите числото
петъ на две, на три и на четири безъ оста-
тъкъ, така има въпроси, които не се разре-
шаватъ нито съ богатство, нито съ сила, нито
съ ученостъ. Има явления въ природата, които,
преди да се разрешатъ, трѣбва да се преве-
датъ. Безъ преводъ тѣ не ви интересуватъ. А
всѣко нѣщо, което не ви интересува, нѣма сми-
сълъ за васъ. Като се натъкнете на такъвъ

въпросъ, казвате, че не обичате да се занимавате съ него. Не че не обичате, но не можете. Ако питате сламката, защо не слиза до дъното на водата, и тя ще каже, че не обича да прави това. Не че не обича, но не може; теглото ѝ не позволява да слиза до дъното на рѣката. Златото пъкъ ще ви каже, че не обича да остава на повърхността на водата. Не че не обича, но не може; теглото му е голѣмо и го заставя да слиза до дъното на рѣката. Бедниятъ е на повърхността на водата, а богатиятъ — на дъното. Направете преводъ, при какви условия човѣкъ трѣбва да бжде сламка и при какви — злато. Когато морето е бурно, бждете подвижни и леки като сламката, за да можете да се движите по повърхността на водата, безъ да се удавите. Когато морето е тихо, бждете като златото, скрийте се на дъното, да не ви обератъ крадци и разбойници. Когато иска да възпитава човѣка, и природата си служи съ тѣзи символи — сламката и златото. Сламката е радостта, златото — скръбта. Природата изпраща на човѣка радости и скърби, да се учи отъ тѣхъ. Обаче, малцина използватъ разумно радостта и скръбта. Сламка иматъ, не я оценяватъ, злато иматъ — и него не оценяватъ. Радоститѣ и скърбитѣ минаватъ и заминаватъ край тѣхъ, безъ да ги използватъ. Нѣщата трѣбва да се осмислятъ. Само така човѣкъ ще разбере, какви богатства се криятъ въ радостта и въ скръбта. Хората не могатъ да се ползватъ отъ благата, които имъ се да-

ватъ, защото мислятъ за старини. Тѣ търсятъ начинъ, какъ да се осигурятъ, да си създадатъ добро материално положение, че на старини да благуватъ. Това е криво разбиране. Използувайте разумно днешния день. Той носи блага и за бждещето. Всѣки день, разумно преживѣнъ, осигурява бждещия.

Днесъ хората сж недоволни, страдатъ, измжчватъ се, защото не знаятъ, съ какви методи да си служатъ. Има два вида методи за работа и за постижения: външни и вътрешни. Външнитѣ методи сж за работа и за учене, а вътрешнитѣ — за мисль и за молитва. Ако първо си се молилъ и мислилъ, следъ това ще впрегнешъ ралото и ще орешъ. Ако първо си оралъ и разработилъ почвата, после ще се молишъ и ще мислишъ. Нѣкой се моли за дъждъ и не работи. Другъ пѣкъ оре и копае, безъ да се моли. Като дойде дъждътъ, първиятъ казва: Богъ послуша молитвата ми, затова завалѣ дъждъ. Вториятъ казва: Ако азъ не бѣхъ работилъ, твоята молитва нѣмаше да помогне. Кой е правъ? — Двата метода трѣбва да се приложатъ отъ единъ и сжщъ човѣкъ. Ще се молишъ и ще работишъ едновременно, или ще работишъ и ще се молишъ. Остане ли единъ само да се моли, а другъ само да работи, резултатитѣ не сж добри. Всѣки трѣбва да бжде творецъ на сждбата си. Това се постига чрезъ мисль, чрезъ молитва и чрезъ работа.

У п р а ж н е н и е . Дветъ ржце се поставятъ отпредъ на гърдитъ, съ допрѣни прѣсти. Разтваряне на ржцетъ настрана и бързо движение на китката. Сваляне на ржцетъ до земята, като че гребатъ. Свиване на ржката въ юмрукъ, бавно издигане на ржцетъ и поставяне предъ гърдитъ, въ първото положение. Изнасяне ржцетъ настрана, съ бързо движение на китката. Цѣлото упражнение се прави нѣколко пѣти.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

32. Лекция отъ Учителя, държана на
3 май, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Добрата дума

Размишление върху силата на живота.

Какво представя правата линия? — Граница на плоскостта. А плоскостта? — Граница на тѣлото. Когато правата линия става по-дебела и по-голѣма, това показва, че тя се превръща въ плоскостъ. Значи, правата линия е въ движение. Има движения въ материалния свѣтъ, въ духовния и въ умствения. Напримѣръ, срѣщате двама приятели, които сж въ хармония помежду си. Докато сж въ хармония, движението между тѣхъ е незабелязано, отношенията имъ сж отмѣрени. По едно време отношенията имъ се измѣнятъ. Единиятъ отъ тѣхъ казва, че приятелятъ му се измѣнилъ къмъ него. И вториятъ казва сжщото. И двамата започватъ да мислятъ по особенъ начинъ, съставятъ си особено мнение единъ за другъ. Това показва, че хармонията помежду имъ е нарушена. Обаче, промѣната въ отношенията между двама души не показва още дисхармония. Чрезъ промѣната може да се внесе нѣщо ново, което да увеличи хармонията между приятелитѣ. Следователно, човѣкъ трѣбва да провѣрва промѣ-

нитѣ, които ставатъ въ неговия умъ и въ неговото сърдце, да знае, какви резултати произтичатъ отъ тѣхъ — хармонични или дисхармонични. Ако учителятъ е недоволенъ отъ ученика си и му каже, че нищо не знае, последниятъ може или да се разгнѣви на учителя си, или да се съгласи съ него. Ако се разгнѣви, отношенията къмъ учителя му сж дисхармонични. Ако се съгласи съ него, той започва да учи добре, поправя слабата си бележка, мнението на учителя си, и отношенията къмъ последния ставатъ хармонични. Лошо е положението на ученика, ако остане съ мисълта, че учителятъ му е несправедливъ и го е преценилъ неправилно. Тогава той престава да учи и върви къмъ загуба. И учителятъ губи, и ученикътъ губи; учителятъ губи едно на стотѣ, а ученикътъ — две, три и повече. Когато учителъ и ученикъ се борятъ, яйцето на учителя пострадва само отъ единия край, отъ острия, а на ученика и отъ двата края — и отъ острия, и отъ тѣпия. Затова, като видятъ, че нѣкой се бори съ по-силенъ отъ него, казватъ му: Пази добре яйцето си, поне тѣпиятъ край да остане здравъ. Въ заключение на това, казвамъ: Не докарвай обидитѣ до крайния предѣлъ. Като дойдешъ донѣкжде, върни се, да остане поне едно чисто мѣсто, на което да стѣпишъ.

Не докарвай обидата до крайния предѣлъ. Това е правило, чрезъ което си служатъ и лѣкари, и свещеници, и учители, и сж-

дии. Като отиде при нѣкой боленъ, на когото стомахътъ е крайно разстроенъ, лѣкарътъ му препоръчва абсолютенъ гладъ и отъ време навреме да употребява по една чайна лъжичка лѣкарство, разрежено въ малко вода. Болниятъ пита, защо не трѣбва да яде. — Много просто, стомахътъ му трѣбва да се запази, да не отиде до крайния предѣлъ на неговото разстройство. Който мисли криво, казва, че лѣкарътъ не обича този боленъ, затова го лишава отъ ядене. Ако му даваше да яде, това показва ли, че го обича? Колкото е вѣрно едното заключение, толкова е вѣрно и другото. Ако акордътъ е хармониченъ, това не показва, че тоноветъ, които го съставятъ, се обичатъ помежду си. И обратно: ако акордътъ е дисхармониченъ, т. е. ако тоноветъ сж въ дисонансъ, това не показва, че се мразятъ. Въ музиката и дисонансътъ, и съзвучието сж еднакво необходими. Така свѣтлината и топлината сж необходими за живота. Отде произлиза свѣтлината? — Отъ знанието и отъ науката. Затова казваме, че знанието носи свѣтлина и сила. Понѣкога свѣтлината изсушава нѣщата, понѣкога ги опорочава. Напримѣръ, докато не познавашъ единъ човѣкъ, ти имашъ добро мнение за него. Щомъ го познаешъ, измѣняшъ мнението си. Докато не познава материалното положение на своитѣ клиенти, гостилничарътъ е добъръ и внимателенъ къмъ тѣхъ. Щомъ разбере състоянието на кеситъ имъ, той измѣня отношенията си

къмъ тѣхъ: къмъ беднитѣ става грубъ и невнимателенъ, а къмъ богатитѣ увеличава вниманието и разположението си. Следователно, за предпочитане е гостилничарътъ да бжде невежа за кесиитѣ на своитѣ клиенти. Нѣкой казва, че иска да знае всичко. — Не трѣбва да знаешъ всичко. Какъвъ смисълъ има да знаешъ, кога ще умрешъ, или кога ще ти се случи нѣкакво нещастие? Страшно е за човѣка, да научи нѣкаква новина изведнѣжъ.

Единъ циганинъ-хамалинъ спечелилъ на лотария единъ голѣмъ параходъ. Завели го при парахода и му казали: Този параходъ е твой, на лотария го спечели. Като чулъ това, той се стресналъ изведнѣжъ и полудѣлъ отъ радостъ. Трѣбвало да го подготвятъ, постепенно да свикне на радостта. Да го заведатъ при парахода и да го запитатъ: Харесва ли ти този параходъ? Какво би направилъ, ако ти го подарятъ? Най-после да му се каже, че този параходъ е неговъ. Голѣмитѣ изненади сж опасни за съзнанието на човѣка. Напредналитѣ сжщества се справятъ лесно съ тѣхъ, но обикновенитѣ не могатъ да издържатъ голѣми напрежения. Понѣкога природата си служи съ тѣхъ. — Кога? — Когато иска да кали човѣка. Така желѣзарътъ кали желѣзото: нагорещява го силно и после го поставя въ студена вода или обратно: силно изстуденото желѣзо туря въ огънь. Мисълта, която обхваща човѣшкото съзнание, се нуждае още отъ мекота и пластичность, да може грѣбнактъ

й да издържа и на най-голъмитъ бури и изпитания.

И тъй, никой не може да се произнася, че еди-кой си го обича, или не го обича. — **Защо?** — Защото любовта сжествува само като абсолютна проява на Бога. Човѣкъ не е проява на любовта, но чрезъ него тя може да се прояви. А Богъ е Любовь. Божествениятъ свѣтъ е свѣтъ на свѣтлина и на любовъ. Тѣй щото, ако търсите свѣтлина, тамъ ще я намѣрите; ако търсите любовъ, пакъ тамъ ще я намѣрите. Вънъ отъ този свѣтъ вие изпадате въ мракъ и въ безлюбие. Ние говоримъ за възходящата любовъ, въ която нѣма измѣна. Ако говорите за любовта на промѣнитѣ, вие сте въ другъ свѣтъ. Тази любовъ наричаме нисходяща. Въ тази любовъ хората се влюбватъ и разлюбватъ. Докато сж влюбени, тѣ сж готови на всѣкакви жертви. Щомъ се разлюбятъ, нищо не даватъ единъ за другъ. Любовь, въ която има влюбване и разлюбване, е любовъ на илюзиитѣ. Такава е земната любовъ. Докато е на земята, човѣкъ се движи въ илюзии. На десетъ илюзии ще срещне едва една реалностъ. Ако избѣгвате илюзиитѣ, нищо нѣма да ви остане. Илюзиитѣ сж като трицитѣ на брашното, но и безъ тѣхъ не може, все има съ какво да се занимавате. Каквото представятъ играчкитѣ за децата, такава нѣщо сж илюзиитѣ за възрастнитѣ. Дълго време детето се занимава съ играчкитѣ си. Следователно, и възрастниятъ не може въ

единъ моментъ да се откаже отъ илюзиитѣ си. Докато живѣе съ илюзии, човѣкъ все още се държи за земята. Отнематъ ли изведнѣжъ илюзиитѣ му, той ще полети въ пространството, безъ да може да се спре. Страшно е това положение. То е все едно, да се качишъ на балонъ и да отрѣжатъ връзкитѣ на балона. Дълго време ще викашъ, но никой не може да ти помогне. Ще чакашъ, докато балонътъ самъ падне на земята. Всѣко нѣщо може да бжде илюзия, но може да бжде и реалностъ — зависи отъ разбирането на човѣка. Бомбата е илюзия за онзи, който не я разбира, но реалностъ за онзи, който я разбира.

Нѣкои казватъ, че илюзиитѣ сж сѣнки на живота. Лошо ли е да бждешъ на сѣнка? Лѣтно време, въ голѣмитѣ горещини, е добре да бждешъ на сѣнка, но зимно време сѣнкитѣ сж опасни. Значи, илюзията е опасна, когато не е употребена на мѣсто. Други пъкъ поддържатъ, че илюзията е подобна на рекламата. Както рекламата привлича вниманието на хората къмъ нѣщо ценно, така и илюзията привлича вниманието имъ къмъ реалността. Като седишъ известно време подъ сѣнката на крушата, най-после ще обърнешъ внимание и на самата круша. Сѣнката на крушата ще ви даде поводъ да правите научни изследвания. Като знаете това, не избѣгвайте илюзиитѣ, но вървете постепенно къмъ реалността на живота. Ученитъ, по линиитѣ въ спектроскопа, познаватъ, дали две тѣла въ

пространството се отдалечаватъ едно отъ друго, или се приближаватъ. Външно отдалечаването и приближаването не се забелязватъ, но по линиитъ лесно се опредѣлятъ. Сжщо така се опредѣля и бързината на това отдалечаване и приближаване.

Илюзии сжществуватъ и въ мислитъ, и въ чувствата на човѣка. Напримѣръ, нѣкой ученикъ или студентъ се готви за изпитъ и си въобразява, че ще го издържи за шесторка, но получава едва тройка. Явява се на другъ изпитъ и очаква да бжде скжсанъ, а въ сжщность получава добра бележка. Това сж илюзии на неговитъ мисли и чувства. Въ заключение, казвамъ: Който печели вначалото, накрая губи. И който губи вначалото, накрая печели. Не е голѣмо нещастие, че ученикътъ или студентътъ е пропадналъ на изпита си. Когато влѣзе въ реалния свѣтъ, тогава ще има ясна представа за нѣщата; тогава ще разбере, кое му носи щастие. Щомъ е така, не казвайте, че знаете това или онова. Истинско знание е това, което ви следва навсѣкжде. Нѣкой казва за себе си, че е добъръ математикъ, но не може да си служи съ математиката. — Защо? — Защото не се упражнява, не работи съ нея. Другъ казва, че е силенъ, но силата му изневѣрява. Той не се упражнява, не работи физически, и всѣки день губи силата си. Когато човѣкъ губи силата, знанието си, това показва, че се намира подъ влиянието на други закони. Всѣки иска да бжде свободенъ, самостояте-

ленъ, никой да не му влияе. Това е невъзможно. Напримѣръ, нѣкой решава една задача, иска самъ да я реши. Така той усилва своята самоувѣреностъ, но, въ края на краищата, пакъ не е самостоятеленъ. Стотици хора преди него сж решавали сжщата задача, мислили сж върху нея, и той върви по отъпканъ пътъ — не е самостоятеленъ и независимъ. Той се влияе отъ мисълта на онѣзи, които сж работили преди него. — Не искамъ да се свързвамъ съ хората, не искамъ да правя връзки. — И това е невъзможно. Ще правишъ връзки съ хората, съ храната, съ дрехитѣ си и т. н.

Едно е важно за човѣка: всѣка връзка да му предава нѣщо. Връзвашъ общата си, да се държатъ добре за краката. Връзката е минусъ, ползата отъ общата е плюсъ. Ако плюсътъ е по-голѣмъ, минусътъ е на мѣсто. Храната е минусъ, товаръ; ползата отъ храната е плюсъ. Природата започва съ минусъ и свършва съ плюсъ. Като се роди, детето започва да диша, да се храни — изразходва енергия — минусъ е това. Въздухътъ, водата, храната му предаватъ нѣщо — това е плюсъ. Има външна и вътрешна пасивностъ — минусъ; има външна и вътрешна активностъ — плюсъ. На пасивността отговаря активностъ. Нѣкой човѣкъ е външно пасивенъ, вътрешно — активенъ. И обратно: нѣкой е външно активенъ, вътрешно — пасивенъ. Казватъ, че този човѣкъ има инициатива. Той може да има инициатива, безъ да свърши нѣкаква работа. Другъ

пъкъ нѣма инициатива, но, като започне да работи, свършва работата си. Добре е човѣкъ да има инициатива, добре е да бжде индиферентенъ, но само за нѣкои нѣща. Философътъ, обаче, се интересува отъ всичко, но не купува всичко. Правете и вие същото: всичко наблюдавайте, отъ всичко се интересувайте, но малко купувайте — не се товарете много.

Представете си, че искате да знаете, кога е създадена Витоша. Какво ще придобиете отъ това знание? И да знаете, кога е създадена Витоша, вие не я познавате вначалото. Като млада, на една година, тя е била красива, напета. Днесъ е стара баба, набръчкана. Понеже я виждате като баба, за васъ е важно да знаете, какви богатства крие въ себе си. Внуцитъ се интересуватъ отъ баба си дотолкова, доколкото тя е скрила нѣкакво богатство за тѣхъ. Какво по-голѣмо благо може да очакватъ, ако бабата даде на всѣко внуче по нѣколко килограма злато? Златото осмисля живота. То е най-добриятъ проводникъ на живота, на праната, на жизнената енергия. Който има повече злато въ кръвта си, той се радва на повече животъ. Ако златото въ човѣка е малко, той често боледува. И въ астрологията златото се разглежда като проводникъ на живота. Духовната наука разполага съ формули, чрезъ които се привлича златото.

Едно момиченце минавало често край кантората на единъ банкеръ, спирало се, разглеждало жълтицитъ на прозореца и си казвало:

Богъ да ти помогне да спечелишъ два пѣти повече злато. На другия день пакъ се спирало предъ прозореца и пожелавало на банкера да спечели три пѣти повече злато. Колкото пѣти минавало, всѣкога му пожелавало да има по-голѣма печалба. Банкерътъ забелязалъ, че, когато момиченцето се спирало предъ прозореца, печалбата му се увеличавала. Единъ день той извикалъ момиченцето вѣтре и го запиталъ, какво си шепне, когато се спира предъ прозореца му. То отговорило: Пожелавамъ ти всѣки день по-голѣми печалби. Той благодарилъ, далъ му нѣколко жълтици и го поканилъ да дохожда често при него.

Следователно, който иска да придобие органическо злато въ кръвта си, нека всѣки день, като минава покрай нѣкой банкеръ, да му пожелава да печели двойно, тройно, четворно повече, отколкото по-рано е печелилъ. Всѣка свѣтла и възвишена мисль, често повтаряна, чистосърдечно и безкористно, предава нѣщо на човѣка. Природата възнаграждава човѣка за всѣка добра дума, за всѣка добра мисль, отправена къмъ нѣкого. И обратно: ако човѣкъ пропусне да каже една добра дума, или да пожелае добро на нѣкого, природата го наказва. Една добра дума, казана на мѣсто, отваря сърдцето и на най-голѣмия скжперникъ. Така може човѣкъ да си помага и при различни заболявания. Ако сте хремави, мислете за здравето. Често повтаряйте мисълта „азъ съмъ здравъ“, и въ скоро време

хремата ще ви напусне. Здравиятъ често мисли за болестта и я привлича. Правете точно обратното: мислете за здравето, за да го привлечете и усилите и да се освободите отъ болестта. Разумното, доброто, великото въ човѣка е въ състояние да се бори съ микробитѣ, които причиняватъ болеститѣ.

Прилагайте добритѣ и положителни думи и мисли като формули, съ които можете да си въздействувате. Ако си песимистъ, повтаряй по нѣколко пѣти на день думитѣ: Азъ съмъ оптимистъ. Ако си нарушилъ мира си, повтаряй думитѣ: Азъ имамъ вътрешенъ миръ. Прилагайте положителното на мѣстото на отрицателното, доброто на мѣстото на злото, правдата на мѣстото на неправдата и така ще изправяте погрѣшкитѣ си.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мждростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

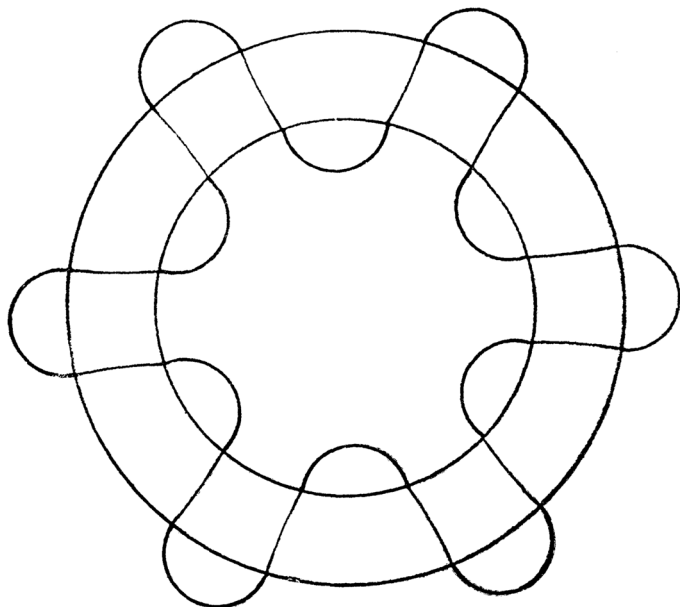
✱

33. Лекция отъ Учителя, държана на
10 май 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Единство въ живота

Размишление върху жизненитѣ токове въ природата.

Какво представя геометрически фигура 1. ? — Две концентрични окръжности. Тукъ

фиг. 1.

има само две концентрични окръжности, а тѣ могатъ да бждатъ безъ брой. Около окръж-

ността може да се прекара една крива, вълнообразна линия. Такава система, отъ концентрични окръжности и криви линии, съществува и въ природата. Слънчевата система е построена върху сжщия принципъ. Слънцето е центърътъ, а планетитъ се движатъ около него въ кръгъ. Коя е причината за образуване на крива линия между два кръга? Ще кажете, че кривитъ линии се образуватъ механически. Въ сжщностъ, и механическитъ движения иматъ свой психологически, вътрешенъ произходъ. Причината за тѣзи движения е вътрешна. Въ природата се забелязватъ криви линии и при образуване на планинитъ и долинитъ. Нѣкои учени обясняватъ образуването на кривитъ линии съ огъването на пластоветъ. Това обяснение за природата е донѣкжде върно. Обаче, какво обяснение ще дадете за кривитъ линии на предмети, направени отъ човѣшка ръка? За да се огъне една линия, върху нея сж действували две разумни сжщества. На мѣста разумнитъ сжщества сж били по-силни отъ теченията въ природата, а на други мѣста природнитъ течения сж били по-силни отъ разумнитъ сжщества. Така се е образувала кривата, вълнообразна линия.

Известно е, че когато една линия се огъва и пресича кръговетъ хармонично, всѣкога се забелязватъ две мѣста, въ които действуватъ токоветъ на природата: едното мѣсто е отрицателно, а другото — положител-

но. Тъзи мѣста отговарятъ на две противоположни действия — на събиране и на изваждане. Тъзи процеси вървятъ успоредно. Затова казваме, че дето става събиране на сили, тамъ става и изваждане. Отъ друга страна, дето става умножаване на силитѣ, тамъ се явява и дѣление. Разликата между тѣзи действия е въ бързината на тѣхното извършване: събирането е бавенъ процесъ, а умножаването — бръзъ. Изобщо, бавнитѣ процеси въ природата се извършватъ чрезъ действията събиране и изваждане, а бързитѣ — чрезъ умножаване и дѣление. И въ обикновения животъ хората си служатъ съ сжщитѣ действия. Напримѣръ, домакинята събира жито и го туря въ тенджерата да се вари. Следъ това взема лъжица и вади свареното жито. На трапезата сж поканени гости, всички очакватъ да се сложи вареното жито. Домакинята дѣли житото, т. е. разпредѣля го въ толкова чинии, колкото е числото на гоститѣ. Домакинята е разумното сжщество, което събира, изважда и разпредѣля житото.

Всѣка страна е съставена отъ общества. Държавата, т. е. страната е центърътъ, а обществата се движатъ около нея въ концентрични кржгове. Нѣкои общества сж партийни, други — научни, трети — духовни и т. н. Хората, които влизатъ въ обществата, представятъ кривата линия. Като минаватъ отъ една партия въ друга, отъ едно научно или духовно общество въ друго, тѣ образуватъ огъната

крива линия. Често слушате да казватъ за нѣкой човѣкъ, че се огъналъ, т. е. миналъ отъ една партия въ друга. Казватъ още, че той промѣнилъ боята си. Нѣкога е добре човѣкъ да промѣни боята си. Напримѣръ, добре е черното лице на човѣка да стане бѣло. Бѣлиятъ цвѣтъ е плюсъ, а черниятъ — минусъ. Другъ е въпросътъ, ако бѣлиятъ цвѣтъ се промѣни въ черенъ. Това означава обезценяване, падане, извършване на нѣкакво претѣжпление. Претѣжплението е вънъ отъ гамата на цвѣтоветъ. Черниятъ цвѣтъ не съществува въ спектъра. Ако си червенъ, жълтъ, синъ, портокаловъ, зеленъ, виолетовъ цвѣтъ, ти си въ естественитъ процеси на природата. Излѣзешъ ли отъ тѣзи цвѣтове и влѣзешъ въ черния, ти излизашъ отъ границата на естественитъ цвѣтове. Има два черни цвѣта, които сж граници на другитъ цвѣтове: доленъ черенъ цвѣтъ — положителенъ и горенъ — отрицателенъ. Докато се движи между двата черни цвѣта, човѣкъ не прави претѣжпления. Щомъ излѣзе отъ тѣзи граници, той влиза въ свѣта на тъмнината, на злото, на разрушаването и започва да върши претѣжпления.

Какво представя претѣжплението? Отъ гледището на юриспруденцията, претѣжплението е нарушаване на известни закони. Въ този смисълъ, претѣжпления се вършатъ въ всички области на живота. И въ музиката има претѣжпления. Ако вземешъ фалшивъ тонъ, ти си извършилъ вече претѣжпление. Всѣко претѣж-

пление води следъ себе си наказание. Ако не пѣешъ правилно, първо ще те мърятъ; не се ли изправишъ, ще те изпждятъ навънъ. И при писането се вършатъ престѣпления. Тамъ се говори за погрѣшки, а не за престѣпления. Имената сж различни, а въ сжщностъ и погрѣшките носятъ наказания, както престѣпленията. Ако ученикътъ не знае, кжде да туря ѳ, е, ѳ, ѳ, ж, и ако не знае мѣстата на препинателнитѣ знакове, той прави повече или по-малко погрѣшки, за които учителятъ го наказва. Въ този случай, наказанията сж слабитѣ бележки. Забелязано е, че следъ всѣко престѣпление, въ човѣка се измѣнятъ цвѣтоветѣ, както и ритмуса на неговото сърдце. Сжщевременно се измѣнятъ и движенията му, ставатъ неправилни и дисхармонични. Вижете, какъ върви престѣпникътъ и какви движения прави. Ще кажете, че се страхува да не го хванатъ. Причината за дисхармонията въ него не е страхътъ, но изгубване на естествения ритмусъ на движенията му.

Какво се образува при огъване на правата линия? — Долини и върхове. Въ планинскитѣ върхове текатъ положителни енергии, а въ долините — отрицателни. Отъ върховетѣ къмъ долината слизатъ нѣколко вида енергии: свѣтлинна, магнетична и електрична. Като минаватъ презъ етера, тѣзи енергии се отклоняватъ отъ своя пжтъ, което показва, че етерътъ не е навсѣкжде еднакъвъ, значи, има различна гжстота. Както въ природата криви-

тѣ линии се движатъ около кръгове и ги пресичатъ, така и въ човѣшкия животъ, между две състояния, между две мисли или между две чувства — положителни и отрицателни, всѣкога се явява трето. Напримѣръ, нѣкой те обича — това е единиятъ кръгъ ; другъ те мрази — вториятъ кръгъ. Кой отъ двата кръга е отвѣнъ или отвътре, не е важно. Тѣ мѣнятъ мѣстата си. Важно е, между двата кръга да се образува кривата, вълнообразна линия на вашата мисълъ, която да примири дветѣ състояния на обичъ и на омраза и да създаде трето, равновесно състояние.

Въ какво се заключава разликата между обичъта на хората? — Въ дължината на окръжността. Ако обичъта е външниятъ кръгъ, на дължината на окръжността, т. е. кривата линия е по-голъма, удължена ; ако обичъта е вътрешниятъ кръгъ, дължината на окръжността е по-малка, т. е. кривата линия е съкратена. Сжщото се отнася и до омразата. Следователно, можемъ да кажемъ, че даденъ човѣкъ се движи по линията на удължената обичъ, а другъ — по линията на съкратената обичъ. По какво се различаватъ двата вида обичъ? — По методитѣ, съ които си служатъ. Кажете ли за нѣкого, че се движи по удължената или по съкратената линия на омразата, това означава два различни метода на действия.

Като разглеждате фигура 1., тя представя статическо положение на силитѣ. Такова е по-

ложението на всички фигури и тѣла въ статичната, т. е. относителна геометрия. Дойдемъ ли до абсолютната, духовна, психическа геометрия, тамъ всичко е въ движение. Кръговетѣ, съ своитѣ радиуси и диаметри, кривитѣ линии — всичко се движи. Движението осмисля и одухотворява нѣщата.

Казано е въ Писанието: „Цѣлиятъ свѣтъ лежи въ лукавия.“ Ако разглеждаме тази мисль буквално, тя представя статическо положение на истината. Тогава где е Богъ? Абсолютното добро е въ центъра, а относителното добро и зло образуватъ кривата линия, която пресича вълнообразно кръговетѣ. Както има два концентрични кръга (фиг. 1.), така може да има и две криви линии: едната е на доброто, другата — на злото. Докато се движи по линиитѣ на относителното добро и зло, човѣкъ всѣкога се намира въ противоречия, всѣкога ще бжде недоволенъ. Той мечтае за абсолютния центъръ, за центъра на абсолютното добро, а въпрѣки това, се движи по кривата вълнообразна линия на относителното въ живота. Напримѣръ, младъ, красивъ, образованъ момъкъ търси работа. Той иска да бжде свободенъ, да се свърже съ живота и, по линиитѣ на радиуситѣ, да има отношение само съ абсолютното добро, съ центъра на живота. Обаче, като търси работа, той неизбежно минава по кривата линия. На пжтя му застава млада, красива мома, която го увлича следъ себе си. Той намира работа, но из-

губва идеала си. Никой не знае неговия идеалъ — абсолютния центъръ на живота; той мечтае за него, въздиша, пише му писма и така прави усилия да върви по правитѣ линии — по радиуситѣ. Много центрове има въ живота, но единъ е истинскиятъ. И змията се увива въ концентрични кръгове, като туря главата си за центъръ, но страшно е да попаднешъ въ този центъръ. Тукъ действуватъ нисши сили, които дебнатъ човѣка, съ цель да го използватъ и унищожатъ.

Мнозина се питатъ, кога ще се свършатъ противоречията. Тѣ не се разрешаватъ лесно. Ако се освободишъ отъ противоречията на ума, ще попаднешъ въ противоречията на сърдцето: като решишъ тѣзи противоречия, ще попаднешъ въ противоречията на волята. Докато съзнанието на човѣка не се издигне, не влѣзе въ високитѣ области на живота, човѣкъ непрестанно ще минава отъ едно противоречие въ друго. Докато кривата линия минава презъ кръга на ума, на сърдцето или на волята му, той всѣкога ще констатира отсъствие на връзка между ума и сърдцето си, между ума и волята, или между сърдцето и волята. Да възстанови човѣкъ връзката между ума, сърдцето и волята си, това значи, да възстанови единството между физическия, духовния и Божествения свѣтъ въ себе си. Това се постига по пътя на самовъзпитанието. Създаде ли се тази връзка, кривата линия ще се измѣни. Тогава кръговетѣ

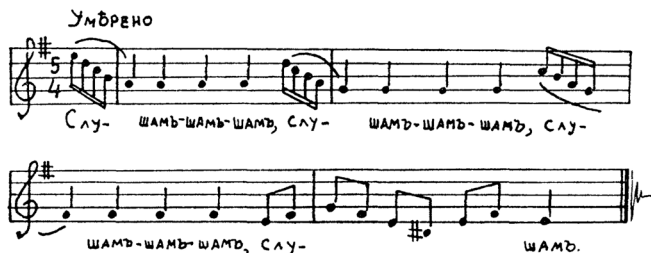
нѣма да се пресичатъ. Никакви нисши сили не могатъ да минатъ презъ тѣхъ. Следвайте пжтя на свѣтлината, която единствена минава презъ концентричните кржгове. Ако течението на свѣтлината въ вашия умъ е по-силно, оставете го да минава тамъ; ако течението на свѣтлината въ вашето сърдце е по-силно, оставете го да минава презъ сърдцето; ако пъкъ течението на свѣтлината въ вашето тѣло е по-силно, пуснете я да тече въ тѣлото ви. Дето е най-силно течението, тамъ да минава; дето е слабо, пазете го да не го изгубите.

Коя е основната мисль на днешната лекция? — Влиянието на кривата линия, която пресича кржговетъ. Тя постоянно обикаля живота. Има смисль да обикаля човѣкъ, но да върши нѣкаква работа. Ако бояджията само върти четката си, безъ да обръща внимание, кжде и какъ я поставя, той не върши никаква работа, но само цапа. Трѣбва да изправи погрѣшката си, да боядиса нѣщо. Само тогава може да му се плати. Въ този смисль, погрѣшките не сж нищо друго, освенъ цапане. Изправянето на погрѣшките е художествено боядисване. Така боядисва природата. Лошата дума е цапане съ черна боя; добрата дума — боядисване съ бѣла боя.

Като слушате лекцията, едни ще кажатъ, че всичко разбиратъ, а други — че нищо не разбиратъ. Това е добре, но трѣбва да стане обмѣна между едните и другите. Които разбиратъ, нека дадатъ отъ своето разбиране на

онѣзи, които нищо не разбиратъ. Които не разбиратъ, нека дадатъ отъ неразбирането си на другитъ. Само така могатъ да сжществуваť отношения между хората. Ако се събератъ такива, които всичко разбиратъ, или нищо не разбиратъ, тѣ не могатъ да създадатъ връзка помежду си. Въ пѣтя на живота човѣкъ трѣбва да върви отъ положителнитъ величини къмъ отрицателнитъ и обратно, отъ отрицателнитъ къмъ положителнитъ. Така се образуватъ кривитъ линии на движението. Дето има криви линии, тамъ усилено работятъ умътъ, сърдцето и волята на човѣка. Той мисли, чувствува, работи, прави изчисления, намира мѣстото на своитъ погрѣшки, на страха, и самъ си помага.

У п р а ж н е н и е. Ще изпѣете нѣколко пѣти думата „слушамъ“. Така ще си въздействувате при различни психически състояния. Така

ще изправяте кривата линия на вашия животъ и ще вървите по радиуситъ на концентричнитъ кржгове. Пѣйте упражнението съ думата „слушамъ“. То ще ви помогне при само възпитанието.

Пъйте всички, работете върху себе си и вървете напредъ.

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

34. Лекция отъ Учителя, държана на
17 май, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Законъ на доволството

Размишление върху силата на живота.

Представете си, че класътъ ви разполага съ капиталъ отъ петъ милиона лева. Кое осмисля този капиталъ? — Онова, за което той може да се употреби. Отивате да купите жито, но ви казватъ, че то не се продава. Отивате да купите платъ, и за него казватъ същото — не се продава. Искате да направите нѣщо съ капитала, да го вложите въ нѣкакво предприятие, но ви казватъ, че нѣма материали за тази работа. Вие стоите съ паритъ си, и нищо не можете да направите. Докато нѣмахте пари, казвахте, че безъ пари не се живѣе. Сега имате пари, но нищо не можете да си купите, нищо не можете да направите съ тѣхъ. Това е все едно, да се раждатъ въ главата ви различни идеи, безъ да знаете, какъ да ги реализирате. Всѣка идея има мѣсто, време и начинъ за прилагане. Докато не вземе предъ видъ тѣзи нѣща, човѣкъ не може да реализира своитѣ идеи.

Често се говори за човѣшки мисли и за човѣшки идеи. Каква е разликата между мисълъ и идея и между мислене и идеализиране? Казватъ за нѣкого, че мисли много,

а за другъ — че идеализира. По какво се отличава първиятъ отъ втория? Нѣкои не правятъ разлика между мислене и идеализиране. Представете си, че имате дългъ отъ сто хиляди лева. За да изплатите дълга, какво трѣбва да правите: да мислите или да идеализирате? При това положение, можешъ ли да бждешъ идеалистъ? Щомъ става въпросъ за дългове, ще мислишъ, какъ да ги изплатишъ. Идеализмътъ представя високъ планински върхъ. Идеалистътъ се качва на него и оттамъ гледа красивитѣ картини въ живота. Мисълта пъкъ представя процесъ на слизание и на качване. Тя се занимава съ обикновенитѣ работи въ живота. Кога мисли човѣкъ повече: когато забогатява, или когато обеднява; когато е здравъ, или когато е боленъ? Той мисли повече, когато обеднява и заболява. А бедността и болестта сж принудителни процеси. Значи, мисълта е принудителенъ процесъ. Нѣкой казва, че мисли много. Ако го биятъ, ако е боленъ, наистина, мисли; ако всичко му върви добре, той мисли малко. Значи, мисълта е силна, активна, когато човѣкъ се намира въ отрицателни състояния. Чрезъ тѣхъ природата го заставя да мисли. Който има добра, силна мисълъ, той не подозира, че е миналъ презъ голѣми мъчнотии и изпитания, докато се е научилъ да мисли. Човѣшката мисълъ е изкупена съ цената на хиляди скжпи жертви. Достатъчно е да видите своитѣ минали животи, мъчнотиитѣ

и страданията, които сте преживѣли, за да разберете, колко скъпо струва вашата мисълъ. Като знаете цената на правата и силна мисълъ, благодарете за страданията, презъ които сте минали. Тѣ сж учители на човѣчеството. Тѣ сж научили човѣке да мисли. Въпрѣки това, той не е доволенъ, че страда.

Коя е причината за недоволството на човѣка? — Търсенето на лесния пътъ въ живота. Всѣки иска да живѣе охолно, богато, да се задоволяватъ всичкитѣ му желания. На кого се задоволяватъ желанията? — На малкото дете. То е слабо, немощно, не може само да си услужва. Като огладнѣе, то започва да плаче, и майката веданга се притича на плача му. Тя му дава млѣко, облича го, кѣпе го. При това, не всички сж на разположение на детето — само майката, или близкитѣ му се грижатъ за него. Ако попадне въ срѣда на крави, овце, биволици, колкото и да плаче, никой нѣма да се погрижи за него. Тѣ не разбиратъ нуждитѣ му и не могатъ да ги задоволятъ. Ако това се отнася за безпомощното дете, колко по-малко възрастниятъ може да очаква на другитѣ, да задоволятъ желанията му. Пазете се отъ недоволството, като вътрешно напрежение, да не се прѣсне формата, въ която се е намѣстило. Какво ще стане съ газъта, която е сипана въ една сфера, ако въ нея има известно напрежение? Газъта ще налѣга върху всички точки на сферата, докато си намѣри пътъ и изтече навънъ. Дето

сцеплението между частицитѣ на сферата е най-слабо, тамъ ще стане пропукването ѝ, и газътъ ще излѣзе навънъ. Какво придобива сферата въ този случай? Не само че нищо не придобива, но губи; формата ѝ се разрушава. Такова нѣщо е недоволството. То руши човѣшкия организъмъ.

Ние вземаме сферата като хармонична форма. Астрологически, кржгътъ и сферата представятъ хармонично съчетание на сили. Ако и въ човѣка, както въ сферата, силитѣ му сж въ хармония, природата има грижи за него, тя сама задоволява нуждитѣ му. Когато силитѣ въ човѣшкия организъмъ не сж хармонизирани, човѣкъ самъ се грижи за себе си. Защо е така? Представете си, че срѣщате човѣкъ съ високо обществено положение, съ добра обхода къмъ подчиненитѣ си. Всички го обичатъ, изпълняватъ заповѣдитѣ му. Всѣки бърза да се отзове на нуждитѣ му, да му услужи. За такъвъ човѣкъ се казва, че планетнтѣ, подъ влиянието на които се намира, сж въ добъръ аспектъ. Единъ день той се провини, извърши нѣкакво престѣпление. Хората, които сж около него, отнематъ довѣрието си, не го слушатъ, не изпълняватъ вече заповѣдитѣ му. Той самъ трѣбва да върши всичко, самъ да се грижи за себе си. Така постепенно губи материалното си положение, пращатъ го въ затворъ, лишаватъ го отъ права и т. н. Кой е виновенъ за сегашното му положение? — Той самъ. Ще кажете, че аспектъ

титѣ на живота му не сж благоприятни. Обаче, той е причина за лошото съчетание на аспекти. Могатъ ли да се поправятъ лошитѣ аспекти въ човѣшкия животъ? — Могатъ, но време е нужно за това. Има случаи, когато лошитѣ аспекти се изправятъ лесно. Напримеръ, нѣкой прилича на единъ престѣпникъ, който успѣлъ да се скрие. Хващатъ набедения, наказватъ го, но временно. Единъ день намиратъ истинския престѣпникъ и веднага освобождаватъ невинно пострадалия. Това се случва въ човѣшкия животъ.

Едно трѣбва да се знае: човѣкъ може да подобри живота си, т. е. да измѣни лошитѣ аспекти на своята сждба, когато служи на една възвишена идея. Ако нѣкой извърши престѣпление и не се повдигне, съзнанието му не се пробужда. При това съзнание той не е въ състояние да измѣни лошитѣ аспекти на своя животъ. Задача на всѣки човѣкъ е да изучава законитѣ на висшето, Божествено съзнание. Само чрезъ тѣзи закони той може да се справя съ недоволството си. Само така той ще разбере, трѣбва ли да бжде недоволенъ за дребни работи. Детето да плаче за чаша млѣко, това се допуска, но младата мома и младиятъ момѣкъ да плачатъ за чаша млѣко, това съвсемъ не е на мѣсто. Който е дошълъ на земята, носи известенъ капиталъ за обработване. Трѣбва ли тогава да бжде недоволенъ? Нищо не му остава, освенъ да работи. Ако при богатството, което му е да-

дено, плаче за чаша млѣко, той е малко, недорасло дете. Има ли съзнание за себе си, че е голѣмъ, ученъ човѣкъ, той трѣбва да се прости съ недоволството.

Защо идатъ страданията въ живота? — За изправяне на погрѣшките. Малките страдания изправятъ малките погрѣшки, а голѣмитѣ страдания — голѣмитѣ погрѣшки. Като се изправятъ погрѣшките, страданието изчезва. Казвате, че кармата на човѣка е тежка, затова страда. Какво нѣщо е кармата? Кога се създава тя? Когато хората не живѣятъ въ съгласие съ Божественитѣ закони. Тѣ се отклоняватъ отъ правия пѣтъ и вървятъ по крива, вълнообразна линия, наречена „пѣтъ на астралната змия“. Който попадне въ този пѣтъ, скжпо плаща. Дълго време той ще се мжи, ще страда, докато се освободи отъ клещитѣ на тази змия. Много нѣщо ще научи, много качества ще придобие, но може и съ живота си да плати. Бждете будни къмъ изкушенията, които срѣщате на пѣтя си, за да не попаднете въ вълнитѣ на кривата линия. Който е доволенъ отъ условията на своя животъ, върви по пѣтя, който разумнитѣ сжщества му опредѣлятъ. Недоволниятъ постоянно се отклонява, но, вмѣсто придобивки, свършва съ голѣми загуби. Условията на всѣки човѣкъ криятъ възможности за неговото развитие. Ако използува възможноститѣ, които му сж дадени, той върви напредъ и постига своята целъ.

Като ученици, отъ васъ се иска будно съзнание, да разбирате нѣщата правилно и да ги прилагате разумно. Който има будно съзнание, бързо се ориентира, разбира хората и имъ помага. Той е като онѣзи хора „психометри“, които съ едно докосване до нѣкой предметъ, описватъ човѣка, на когото принадлежи предметътъ, или който последенъ го е хващалъ. Тѣ описватъ неговата външностъ, характера му, даже и неговото минало, отчасти и бждещето му. Бждещето е въ зависимостъ отъ миналото. Който знае миналото на човѣка, може да предскаже и бждещето му. Какъ нѣма да предскажешъ бждещето на онзи, който преди 20 години извършилъ убийство, но успѣлъ да скрие следитѣ на своето престѣпление. Ще дойде день, когато престѣплението му ще се открие. Откриването на престѣплението е неговото бждеще. Какъ нѣма да предскажете бждещето на човѣкъ, който е живѣлъ добъръ и чистъ животъ? Каквото е миналото му, такова бждеще го чака.

Следвайте кръга на Божественото съзнание, дето нѣма страдание, нѣма недоволство. Който влѣзе въ този кръгъ съ своето недоволство, самъ попада въ устата на астралната змия. Той бива изхвърленъ вънъ, като пророкъ Иона. Три дѣня ще седите въ устата на змията и, като се пробуди съзнанието ви и схванете погрѣшкитѣ си, тя ще ви изхвърли вънъ. Отгукъ пакъ може да влѣзете въ кръга на Божественото съзнание. Влѣзете ли въ този

кръгъ, пазете се отъ недоволството. Тамъ не се позволява нито сѣнка отъ недоволство.

Хората се плашатъ отъ старостъта. На каквато възраст и да сте, бъдете доволни. Старостъта не е въ годинитѣ, но въ погрѣшкитѣ, въ недоволството. Недоволниятъ е старъ. Като прави погрѣшки, съзнанието му се помрачава, той става недоволенъ и преждевременно остарява. Младиятъ е всѣкога доволенъ. Ако грѣши, той бързо изправя погрѣшкитѣ си. И младиятъ, и стариятъ се учатъ, но стариятъ се страхува да не изгуби знанието си. Какво трѣбва да прави човѣкъ съ придобитото знание? — Да събере сѣмето му. Само така той може да запази знанието си. Какво прави градинарътъ наесень? — Събира сѣмената на растенията и напролѣтъ отново ги посѣва. Не направи ли това, той ще изгуби растенията и цвѣтята, които ималъ миналата година въ градината си. Красивъ цвѣтъ е знанието! Грижливо трѣбва да се отглежда и навреме да се събира сѣмето му. Градинарътъ трѣбва да знае, следъ колко време всѣко цвѣте израства, цвѣти и дава плодъ.

Задръжете въ ума си следнитѣ мисли: Не смущавай безъ причина Божественото съзнание, въ което живѣешъ. Пази единство на съзнанието си, за да не изпаднешъ въ областъта на недоволството. Натъкнешъ ли се на него, не се плаши, но усмихни му се и кажи: Колко си красиво! Можешъ ли да кажешъ тѣзи думи

съ разположение, недоволството само по себе си ще те напусне.

Единство въ съзнанието и връзка съ Божественото съзнание сж закони, чрезъ които човѣкъ се освобождава отъ недоволството.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

35. Лекция отъ Учителя, държана на
31 май, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Естествено то състояние

Размишление върху стиха: „Пжтътъ на праведния е като на зазоряване“.

Тема за следния пжтъ: „Полза отъ физическия трудъ“.

Какво се образува при равномерното движение на едно тѣло? — Ако тѣлото е твърдо или течно, образува се права линия. Ако е въздухообразно, образува се сфера.

Представете си, че земната кора постоянно се повдига и спада. Кои сж причинитѣ за повдигането и спадането ѝ? Ученитѣ даватъ различни обяснения на този въпросъ. Споредъ васъ, къде се криятъ причинитѣ на това явление, вънъ нѣкжде, или въ самата земя? Кои сж причинитѣ за сплесването на земята при полюситѣ? Ще кажете, че въртенето ѝ около осъта е причина за сплесването ѝ при полюситѣ. Произволенъ процесъ ли е въртенето на земята около слънцето и около осъта ѝ, или е наложенъ отъ нѣкаква външна, разумна сила? Ученитѣ казватъ, че Слънцето привлича Земята, затова тя се върти около него. Възможно ли е едно тѣло, което се намира на 92 милиона мили далечъ отъ друго, да го привлича и заставя да обикаля около него? Ученитѣ даватъ обясне-

пия и на този въпросъ. Има и частни причини, които сж предизвикали промѣната на земната кора. Това сж създаването на горитѣ и изсичането имъ. Въ първия случай, частъ отъ земята се покрива съ гжсти, непроходими гори, а въ втория случай, горитѣ постепенно изчезватъ, и земята се оголва. Така се създадоха органическата и механическата култури. За смѣтка на живота на растенията, изникнаха човѣшкитѣ жилища. Човѣкъ приложи изкуството си да гради. Въ това изкуство, той изяви своитѣ вѣтрешни нужди и разбирания. Колкото по-голѣми сж прозорцитѣ на една кжща, толкова по-сѣзнателно е отношението на човѣка къмъ свѣтлината. Той се нуждае отъ повече свѣтлина и повече въздухъ. За да разбере законитѣ на природата и нейнитѣ прояви, първо човѣкъ трѣбва да излѣзе отъ процеситѣ, които ставатъ въ него.

Следователно, започнете отъ себе си, като мѣрка на нѣщата, и постепенно вървете къмъ природата. Напримѣръ, срѣщате единъ човѣкъ съ силно развити скули, а другъ — съ по-слаби. Какво забелязвате между двамата? Първиятъ се отличава съ голѣма издрѣжливостъ; вториятъ не е много издрѣжливъ. Хора, на които мускулитѣ на лицето сж хлѣтнали, иматъ слаба стомашна система. Ако дишането е слабо, отразява се върху носа и очитѣ. Изобщо, всички правилни и неправилни прояви на организма се отразяватъ върху лицето. Съвършениятъ човѣкъ има съвършени чѣрти

на лицето си. Явява се въпросъ: Кое се проявява по-рано — характерътъ или формата, чрезъ която се изявява той? Това е все едно, да се пита, причината ли се явява по-рано или последствието. Нѣкой иска да говори съ васъ, но вие нѣмате разположение да го слушате. Знаете ли какво ще ви говори? — Не знаете. Въпрѣки това го отблъсквате. Значи, вие предварително знаете, че ще ви говори нѣщо неприятно и не искате да го слушате.

Както виждате, първо се проявява причината, следъ нея иде последствието. Ще кажете, че това е проста работа, като $a+b=c$. Като равенство, това е проста работа, но трѣбва да знаете, какво означаватъ тѣзи величини. Тукъ $a+b$ представятъ две същества, които сж свършили известна работа. То е все едно, да съберете труда на онзи, който е направилъ цигулката, на учителя, който преподава музика, и да създадете ученика. Ако нѣмате цигулка и учителъ, нищо не можете да направите.

И тъй, започнете отъ физическитѣ нѣща, които сж най-близо до васъ, и постепенно отивайте къмъ духовнитѣ. Започнете отъ познаване на вътрешнитѣ процеси въ себе си и вървете къмъ духовнитѣ и Божественитѣ. Виждате двама души съ болни крака. Казвате имъ да ходятъ. Първиятъ казва, че не може да се движи и остава на мѣстото си. Вториятъ започва да ходи. Защо единиятъ не може да ходи, а другиятъ може? Вториятъ има по-силна воля и преодолява болката. Въ нѣ-

кои случаи, силната воля има механически характеръ. Причината за проявата ѝ се дължи на здраво сърдце и на силни мускули. Въ други случаи, проявата на волята е органическа или духовна. Нѣкой човѣкъ не може да ходи, но може да рѣже дърва, да работи умствено и т. н. Разумниятъ човѣкъ координира дейността на своята воля, благодарение на което животътъ му е хармониченъ. Ако не може да координира дейността си, явява се дисхармония въ живота му.

Като изучава себе си, човѣкъ почва да различава три вида процеси въ своя организмъ: механически, органически и психически. Споредъ едни учени, първо се проявяватъ психическитѣ процеси, после — органическитѣ и най-после механическитѣ. Споредъ други, точно обратно: започва се съ механическитѣ и се свършва съ психическитѣ. Важно е да се съединятъ тритѣ процеса въ едно. Колата, конетѣ и коларътъ представятъ тритѣ процеса заедно. Сглобяването на частитѣ на колата е механически процесъ, тегленето на колата отъ конетѣ е органически, а управляването на колата отъ коларя е психически процесъ. Колата се движи напредъ, колелата — кръгообразно, конетѣ — сѣщо напредъ, а коларътъ управлява юздитѣ напредъ и назадъ налѣво и надѣсно. При скжсяване на лѣвата юзда, движението отива налѣво; при скжсяване на дѣсната юзда, движението отива надѣсно. Сжщото се отнася и до чувствата

ако юздата на човѣшкитѣ чувства се скжсява налѣво, човѣкъ отива налѣво; ако юздата на чувствата му се скжсява надѣсно, и той отива надѣсно. Нѣкой казва, че не те обича, но ти пакъ отивашъ при него. Той казва, че не иска да те вижда, но ти постоянно се изпрѣчвашъ на пътя му. Това показва, че ти, който не искашъ да видишъ този човѣкъ, си свързанъ съ него. Ти скжсявашъ юздата на твоитѣ чувства, и той отива точно въ сжщата посока, въ която и ти отивашъ — свързани сте двамата. — Защо идешъ съ мене? — Защото скжси юздата ми, и самъ ме потегли въ посоката на твоето движение. Колкото по-силно е желанието ви — този човѣкъ да не върви съ васъ, толкова по-силно е и неговото желание да ви следва. Майката не иска да вземе детето си, дето отива, но то трѣгва следъ нея. Тя се върне, набие го и заминва. Следъ малко то пакъ трѣгва подиръ нея. Защо става така? — Опнатъ е ремѣкътъ му, не може то да не върви следъ нея.

Човѣкъ трѣбва да има ясна представа за процеситѣ, които ставатъ вънъ и вътре въ него. Нѣкой се оплаква, че не може да се владѣе, че нѣма самообладание. Много естествено. Той се качилъ на колата, а коларьтъ кара и не мисли да спира. При това положение, човѣкъ не може да се владѣе, не зависи отъ него. Докато коларьтъ непрекъснато стѣга ремѣцитѣ, ти винаги ще бждешъ воденъ отъ него. — Какво трѣбва да направя? — Ще

приложишъ волята си, ще кажешъ на коларя да спре; той ще заповѣда на конетъ си, и колата ще престане да се движи. Следователно, ако искашъ да постигнешъ желанията си, трѣбва да знаешъ, какъ да постъпишъ. Коларьтъ трѣбва да разбира твоя езикъ, а ти да знаешъ, кога да му говоришъ. Колата слиза по наклонъ, а ти казвашъ на коларя да спре. Колкото и да го молишъ да спре, той нѣма да те послуша. Ще чакашъ да дойде колата на такова мѣсто, дето нѣма препятствия и мжнотии за нея. Тргава ще кажешъ на коларя да спре, и той ще те послуша. Тѣй щото, ако искате да спрете нѣкой процесъ, не го спирайте въ момента, когато минава по наклонъ, или когато се изкачва. Спрете го, когато е въ равнината, на равно мѣсто. Само въ равнината човѣкъ разсждава правилно. Само на равни мѣста колитъ спиратъ. Само на равни мѣста едни хора се забавляватъ, а други философствуватъ и размишляватъ. Нѣкой минава за добъръ математикъ, но не може да спре една кола на пжтя ѝ. Коя е причината за това? — Той изчислява добре, но не мисли добре. Другъ пъкъ казва за себе си, че е набоженъ, всѣкога се моли на Бога. Набоженъ е, добре се моли, а дето влѣзе, произвежда раздори. Нѣкой минава за добъръ счетоводитель, добре смѣта, но винаги липсва нѣщо отъ касата. Защо се явяватъ тѣзи противоречия? — Защото между външната проява и вътрешната подбуда нѣма съгласие. За да бжде касата на човѣка въ

изправностъ, между външното и вътрешното смѣтане трѣбва да има единство. Като не знае причинитѣ за неуспѣхитѣ си, той ги търси вънъ отъ себе си. Причинитѣ за успѣхитѣ и неуспѣхитѣ на човѣка сж въ самия него.

Една отъ причинитѣ за неуспѣхитѣ на хората е отлагането. Нѣкой намисли да отиде на планината, но отлага за другъ день, защото днесъ било облачно, дъждъ ще вали. Другъ день пъкъ снѣгъ вали. Той не знае, че всѣки день носи известно благословение. Дъждътъ носи голѣмо благо за растенията. Снѣгътъ е топла покривка за тѣхъ. Следъ усилената имъ работа презъ пролѣтѣта и лѣтото, иде зимата, покрива ги съ топла завивка — снѣгътъ — и ги оставя да си починатъ. Благоприятнитѣ условия и за растенията, и за животнитѣ идатъ следъ дъжда и снѣга. Дето е падналъ голѣмъ дъждъ и дълбокъ снѣгъ, тамъ мѣнотиитѣ сж голѣми. Който разбира този законъ, може да изчисли количеството на падналия дъждъ и снѣгъ и да вади заключение за състоянието на атмосферата. Той може да отиде още по-нататкъ, да вади заключение за физическитѣ и психически мѣнотии, презъ които сж минали хората на известна мѣстностъ Забелязано е, че когато вали дъждъ, действуватъ едни сили; когато вали снѣгъ, действуватъ други сили. Човѣкъ трѣбва да има будно съзнание, да не отлага нѣщата, за да се ползува разумно и отъ еднитѣ, и отъ другитѣ сили. Така той ще из-

ползува благословението, което тѣ носятъ въ себе си.

Изучавайте символитѣ, съ които природата си служи, като съ методи за работа, и правете преводи отъ тѣхъ. Ставашъ една сутринь отъ сънь, крайно неразположенъ. Имашъ да плащашъ една голѣма сума, а нѣмашъ пари. Същашъ се за приятеля си, който е богатъ и добъръ човѣкъ. Бързашъ да отидешъ при него, да му искашъ пари на заемъ, да платишъ поне частъ отъ дълга си. Знаешъ, че приятельтъ ти излиза рано и се страхувашъ, че нѣма да го намѣришъ въ дома му. Гледашъ, вѣнъ се излива проливенъ дъждъ. Не отлагай да изпълнишъ решението си. Дъждътъ е благословение за тебе, ще задържи приятеля ти вкъщи, и ти ще свършишъ работата си. Такова е решението на задачата, при условие, че имашъ богатъ приятель. Какво ще правишъ, ако нѣмашъ такъвъ приятель? Поетъ си, пишешъ стихове и започвашъ да фантазирашъ, какъ ще напишешъ едно хубаво стихотворение, ще го напечаташъ и разпространишъ по цѣлия свѣтъ, всички да го четатъ. Добре е това, но пари нѣмашъ за напечатването му. Какво ще правишъ? Има единъ изходъ. Ще отидешъ при гостилничаря, при когото се хранишъ, и ще му напишешъ едно стихотворение, като реклама на гостилницата му. Следъ това ще го помолишъ да останешъ при него известно време, да му помагашъ и да научишъ нѣщо отъ занаята му. Като го

разположишъ, той ще отвори сърдцето си и ще ти помогне.

Като изпаднатъ въ мжноти и затруднения, хората не сж готови да слѣзатъ отъ високото положение, въ което се намиратъ, и съ това усложняватъ мжнотиитъ си. Казватъ: Какъ е възможно единъ поетъ, ученъ или философъ да слѣзе толкова низко, да работи въ гостилница и да пише реклами? Ако не е готовъ да слѣзе отъ висотата си, дълго време ще стои тамъ, изложенъ на бури и вѣтрове. Ще дойде день, когато ще слѣзе, но по-добре по-рано, съ малко разходи и загуби. Вижте, какво прави водата въ природата. Като падне на планината, тя започва да слиза надолу, въ долината. Ако не е готова да слѣзе, пѣма да донесе плодородие на хората, и сама тя ще замръзне. Вслушвай се въ природата и вижъ, какво иска тя отъ тебъ. Каже ли ти да слѣзешъ, ще слѣзешъ.—Искамъ да се качвамъ нагоре.— Стани въздухъ. Има въздушни течения, които възлизатъ нагоре, но има такива течения, които слизатъ по склоноветъ на планината. Каже ли ти природата да отстѣпишъ, ще отстѣпишъ. По-добре да отстѣпишъ, отколкото да паднешъ въ пленъ. Ще отстѣпишъ, и пакъ ще настѣпишъ. Когато условията сж благоприятни, ще настѣпвашъ; когато сж неблагоприятни, ще отстѣпвашъ. Разумность се иска отъ всички.

Какво трѣбва да правите, когато изгубите разположението на духа си? Първо трѣбва

да знаете причината на неразположението. Ако е отъ материаленъ характеръ, ще я трансформирате пакъ съ нѣщо материално, но отъ по-висока степенъ. Причината за неразположението ви се крие въ невъзможността да изплатите дълга си. За да не ви мжчатъ тежки мисли, ще си представите, че сте министъръ на просвѣтата, или генералъ и заповѣдвате на своитѣ подведомствени. Вие вървите нагоре-надолу и си представяте хубоститѣ на новото положение: получавате голѣма заплата, назначавате на служба свои познати, тѣ ви благодарятъ. Съ тази маневра вие си въздействувате и превръщате неразположението си въ разположение. Това е добъръ методъ за самовъзпитание. Обаче, презъ това време не се заблуждавайте, но работете повече отъ всѣки другъ день. Вие съзнавате, че отъ васъ, като министъръ, като генералъ се иска повече работа. Казано е, че мисълта е творецъ на характера. Значи, ще си помагате съ мисълта. Който не може да работи съ мисълта си, ще се натъкне на по-голѣми мжнотии, ще се обезсърдчи и ще си каже: Нѣма да стане човѣкъ отъ мене.

Ще кажете, че не искате да се самозалъгвате. — Това не е залъгване. Какъ може актьорътъ на сцената да стане царъ, министъръ, генералъ, а ти не можешъ въ стаята си да станешъ виденъ човѣкъ само за нѣколко часа. Като се свърши представлението, ти си пакъ обикновенъ човѣкъ. Не мислете,

че изпадате въ смѣшно положение — това е временно. Правете такива опити, докато дойдете до положение да различавате сжщественото отъ несжщественото. Не гледайте на погрѣшките си като на нѣща, сраснати съ васъ. Това сж временни роли, които играете на сцената. Всѣка роль продължава известно време и се смѣня съ друга, по-добра и по-достойна за васъ. — Защо трѣбваше да се окалямъ толкова? — Вие не сте виновни, пжтьтъ е такъвъ. Попаднали сте на пращенъ пжть, а после сте минали презъ мочурливи мѣста, дъждъ ви е валѣлъ и сте се окаляли. Като научите пжтя, нѣма да минавате вече презъ него. Така ще придобиете по-голѣма опитностъ и разумностъ, да избирате чистъ пжть и да знаете по кое време да пжтувате. Не се спирайте върху това, което сте преживѣли. Вървете напредъ и размишлявайте. Създайте си нова философия. Останете ли на едно и сжщо мѣсто въ мисълта си и кажете, че отъ васъ нищо нѣма да излѣзе, вие се втвърдявате. Младиятъ трѣбва да бжде пластиченъ, да се свива и разпуска като пружина.

Пазете се отъ атавизъма, да не повтаряте нѣща, които сте преживѣвали въ миналото си. На времето си тѣ сж били естествени, но днесъ не сж естествени. Всѣко неестествено състояние причинява голѣми страдания. Затова, за да не страдате, пазете се отъ неестественитѣ състояния; не се обезсърдавайте и не бѣгайте отъ хората и отъ живота.

Върнете се къмъ естественото състояние на своята душа. И тогава, колкото трудни задачи да имате, ще намърите начини за решаването имъ. Природата дава методи за решаване и на най-мжчнитъ задачи. — Какъ може човѣкъ дъ се върне къмъ състоянието на своята душа? — Като мине презъ всички царства подъ себе си и надъ себе си и вземе отъ тѣхъ по едно отъ най-добритъ качества. Първо ще минете презъ минералното царство, после — презъ растителното, презъ животинското, презъ човѣшкото, презъ ангелското и отвсѣкжде ще задържите най-ценното. Това значи, човѣкъ да изучава и да прилага закона на алхимията, за превръщане на материята. Като работи съ този законъ, най-после той ще дойде до първоначалната чистота на материята, чрезъ която душата се проявява въ своята пълнота и сила.

Стремете се къмъ онази основна чиста и свѣтла мисль и къмъ онова основно красиво чувство, съ които да работите като съ най-устойч ва и фина материя. Тъ представятъ основа на вашия животъ. Докато работите съ тѣхъ, никаква изненада нѣма да срѣщате на пжтя си. Който не иска да работи, гледа да прекара живота си леко, безъ мжчности. Това не е истински животъ. Ще живѣете съзнателно, за да придобиете онази първоначална материя, съ която можете да работите. Само така ще разберете, че животътъ и въ училището, и извънъ училището е единъ и сжщъ.

За онзи, който не разбира нѣщата, училищниятъ и външниятъ животъ сж две различни нѣща. За него дъждътъ и снѣгътъ сж две различни нѣща. За онзи, който разбира нѣщата, дъждътъ и снѣгътъ сж две състояния на една и сѣща материя. Външниятъ животъ е разширение на училищния. Въ училището се работи съ математиката на статичнитѣ числа, а въ живота — съ математиката на живитѣ числа, които сж въ постоянно движение.

За следния пѣтъ всѣки отъ васъ да помисли върху понятията: учителъ, проповѣдникъ и търговецъ и да види, на какви числа ще ги уподоби. Въ математиката се работи съ промѣнчиви и съ постоянни числа. На какво число ще уподобите търговеца, като знаете, че стоката, съ която работи, се мѣни постоянно?

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

✱

36. Лекция отъ Учителя, държана на 6 юний, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Лесно и мжнопостижими нѣща

Размишление върху силата на живота.

Съвременнитѣ хора се стремятъ да постигнатъ нѣкакъвъ центъръ въ живота си, около който да се наредятъ всички тѣхни възможности и условия. Тѣ виждатъ, че имъ липсва нѣщо съществено. Като дѣлятъ нѣщата на лесно и мжнопостижими, казватъ, че любовта се постига мжно. Въпрѣки това, тѣ се стремятъ къмъ любовта и, освенъ че не я постигатъ, губятъ това, което иматъ. После, като се разочароватъ отъ живота, казватъ, че човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ. А разумността не се постига лесно. Не е достатъчно да бжде човѣкъ разуменъ, но да разбира законитѣ на разумната природа и да ги прилага.

Говори се за лесно и за мжнопостижими нѣща, но, преди всичко, за постигане на каква и да е идея, нужно е работа и постоянство. Невежиятъ казва, че мжно се постига изкуството да четешъ и да пишешъ. Какво виждаме ние? И шестгодишното дете се научава да чете и да пише. — Какъ става това? — Чрезъ постоянство. То започва съ чъртички и кукички, съединява ги, докато обра-

зува отдѣлни букви, срички и думи. Следъ това съединява по нѣколко думи заедно и образува изречения. Постоянството не подразбира да се седи съ месеци върху една и сѣща буква, нито да държишъ въ ума си постоянно една и сѣща буква. Буквитъ трѣбва да се смѣнятъ една следъ друга; всѣка предидеща буква трѣбва да отстъпва мѣстото си на последващата. Само така детето се научава да чете, съзнанието му се обогатява и разширява. Пишешъ и четешъ думата „любовъ.“ Първо спирашъ вниманието си върху буквата „л“, после — върху „ю“, постепенно се изреждатъ останалитъ „б, о, в, ъ“, докато възприемешъ въ съзнанието си понятието, което се съдържа въ тази дума. Тя пъкъ съставя отдѣлна буква отъ още по-голъма азбука — азбуката на необятната любовъ. Казвашъ, че любишъ. Какво любишъ? Може да любишъ хора, дрехи, книги, цвѣта, животни, ядене и т. н. Ако любишъ нѣщо за ядене, ще го изядешъ. Да любишъ, значи, да се проявишъ въ известно направление. Казвашъ, че любишъ знанието. И това не е достатъчно. Ти любишъ знанието, но то не те люби. Всички хора сж опитали това. Всички сж любили, безъ да бждатъ любени. Нѣкой харесва една дреха, обиква я, но дрехата не го обича, дрехарътъ — сѣщо. Има начинъ, по който можете да ги заставите да ви обикнатъ. — Какъ? — Като дадете добра сума за дрехата. Тогава туряте дрехата на гърба си, тя ви прилегне добре, и вие се радвате, че

е отговорила на любовта ви. Значи, колкото и да е мъчнопостижима любовта, има начинъ, по който може да се придобие.

Първата работа на човѣка, като ученикъ на Великия животъ, се свежда къмъ изучаване външната страна на живота. Отъ външната страна постепенно се отива къмъ вътрешната. Не можешъ да постигнешъ нѣщата, ако не следвашъ естествения ходъ на живота. Какво трѣбва да правишъ, като се върнешъ вечеръ отъ работа? Първо ще измиешъ ржцетѣ и лицето си съ чиста, топла вода, ще съблѣчешъ дрехата си, ще я изчеткашъ отъ праха и ще я закачишъ на кука, да не се мачка. Сутринъ пакъ ще облѣчешъ дрехата си. Каквото е отношението на човѣка къмъ дрехата, такова трѣбва да бжде и къмъ тѣлото му. То трѣбва да се пази чисто, да се поддържа здравословното му състояние. Отъ външната чистота човѣкъ постепенно отива къмъ вътрешната, къмъ чистотата на ума и на сърдцето. Както въ обикновения животъ се спазватъ известни правила, така трѣбва да се пазятъ правилата на разумната природа. Ако си поканенъ на вечеря, можешъ ли да отидешъ съ проститѣ си, работнически дрехи? Ще облѣчешъ новитѣ си дрехи и така ще отидешъ на гости. Ако отидешъ на балъ, ще облѣчешъ специални дрехи, споредъ изискванията. Нѣмашъ ли специални дрехи за бала, нѣма да те пуснатъ вътре. Ако отивашъ на

училище, безъ книги и тетрадки, ще те върнатъ.

Казвате, че човѣкъ трѣбва да има идея, да знае, какво му е нужно. Това значи, да се е пробудило висшето съзнание въ него. Когато това съзнание се проявява, човѣкъ се отличава съ постоянство. Каквато работа започне, свършва я добре. Неговиятъ стремежъ къмъ постигане на известна идея е непрекъснатъ. Когато висшето съзнание действа въ човѣка, всичко е постижимо за него; когато действа обикновеното съзнание, човѣкъ мъчно постига желанията си,

Истинскиятъ животъ започва съ проявяването на висшето съзнание. Безъ него нѣма движение, нѣма мисълъ, нѣма чувство. То импулсира човѣка; подтиква го къмъ животъ, работа и учене. Той се намира въ постоянно движение, дава пътъ и на другитѣ същества да се движатъ. Въ неговия животъ нѣма никакъвъ застой. Дето има застой, спиране, тамъ се проявява обикновеното човѣшко съзнание. Трѣбва ли човѣкъ да държи само себе си въ съзнанието си? Какво представя човѣкътъ?— Една буква отъ голѣмата азбука на козмоса. Съ една буква нищо не се постига. Следователно, за да се научишъ да четешъ и да пишешъ, да разбирашъ езика на природата, ти трѣбва да държишъ и другитѣ хора въ съзнанието си, като букви на голѣмата азбука, и така да се обогатявашъ, да придобивашъ знания и опитности. Ще кажете, че знаете азбу-

ката на много езици. — Много азбуки знаете, съ много думи и изречения си служите, но, въпрѣки това, ви липсва нѣщо. Има нѣщо, което сте изгубили и непрестанно го търсите. Всѣки се оплаква, че нѣщо му недостига. Какво сте загубили? — Една дума. Щомъ намѣрите загубената дума, животътъ ви ще се осмисли.

Коя е изгубената дума за гладния? — Живиятъ хлѣбъ, отъ който, като яде веднѣжъ, никога не огладнява. Коя е изгубената дума за жадния? — Живата вода. За учения? — Знанието, което носи свѣтлина. За нещастния? — Щастието, което никога не се губи. Мнозина казватъ, че сж щастливи, но се страхуватъ да не загубятъ щастието си. Щастие, което се намира и губи, не е истинско. Изгубената дума не се срѣща въ никой съвремененъ езикъ. Тя нито се пише, нито се изговаря. Ако се напише или изговори, тя ще се опорочи, ще изгуби своята сила и красота. Единствениятъ езикъ, на който може да се изговори, е езикътъ на любовта. На този езикъ говорятъ всички възвишени сжщества — адепти, светии, но никой не си позволява да произнесе тази дума.

Свещена дума е изгубената. Всичко въ живота и въ природата се подчинява на нея. Чрезъ нея Богъ създаде свѣта. Чрезъ нея създаде и човѣка. Казано е въ Писанието: „И рече Богъ.“ Много нѣща рече Богъ, и много нѣща създаде, но чрезъ коя дума ги

създаде, не е казано. Следователно, външният свѣтъ, който ни обикаля, е резултатъ на изгубената дума, която Великиятъ е произнесълъ. Хората търсятъ тази дума. Тѣ мислятъ, че сж я намѣрили, но следъ време виждатъ, че се заблудили, не сж я намѣрили. На това самоизлѣгване се дължатъ разочарованията. Безъ магическата дума, положението на човѣка е подобно на капитана на парахода, който има всичко на разположение, параходътъ му е въ исправностъ, но той не знае, кжде да го бутне, за да трѣгне. Не се иска много, за да потегли параходътъ. Трѣбва да се натисне бутончето. Който знае мѣстото на това бутонче, ще го натисне, и параходътъ ще трѣгне. Който не знае мѣстото му, ще обикаля натуку-натамъ, ще търси чужда помощъ, докато най-после намѣри бутона, натисне го, и параходътъ поеме своя пжтъ. За онзи, който знае мѣстото на бутона, всичко е лесно. Обаче, за невежия нѣщата сж мъчнопостижими.

Представете си, че параходътъ се движи вече, върви по пжтя си, но не знаете да го управлявате, не знаете, какъ да го спрете. Какво ще правите тогава? Ще потърсите онзи, който разбира отъ работата. Той знае, кжде е бутонътъ, който управлява парахода, дава му направление. Като дойде на пристанището, той пакъ натисне бутона, и параходътъ спира. Не можете ли да спрете парахода, ще изпитате ужасъ. Бждете добри капитани, да знаете, какъ и кога да натиснете бутона, за да може

параходътъ ви да тръгне и да спре навреме.

Какво представя организмътъ? — Параходътъ, който вечеръ спира движението си и сутринъ отново започва да се движи. Спирането на парахода наричаме заспиване, а тръгването — събуждане отъ сънъ. Какъ става това, не знаете. Лъгате да спите, и параходътъ спира нѣкжде. Кжде спира, и това не знаете. Кой го спира, сжщо не знаете. Има нѣкой, който натиска бутончето. Като го натисне първия пжтъ, параходътъ започва да се движи. Щомъ го натисне втори пжтъ, параходътъ спира. Всѣки параходъ има по единъ капитанъ, който се грижи за движението му. Той го движи и управлява. Ако за огъването на една права линия трѣбва да знаете свойствата на крайнитѣ ѣ точки, колко по-голѣми знания трѣбва да има капитанътъ на парахода. Две сж крайнитѣ точки на правата линия, но тѣ представятъ две съзнания, А и В, на които трѣбва да разбирате езика.

Говори се за движение и за спиране на парахода, но това сж относителни нѣща. Въ сжщностъ, всичко е въ движение. Когато пжтуваме съ параходъ или съ желѣзница, вижда ни се, че предметитѣ вѣнъ отъ насъ се движатъ, а параходътъ стои на едно мѣсто. Това е илюзия — параходътъ се движи, а предметитѣ сж въ покой. За да имате абсолютна представа за състоянията на движение и покой, вие трѣбва да излѣзете вѣнъ, въ пространството, оттамъ да наблюдавате. Учители

лътъ изважда ученика предъ дъската да решава задачи. Ученикътъ взема тебешира и започва да се движи, решава задачата. Той показва, какво е разбралъ и научилъ отъ учителя си. Учителътъ го слуша и провѣрява знанията му. Външно той е въ покой. Когато учителътъ разказва урока, той е въ движение, а ученикътъ—въ покой. Учителътъ внася нѣщо ново въ съзнанието му. Въ действителностъ, и учителътъ, и ученикътъ сж въ постоянно движение по умъ, по съзнание. Ние говоримъ за външно, за физическо движение, а не за движение въ мислитъ, въ чувствата, въ съзнанието на човѣка.

Има случаи въ живота, когато човѣкъ се движи предъ природата, държи изпита си. Природата го изслушва внимателно и му пише бележка. Понѣкога става обратното: Природата се движи предъ човѣка, предава му урокъ. Той я слуша и се произнася върху работата ѝ, казва, че предава добре, разбрано. Значи, и той ѝ пише бележка. Каквито сж отношенията между добрия учителъ и добрия ученикъ, такива трѣбва да бждатъ отношенията между природата и човѣка. Природата, като добъръ учителъ, никога не прави погрѣшки. Погрѣшките, които забелязвате въ нея, се дължатъ на елементитъ, съ които тя работи. Представете си, че двама трезви, добри приятели се отбиватъ въ една кръчма да си починатъ и да си хапнатъ нѣщо. Тѣ никога не сж пили вино, не познаватъ свойствата му.

Кръчмарътъ, освенъ хлѣбъ, имъ поднася по една чаша вино. Тѣ изпиватъ виното и се развеселяватъ. Изпиватъ още по една чаша вино и се опиватъ. Следъ това другаритѣ имъ се смѣятъ, началството имъ ги наказва. Кжде е погрѣшката? — Въ виното. Природата не позволява на човѣка да влиза въ кръчма, била тя физическа, или психическа. Страшно е да се стремите къмъ виното, но още по-страшно е пиянството въ мислитѣ и въ чувствата. Пазете се отъ мисли, чувства и желанія, които опиватъ и разстройватъ организма. Пазете се отъ желанія, които опростаяватъ човѣка и го изкарватъ отъ релситѣ на живота. Който си позволява да пие, той дава ходъ на лошитѣ си желанія. Нѣма да мине много време, ще дойдатъ лошитѣ послѣдствия: мѣрзене, наказание, унижение и т. н. За да изправи погрѣшката си и да възстанови първото си положение, човѣкъ трѣбва да обещае, че втори пътъ нѣма да влиза въ кръчми, дето има вино, лоши мисли и желанія.

Работете върху себе си, да се самовъзпитавате, да станете господари на своето тѣло, на своя умъ и на своето сърдце. Докато сте господари на шишето, вие ще се развивате правилно. Влѣзете ли въ кръчма, шишето ви става господарь. Тогава изпадате въ безволие, и шишетата се пълнятъ и празднятъ предъ васъ, безъ да знаете, какъ става това. Отивате си най-после вкжщи, но оставате изнепаданъ, че часовникътъ, паритѣ, горната дре-

ха ви липсватъ. Кой ги е взелъ? — Нѣкое користолюбиво сѣщество. Такива користолюбиви сѣщества има и въ сърдечния, и въ умствения свѣтъ. Тѣхната задача е да обиратъ хората и да ги съсипватъ материално и морално.

Работете върху себе си, да имате ясна представа за нѣщата; за всѣки даденъ случай да знаете, вие ли се движите, или предметитѣ около васъ се движатъ. Пазете се отъ погрѣшки, които могатъ да ви опропастятъ. — Не трѣбва ли да се пие? — Ще пиете, но само такива течности, които внасятъ животъ, а не отнематъ животъ. Пийте вода, чай, сладко вино. Давайте мѣсто въ ума и въ сърдцето си на такива мисли и чувства, които повдигатъ и облагородяватъ. Който има криви мисли и чувства, лоши навици, лошо възпитание може така да изврати вкуса си, че да не оценява и най-чистата вода. Така се извращаватъ и мислитѣ, и чувствата. Пазете се да не изгубите онзи тънъкъ усѣтъ къмъ нѣщата, онази нѣжностъ, които природата е вложила въ умоветѣ и въ сърдцата ви. Пазете се отъ еднообразието въ живота, което действува убийствено върху ума и сърдцето. Влюбенитѣ често попадатъ въ това еднообразие и въ скоро време изгубватъ любовта. Следъ това плачатъ, страдатъ, търсятъ любовта, но не могатъ да я намѣрятъ. — Защо? — Любовта изключва еднообразието. Ако търсите разнообразието въ живота, търсете го въ свѣта на

великата любовъ. Влѣзете ли въ този свѣтъ, навсѣкжде ще срѣщате сжщества, облѣчени най-разнообразно — въ разноцвѣтни костюми. Има нѣщо общо въ тѣхъ, но има нѣщо особено, по което тѣ се различаватъ.

Сегашнитѣ хора търсятъ любовта, но сжщевременно се срамуватъ отъ нея. Срамътъ се дължи на нечистотата. Ако дрехата ти е чиста, безъ никакви петна, нѣма защо да се срамувашъ. Срамува се онзи, който излиза пиянъ отъ кръчмата. Опие ли се, той не разбира любовта. Каквото и да му говорите за любовта, той остава чуждъ за нея.

Търсете онази любовъ, въ която има пълно разнообразие и абсолютно безкористие.

Търсете онази любовъ, която ще донесе изгубената дума, т. е. магическата пржчица. Тя обновява, подмладява и възкресява.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

37. Лекция отъ Учителя, държана на 14 юний, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Свѣтътъ на ограниченията

Размишление.

Кои сж отличителнитѣ чѣрти на физическия животъ, изобщо? По какво се отличава физическия животъ на растенията, на животнитѣ и на хората? Ще кажете, че отличителното въ физическия животъ отъ една страна е движението, а отъ друга — формитѣ. Физическия свѣтъ борави съ формитѣ, духовниятъ — съ съдържанието имъ, а умствениятъ — съ тѣхния смисълъ.

Сега азъ искамъ да ми говорите на езикъ, който разбирамъ, който съмъ изучавалъ. Ще си представите, че съмъ чужденецъ и ще ми говорите на моя езикъ. Кой е моятъ езикъ? — Езикътъ на природата. Този езикъ съмъ изучавалъ и на него искамъ да ми говорите.

Какво става съ една рѣка, ако дължината ѝ постоянно се увеличава? Можемъ ли да кажемъ, че тя расте? Какво става съ рѣката, ако постоянно се разширява? Надебелява ли тя? Ако измѣрвате дължината и широчината на рѣката съ една и сѣща мѣрка и видите, че тя се съдържа еднакво число пѣти въ дължината и въ широчината ѝ, какво показва това? Ще извадите заключение, че рѣката има еднаква дължина и широчина.

Да се върнемъ пакъ къмъ това, което отличава физическия човѣкъ отъ духовния. Ще кажете, че физическиятъ човѣкъ яде, а духовниятъ не яде. Ако въ гърлото на воденицата сипете жито, което трѣбва да се мели, можемъ ли да кажемъ, че воденицата яде жито? Воденицата мели житото, а не го яде. Ако яде житото, воденицата минава презъ физическия свѣтъ; ако го мели и превръща на брашно, тя минава презъ другъ свѣтъ. Интересенъ е въпросътъ за физическия животъ на човѣка. Като говоримъ за физическия животъ, не можемъ да не засегнемъ и Божествения, понеже тѣ сж антиподи. Въпрѣки това, въ едно отношение между тѣхъ има нѣщо общо, а въ друго отношение, нѣма нищо общо. Физическиятъ животъ подразбира голѣми ограничения. Свѣтътъ, въ който на всѣка стѣпка сжществуватъ ограничения, наричаме физически. Влѣзете ли въ свѣтъ, дето постоянно срѣщате ограничения, страдания, катастрофи, ще знаете, че се намирате на физическия свѣтъ. Видите ли, че нѣкой се огъва, прави дисхармонични движения и конвулсии, ще знаете, че е влѣзълъ въ физическия свѣтъ, т. е. въ свѣта на ограниченията. Като се движите между хората, постоянно чувате да се оплакватъ, че не имъ даватъ достатъчно храна, не имъ позволяватъ да ходятъ, дето искатъ и т. н. Като дойдатъ до известно ограничение, всички се питатъ, какъ да се справятъ съ него, т. е. какъ да се справятъ съ физическия

животъ. Хората искатъ да живѣятъ на земята, но да бждатъ свободни. Това е невъзможно. Свобода съществува само въ Божествения свѣтъ.

Защо трѣбва да бждемъ ограничени? Да се задава такъвъ въпросъ, това е все едно, да питате, защо шишето има отворъ. Човѣкъ трѣбва да бжде ограниченъ, за да придобие свободата си. — Защо умира човѣкъ? — За да се роди отново. Който не умре, не може да се роди. Защо се ражда човѣкъ? — За да умре. Който умира и който се ражда, и двамата се освобождаватъ. Който се е родилъ и живѣе, както и този, който е умрѣлъ вече, тѣ сж ограничени. Значи, човѣкъ е свободенъ само въ момента, когато умира и когато се ражда. Умре ли веднѣжъ, той вече е ограниченъ; роди ли се и започне да живѣе, той пакъ е ограниченъ. Наистина, едва се роди детето, веднага го окжпватъ, завиватъ въ пелени — ограничаватъ го. Следъ това му даватъ да яде, безъ да го питатъ, иска, или не иска — пакъ ограничение. Като порасне, майката го завежда на училище, безъ да го пита, иска ли да учи, харесва ли другаритѣ си, учителитѣ си. Учителитѣ преподава урокъ и на другия день го изпитва, туря му бележка. Така продължава години наредъ, като минава отъ едно ограничение въ друго, докато най-после свърши курса на земнитѣ училища.

Христосъ казва: „Ако не се родите отново, не можете да влѣзете въ Царството Бо-

жие.“ Новораждането подразбира освобождаване отъ ограниченията на живота. Значи, само новоредениятъ може да бжде свободенъ отъ ограниченията. Раждането на човѣка е еднократенъ процесъ. Щомъ се роди, той влиза въ свѣта на ограниченията. Обаче, новораждането е многократенъ процесъ. Човѣкъ се новоражда много пѣти и при всѣко новораждане се освобождава отъ ограниченията. Често учителитѣ влизатъ въ класъ и намиратъ ученицитѣ си неразположени, недоволни. Тѣ четатъ молитва, започватъ работа, но разположението имъ не изчезва. — Защо? — Защото трѣбвало да четатъ молитвата си, преди да е влѣзълъ учителътъ въ класъ. Щомъ стане отъ сънъ, ученикътъ трѣбва да направи молитвата си, да придобие разположение и тогава да отиде на училище. Влѣзе ли въ класъ съ неразположение, ще гледа по-скоро да се свърши часътъ, за да излѣзе вънъ. Такова е положението на ученикъ, който живѣе само на физическия свѣтъ. Той се намира въ ограниченията на живота. Какъ може да се освободи отъ тѣзи ограничения? — Като влѣзе въ Божествения свѣтъ.

Какво представя Божествениятъ свѣтъ? — Свѣтъ на абсолютна свобода. Минаването на човѣка отъ физическия къмъ Божествения свѣтъ означава освобождаване; минаването му отъ Божествения къмъ физическия свѣтъ означава ограничаване. Това сж процеси, които се извършватъ и въ природата. И тамъ има

ограничаване и освобождаване. Напримѣръ, правата A^1A^2 означава отношение между бащата, майката и детето. A^1 или единицата пред-
 A^1 ————— O ————— A^2 ставя бащата, A^2
или двойката — майката, а нулата въ срѣдата
— детето. A^1 е Божествениятъ свѣтъ, A^2 —
физическиятъ, а нулата — духовниятъ. Когато
бащата застане предъ нулата, имате числото
десетъ. Когато нулата застане предъ единица-
та или предъ двойката, имате числата 0·1, 0·2.
Въ научно отношение, нулата представя усло-
вия, при които единицата и двойката могатъ
да се проявятъ, да се родятъ, да покажатъ,
какво се крие въ тѣхъ. Значи, енергията, коя-
то майката и бащата съдържатъ, може да се
прояви само при условия, които нулата имъ
дава.

Защо човѣкъ слиза на земята, на физи-
ческия свѣтъ?—За да придобие свободата си.
Това се постига чрезъ ограниченията. Понеже
физическиятъ свѣтъ ограничава всички съ-
щества, човѣкъ изучава ограниченията, които
срѣща на пътя си, и така преустройва орга-
низма си и се освобождава. Това не се по-
стига въ единъ животъ. Какво правятъ инже-
неритѣ и техницитѣ, които строятъ автомобили,
параходи и аероплани? Тѣ взематъ подъ вни-
мание всички ограничения, които ще срещ-
натъ на пътя си. Само така тѣ могатъ сво-
бодно да се движатъ съ изобретенията си. И
човѣкъ е подобенъ на автомобилъ, параходъ
или аеропланъ. Щомъ е така, и той се натѣква

на ограничения, които трѣбва да има предъ видъ. Нѣкой се оплаква отъ сиромашия, нѣмалъ пари да си купи хлѣбъ. Хлѣбътъ представя вжглищата, а паритѣ — водата, която се превръща въ пара и движи парахода. Тежко е положението на параходъ, който нѣма вжглища и вода. Тежко е положението на човѣкъ, който нѣма пари да си купи хлѣбъ. Такъвъ човѣкъ, както и такъвъ параходъ, не могатъ да стигнатъ до пристанището. Идеалътъ на човѣка е да постигне нѣщо, т. е. да стигне до нѣкое пристанище, да слѣзе въ града и тамъ да се запише въ нѣкое училище. да учи.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да се освободи отъ ограниченията? Много начини има за това. Напримѣръ, страхътъ е едно ограничение. Какъ ще се освободите отъ него? За да се освободите отъ страха, трѣбва да знаете, какво представя той. Страхътъ е подобенъ на праздна кола, която се движи по каменистъ пѣтъ. Тя често подскача, вдига голѣмъ шумъ и отдалечъ се чува. За да не подскача толкова, трѣбва да се напълни. Колата се пълни лесно, но съ какво ще напълните страховия? — Съ вѣра. Колкото е по-силна вѣрата на човѣка, толкова повече се намалява страхътъ. Щомъ вѣрвате, че ще имате хлѣбъ, пари, страхътъ ви ще изчезне. По-рано сте се страхували отъ гладъ, сиромашия, а като дойдатъ хлѣбътъ и паритѣ, страхътъ изчезва. Казано е, че любовта изпжда страха навѣнъ.

Значи, който има вѣра и любовъ, той става смѣлъ и безстрашенъ.

Когато се говори за обичѣта или за любовѣта, хората започватъ да се страхуватъ. — Защо? — Защото сж пострадали нѣщо отъ тѣхъ. Коя е причината за това? Тѣхното криво разбиране. И въ миналото, и днесъ, хората нѣматъ ясна представа за любовѣта. Тѣ мислятъ, че като ги обича нѣкой, той трѣбва да се жертвува напълно за тѣхъ. Тѣ очакватъ отъ него всичко, да задоволи всичкитѣ имъ нужди. Като не се оправдаватъ очакванията имъ, тѣ се разочароватъ. Не само че нищо не получаватъ, но онзи, който обича, отнема жизненитѣ енергии на своя възлюбенъ. Срещнете ли човѣкъ, който постепенно съхне, слабѣе, губи силитѣ си, ще знаете, че нѣкой го е залюбилъ, или той се е влюбилъ. Така се проявява любовѣта на физическия свѣтъ, дето на първо мѣсто сжществуватъ ограничения и користъ. Следователно, който не може да яде и непрестанно съхне, ще знаете, че мнозина го обичатъ. Който яде много и добре се развива, малцина го обичатъ. На физическия свѣтъ любовѣта постоянно взема. Другъ е въпросътъ, ако говорите за духовната и за Божествената любовъ. Тази любовъ постоянно дава, внася животъ, свѣтлина и топлина въ човѣка.

Какво търси човѣкъ на физическия свѣтъ? — Възвишената, Божествената любовъ. Влѣзели въ Божествения свѣтъ, човѣкъ приема

енергиитѣ на този свѣтъ, и недоволството му постепенно се превръща въ доволство. Ако живѣе само на физическия свѣтъ, той ще бжде недоволенъ. Започне ли да яде, той търси нѣкакъвъ недостатѣкъ въ яденето: маслото било лошо, солта била недостатѣчна, не било сготвено, както трѣбва и т. н. Всичко е добре направено, но на този човѣкъ липсва нѣщо. За да придобие това, което му липсва, той трѣбва да бжде свързанъ едновременно съ тритѣ свѣта — физическия, духовния и Божествения, за да черпи необходимитѣ енергии за своя организъмъ. Само така той ще уравни сили, които действуватъ въ него, и ще живѣе хармонично.

Всички хора се стремятъ къмъ живота, искатъ да живѣятъ. Колкото повече време живѣятъ на земята, толкова по добре за тѣхъ. Отъ какво зависи дългиятъ животъ? — Отъ правилното разпредѣляне на енергиитѣ въ човѣшкия организъмъ. Човѣкъ трѣбва постоянно да пренася енергиитѣ си отъ физическия свѣтъ въ духовния, отъ духовния въ Божествения, и обратно: отъ Божествения свѣтъ въ духовния и отъ духовния въ физическия. Спре ли на физическия свѣтъ и остане за дълго време тамъ, той непременно ще се натѣкне на ограниченията и на недоволството, които изсушаватъ, изсмукватъ енергиитѣ му. Такъвъ човѣкъ се радва и скърби, но нито радостта му е трайна, нито скръбта разумна. Въ първия моментъ може

да се зарадва за нѣщо, но въ скоро време радостта му ще падне подъ нулата. Скрѣбъта му пѣкъ не е разумна. Ще скѣрби, ще се вайка, безъ да придобие нѣщо. Следъ всичко това ще каже за себе си, че е лошъ. Не е така. Като живѣе, човѣкъ трѣбва да направи нѣкакво добро. Дали е добъръ, или лошъ, важно е всѣки день да прави по едно малко добро. Доброто, което човѣкъ прави, уравновесява силитѣ на неговия организъмъ и му съдействува за освобождаване отъ ограничения на физическия животъ.

И тъй, когато се чувствувате ограничени и неразположени, ще знаете, че сте на физическия свѣтъ. За да излѣзете отъ ограниченията, трѣбва да влѣзете въ духовния свѣтъ, да си послужите съ методитѣ, съ които тамъ се работи. Приложите ли тѣзи методи, вие постепенно ще се освободите и ще влѣзете въ Божествения свѣтъ. Ще кажете, че знаете много нѣща, но, въпрѣки това, не можете да се освободите отъ ограниченията. Не можете да се освободите, защото не прилагате знанието си. Каквото знаете, трѣбва да го прилагате. Така ще придобиете изкуството, съ което да си служите при всички мжчнотии въ живота си. Човѣкъ трѣбва да започне съ онова, което му е дадено, и постепенно да отива къмъ незнайното. Щомъ се е родилъ, той трѣбва да знае, какво нѣщо е раждането. Като разбере раждането, ще разбере и смъртта. Щомъ знае, отде е дошълъ, ще знае

и кжде ще отиде. Като разбере земния животъ, човѣкъ ще разбере и живота на онзи свѣтъ.

Кжде е онзи свѣтъ, и какво въ сжщностъ представя той? Споредъ мнението на нѣкои учени, онзи свѣтъ се отличава съ пълна свобода, но кжде е той, не опредѣлятъ. Той не е на нѣкоя планета, но не е свѣтъ и на абсолютна свобода. Освенъ Божествения свѣтъ, въ всички останали свѣтове има известни ограничения, по-малки, или по-голѣми. Ограниченията сж условия за минаване отъ единъ свѣтъ въ другъ. Тѣ създаватъ известни промѣни въ човѣка, и така той се движи въ различни свѣтове. Въ този смисълъ, и смъртта не е нищо друго, освенъ вътрешна промѣна въ човѣка. Като се ражда, човѣкъ носи съ себе си много желанія. Като умре, той се освобождава отъ желаніята си. Желаніята сж конци, съ които човѣкъ е свързанъ за земята. Като умре, тѣзи конци се скжсватъ постепенно, и той се освобождава. Кжсането на концитѣ има отношение къмъ неестественитѣ желанія. Напримѣръ, желаніята на човѣка да пие, да краде, да убива сж неестествени. Отъ тѣхъ, именно, всѣки грѣбва да се освободи. Обаче, има желанія, концитѣ на които не се кжсатъ. Колкото повече се проявяватъ, толкова по-силни ставатъ. Желанието къмъ щедростъ е естествено. То носи животъ. Щедриятъ дава и това, което обича. Значи, желаніята на човѣка да бжде щедъръ,

милосърденъ сж естествени и свободни. Тѣ му даватъ свобода да се проявява, както иска. Неестественитѣ и несвободни желания държатъ здраво човѣка за земята.

Естественитѣ желания представлятъ изворъ, който постоянно тече. Както водата на извора отъ предидещия и последващия моментъ се различава по свойства, така и въ естественитѣ желания всѣки моментъ става опрѣсняване. Не можете да задържате желанията си за дълго време, да не жабунысатъ. Ще отворите крана на чешмата си, да изтичатъ желанията навънъ. Коемо можете да реализирате, още въ момента ще го реализирате; което не можете да реализирате, ще го пуснете да изтече. Единъ день то пакъ ще дойде у васъ, при по-благоприятни условия за реализирането му. Истинскитѣ желания се отличаватъ съ постояненъ притокъ на енергия. И когато не могатъ въ момента да се реализиратъ, тѣ пакъ сж непрекъснати. Тѣ оставятъ своята енергия и чакатъ времето за тѣхното реализиране. Тѣ се втичатъ и изтичатъ и постоянно чистятъ човѣка. Временно тѣ могатъ да го ограничатъ, но въ края на краищата го освобождаватъ. Неестественитѣ желания се втичатъ, безъ да изтичатъ, или изтичатъ, безъ да се връщатъ отново въ човѣка. Често хората грѣшатъ, защото не знаятъ, какъ да се справятъ съ желанията си. Като се натъкнатъ на нѣкое желание, тѣ го спиратъ, започватъ да го чоплятъ, защо е дошло

отде иде, какво носи и т. н. Дойде ли нѣкакво желание въ тебе, пусни го да изтече. То ще извърви своя път и пакъ ще се върне при тебе. Ученикътъ има желание да учи. Ако желанието му да учи е силно, то е непрерывно: тече, обикаля и пакъ се връща въ него. Ако желанието му да учи е слабо, то не може да изтече навънъ. Тогава ученикътъ започва да мисли, защо трѣбва да учи, какъ и кога да учи и т. н. Силно трѣбва да бжде желанието за учене. Само така малкото дете може да свърши първоначално училище, гимназия и университетъ, да стане ученъ човѣкъ. Значи, естественитѣ или Божествени желания сж постоянни и непрерывни, а неестественитѣ и човѣшкитѣ сж непостоянни, колебливи и прекъснати.

Да се върнемъ къмъ основната идея. Физическиятъ свѣтъ е свѣтъ на ограничения, а Божествениятъ — свѣтъ на освобождаване. Какъ можемъ да подобримъ физическия свѣтъ, да го направимъ сносенъ? — Като работимъ съ методитѣ на духовния свѣтъ. Така ще привлѣчемъ енергиитѣ на Божествения свѣтъ къмъ себе си. Божествениятъ свѣтъ може да ни освободи отъ ограниченията. Не е лесно да се издигне човѣкъ до Божествения свѣтъ, но и на земята да е, той пакъ може да възприема енергии отгоре, да се ползува отъ Божественитѣ блага и да живѣе добре. Какво прави водолазътъ въ морето? Слиза долу, за да придобие нѣкакво богатство. Сжщото пра-

ви и човѣкътъ. Той слиза на земята, като во-
долазъ, придвбвива нѣщо, но, за да не се за-
души, вкарватъ му чрезъ трѣби въздухъ или
кислородъ. Така той подържа живота си. Ако
Божествената енергия не иде отгоре, човѣкъ
не би могълъ да живѣе на земята.

Като ученици, стремете се да прилагате
знанието си. Ако не го прилагате, ще се под-
пушите, както често запушватъ червата си и
страдатъ отъ главоболие. Причината за главо-
болието се крие въ тънкитѣ и дебелитъ черва.
Щомъ тѣ не сж въ исправность, и стомахътъ
не работи добре. Щомъ стомахътъ не е добре,
човѣкъ страда отъ главоболие. За да се спра-
ви съ главоболието, първо той трѣбва да тури
краката си въ гореща вода, после, да изчисти
червата си. Щомъ облекчи червата и стомаха
си, главоболието престава. Червата, стома-
хътъ не търпятъ никакво робство. Щомъ ги
подпушите, тѣ започватъ да протестиратъ, не
искатъ да работятъ и обявяватъ стачка. Следъ
тѣхъ се разстройватъ и други органи. Ето
защо, казвамъ: Живѣйте на физическия свѣтъ,
но приемайте енергии отъ Божествения свѣтъ,
за да се справите лесно съ ограниченията.

Възприемайте Божествената истина, коя-
то слиза отгоре, за да придобиете свободата си.
Казано е въ Писанието: „Истината ще ви
освободи.“

*

38. Лекция отъ Учителя, държана на
28 юний, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Обикновено и Божествено съзнание

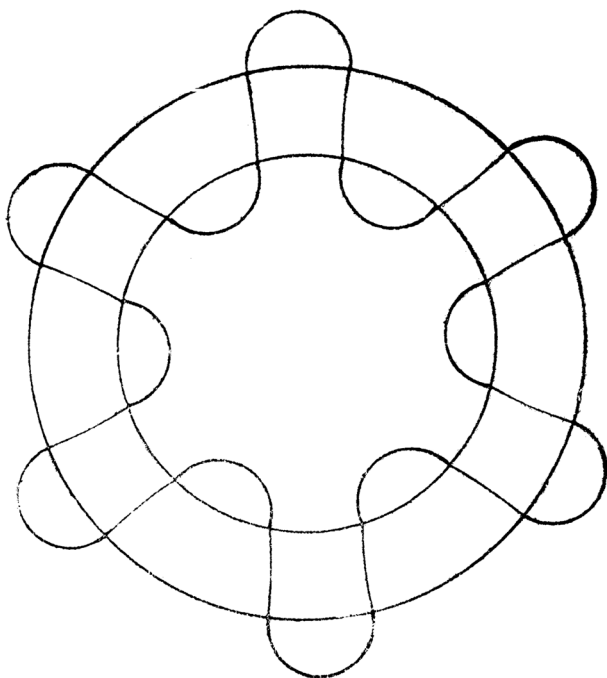
Размишление.

Кои нѣща въ живота сж важни? Споредъ нѣкои, важни нѣща сж тѣзи, които човѣкъ вижда; споредъ други, важни нѣща сж тѣзи, които човѣкъ съзнава. Представете си, че единъ ученъ изпитва голѣмъ гладъ. По особени причини той не е ялъ два-три деня. Отива на работа, иска да свърши всичко, което му е дадено като задача, но нищо не може да направи. Мисълта му е заета само съ едно, да намѣри хлѣбъ и да се нахрани. Срѣща приятели, разговаря се съ тѣхъ, тѣ му посочватъ различни картини, обръщатъ вниманието му къмъ красотата на природата, но нищо не го задоволава. Той вижда красивитѣ картини, вижда радостнитѣ и задоволени лица на хората, но това не го храни. Единственото важно нѣщо, което занимава ума, сърдцето и съзнанието му, е хлѣбътъ. И музикантъ, и художникъ да сте, щомъ сте гладенъ, най-важното нѣщо за васъ е хлѣбътъ. Той изпълва съзнанието ви. Щомъ се нахраните, хлѣбътъ изчезва отъ съзнанието ви. Значи, и хлѣбътъ не е най-важното нѣщо. Хората ядатъ,

растатъ, развиватъ се и умиратъ. Какво остава отъ тѣхъ? — Само онова, което тѣ сж възприели и обработили. Всѣки день човѣкъ вижда, какъ слънцето изгрѣва и залѣзва, но то не е реалното. Това, което човѣкъ възприема отъ слънцето и го обработва въ себе си, то е реално, то следва човѣка навсѣкжде. Той носи реалното постоянно съ себе си. Затова казваме, че реалнитѣ нѣща сж непрерывни. Тѣ никога не губятъ цената си. Напротивъ, колкото повече време минава, толкова по-ценни ставатъ тѣ. Истинско, реално желание е това, което никога не изгасва. Нѣкой иска да изучава музика, но следъ две-три години желанието му изчезва. Другъ иска да стане художникъ, но следъ нѣколко месеца желанието му изчезва. Това не сж истински желания. Тѣ нѣматъ нищо общо съ реалността. Трети обича да се моли, минава за религиозенъ, но следъ известно време престава да се моли, трѣгва по другъ пжтъ. Значи, религиозното чувство въ него е било слабо, нѣмало дълбоки корени и лесно изсѣхнало. Нѣща, които се явяватъ и скоро изчезватъ, не сж реални.

На фигура първа виждате две концентрични окръжности и една крива, вълнообразна линия, която пресича окръжноститѣ. Силитѣ, които действуватъ въ концентричните крѣгове, сж равномѣрни; силитѣ, които действуватъ върху вълнообразната линия, сж крайно интензивни и експансивни. Въ случая, вие виждате окръжноститѣ, виждате и вълно-

образната линия и казвате, че тѣ сж реални величини, защото въ тѣхъ действуватъ сили. Въ сжщностъ, реалността е въ силитѣ, които

фиг. 1.

действуватъ въ тѣхъ, а не въ самитѣ величини, които се образуватъ подъ влиянието на силитѣ. Ако силитѣ не действуваха, величинитѣ нѣмаше да сжществуватъ.

Какво представя правата линия? — Пжтъ, изминатъ отъ една точка. Значи, при движението на точката се образува права линия. Или, най-кжсото разстояние между две точки се нарича права линия. Дветъ точки се движатъ въ две противоположни посоки. Само така се образува правата линия. Това показва, че дветъ точки играятъ важна роль навсѣкжде. За да се прояви идея въ човѣка, нуждни сж две противоположни мисли. За да се прояви нѣкакво чувство, пакъ сж нуждни две противоположни чувства. Въпрѣки това, казва се, че човѣкъ трѣбва да има една основна идея, едно основно чувство. И това е вѣрно, но, за да се прояви основната идея или основното чувство, въ човѣка сж действували две противоположни идеи и две противоположни чувства. Сама ржка нищо не върши; две ржце всичко могатъ да направятъ. За да се роди една велика идея, други две идеи трѣбва да се стълкновятъ. Нѣкой се оплаква, че паметта му отслабнала, нищо не помни. Защо не помни? — Защото въ ума и въ сърдцето му не сж се стълкновили две противоположни мисли и чувства. Какъ ще забравите онази мисълъ, която се е стълкновила съ нѣкоя противоположна на нея? Представете си, че вие мислите върху мира въ свѣта, върху вжтрешния миръ въ човѣка, и въ този моментъ дойде нѣкой отвънъ и ви набие добре. Следъ това вие ще помните мисълта си съ години, ще помните и мислитъ,

които ви е казалъ онзи, който е посегналъ върху васъ. Следователно, всѣка мисль, на която вибрациитѣ сж по-силни отъ вибрациитѣ на вашитѣ мисли, остава паметна за васъ. Кога страда човѣкъ? — Когато съзнанието на онзи, който му причинява нѣкаква болка, е по-силно отъ неговото съзнание. Кога се радва човѣкъ? — Когато съзнанието на онзи, който му причинява болка, е по-слабо отъ неговото. Съ други думи казано: Човѣкъ страда, когато обикновеното му съзнание не е свързано съ неговото висше, Божествено съзнание. Той се радва, когато между обикновеното и висшето му съзнание иматѣсна, правилна връзка. Каже ли нѣкой, че страда, нищо друго не му остава, освенъ да съедини своето нисше, обикновено съзнание съ Божественото, т. е. съ възвишеното, благородното начало въ себе си. Само така човѣкъ може да постигне своитѣ благородни и възвишени идеали. Безъ връзка между обикновеното съзнание и свръхсъзнанието никаква благородна работа не може да се свърши.

Често ученицитѣ се оплакватъ, че нѣматъ успѣхъ въ училището. Тѣ учатъ много, а малко придобиватъ. По цѣли дни учатъ, а свършватъ съ срѣденъ успѣхъ. Защо? — Нѣма връзка между обикновеното съзнание и свръхсъзнанието имъ. Срещнете ли ученикъ, у когото сжществува връзка между дветѣ съзнания, ще знаете, че и учителитѣ сж разположени къмъ него. Въ края на краищата,

той свършва училището съ отличенъ успѣхъ. Невъзможно е учителтъ да скжса ученикъ, у когото обикновеното съзнание и свръх-съзнанието сж въ хармония. И да желае да го скжса, не може, защото хармоничната връзка между дветъ съзнания на ученика действува благоприятно върху учителя. Като го изпитва, той става веселъ, разположенъ, поглежда съ усмивка къмъ ученика, и последниятъ дава добъръ отговоръ.

И тъй, за да има разположението на професора си, студенттъ трѣбва да се смири. Смирението подразбира проява на Божественото съзнание. Щомъ прояви Божественото съзнание, студенттъ въздействува вече на своя професоръ, у когото сжщо се проявява висшето съзнание. Така между тѣхъ се създава връзка. Професортъ се вслушва въ отговоритъ на студента и му помага да издържи изпита си добре. Обаче, рече ли студенттъ да доказва на професора знанията си, последниятъ ще го скжса. Какви знания има студенттъ? Той не знае повече отъ професора си. Следователно, той може само да покаже, какво е научилъ отъ професора си. Може ли да направи това, професортъ му ще бжде доволенъ отъ него. На сжщото основание, ако искате да задоволите единъ поетъ, декламирайте неговитъ стихове, а не вашитъ. Той ще ви изслуша, ще ви благодари и ще ви стане добъръ приятелъ. Невъзможно е студенттъ да стои по-горе отъ

своя професоръ. Да се мисли другояче, това значи, професорътъ да е престаналъ да работи. Щомъ спре на едно мѣсто, студентътъ ще го настигне. Но, докато професорътъ върви напредъ, студентътъ никога нѣма да го настигне. Съ други думи казано: Невъзможно е обикновеното човѣшко съзнание да стои по-високо отъ Божественото съзнание. На първо мѣсто е Божественото съзнание, а следъ него иде човѣшкото или обикновеното.

Погрѣшките на съвременнитѣ хора се дължатъ на факта, че и младиятъ иска да докаже на стария, че знае повече отъ него; и стариятъ иска да докаже на младия сѣщото. Младиятъ иска да докаже на стария още, че е по-силенъ отъ него. Докато живѣе въ висшето съзнание, стариятъ всѣкога ще бѣде по-силенъ отъ младия. Ако стариятъ живѣе въ обикновеното съзнание, а младиятъ — въ Божественото, той, наистина, ще бѣде по-силенъ отъ стария. Значи, силата на човѣка се крие въ неговото висше съзнание. Който започва съ материализма, а свършва съ идеализма, е вътрешно младъ човѣкъ; който започва съ идеализма, а свършва съ материализма, е вътрешно старъ човѣкъ. Материализмътъ има отношение къмъ обикновеното, т. е. къмъ човѣшкото съзнание; идеализмътъ има отношение къмъ Божественото съзнание. То дава сила на човѣка да реализира копнежитѣ на своята душа. Стремете се да запазите връзката си между Божественото и обикно-

веното съзнание. Само така непостижимитѣ нѣща ставатѣ постижими. Прекъсне ли се тази връзка, човѣкъ не може да учи, да работи. Каквито усилия да прави, резултатитѣ му сж слаби, а нѣкога почти нѣма резултати.

Хранете ума си съ положителни мисли, за да подържате връзката си съ Божественото съзнание. Кажешъ ли, че отъ тебе нищо не може да стане, ти самъ кжсашъ тази връзка. — Невежа съмъ. — Не си невежа, но си скжсалъ връзката между Божественото и обикновеното съзнание. — Гръшенъ съмъ. — Скжсалъ си връзката. Възстанови тази връзка, и ще станешъ праведенъ. — Беденъ съмъ. — Не си беденъ. Възстанови скжсаната връзка, и богатството, само по себе си, ще потече. Отъ тебе зависи да бждешъ богатъ и почтенъ човѣкъ. Като дадешъ нѣкакво обещание, изпълни го, не отлагай. Така ти ще се научишъ да използувашъ моментитѣ, а всѣки моментъ носи своитѣ блага и богатства. Като не изпълни обещанието си, човѣкъ започва да се извинява, да търси причинитѣ вънъ отъ себе си. Никакви извинения не помагатъ. Всѣко неизпълнение показва прекъсване на връзката между Божественото и обикновеното съзнание. Ще възстановишъ тази връзка и ще изпълнишъ обещанието си.

Да се възстанови връзката между Божественото и обикновеното съзнание на човѣка, това значи, да се възстанови връзката между ума и сърдцето, между душата и духа. Всѣко

неразположение, всѣко смущение се дължи на прекъсване на тази връзка. За да придобиете разположението си, вземете два конца и направете връзката. Ще кажете, че не разбирате, какъ се прави тази връзка. Първо ще вѣрвате въ силата на връзката, а после ще я разберете. Какво знаете, когато ви поканятъ нѣкъде на обѣдъ? Знаете ли, какво ще ядете? — Нищо не знаете. Вие вѣрвате, че сте поканени на обѣдъ, че ще ви угостятъ добре, и, следъ като се нахраните, знаете вече, какво сте яли. Щомъ се нахранишъ, ти очивѣвашъ, ставашъ добъръ, веселъ, разположенъ. Това значи възстановяване на връзката между обикновеното и Божественото съзнание.

Когато ставате сутринъ отъ сънъ, правете следното упражнение. Седнете спокойно на столъ, повдигнете ума си къмъ Бога и кажете: Господи, помогни ми да направя връзка между обикновеното и Божественото си съзнание. Размишлявайте върху тази връзка пет минути и започнете работата си. Вечеръ, преди лѣгане, благодарете за помощта, която ви е дадена презъ деня, и пакъ помислете за силата, която се крие въ тази връзка. Не очаквайте голѣми резултати изведнѣжъ. Радвайте се, ако сте придобили даже микро-скопически резултатъ. Силата на нѣщата се крие въ тѣхното съединяване, а не въ разединяването имъ. Само съ обикновеното съзнание нищо не можешъ да направишъ. И са-

мо съ Божественото съзнание нищо не можешъ да направишъ. Обаче, дветѣ съзнания, свързани заедно, представятъ велика сила.

Какво представя Божественото съзнание? — Височина, т. е. високъ планински връхъ. — Какво представя обикновеното съзнание? — Долина. За да се ползува долината отъ богатата на планината, между тѣхъ трѣбва да има връзка, по която енергиитѣ на височината да слизатъ въ долината. Водата тече отгоре-надолу, а не отдолу-нагоре. Обикновеното съзнание е матката, утробата, въ която се реализиратъ всички възможности. Божественото съзнание пъкъ крие въ себе си условията за тѣхното реализиране. Ще кажете, че за това е нужна воля. Който има отличенъ умъ и отлично сърдце, обединени въ едно цѣло, той разполага и съ отлична воля. Не може синътъ да е добъръ, а бащата и майката да не сж добри. Тамъ, дето волята е силна и разумна, умътъ и сърдцето сж сжщо разумни. Две разумни сжщества, отъ които едното живѣе на Слънцето, а другото — на Земята, могатъ да си подадатъ ржцетѣ полесно и да направятъ връзка помежду си, отколкото две неразумни сжщества, които живѣятъ въ една стая. Първитѣ сж близки, сродни души, а вторитѣ — далечни, чужди едно на друго.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мж-
дростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ живо-
тътъ.

*

39. Лекция отъ Учителя, държана на
5 юлий, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Специфичната свѣтлина и топлина

Кога се доспива на човѣка? — Когато се занимава съ обикновени мисли. Когато се почувствува осигуренъ, човѣкъ лесно заспива. Той се успокоява, не мисли за нищо и заспива. Необикновенитѣ мисли подтикватъ човѣшкия умъ къмъ дейность. Изобщо, неблагоприятнитѣ условия подтикватъ човѣка къмъ работа, а благоприятнитѣ — къмъ почивка. Почивката е добро нѣщо за тѣлото, но не и за ума.

Сегашнитѣ хора се стремятъ повече къмъ охолень животъ, къмъ почивка, но и това имъ дотѣга. Тѣ сж задоволени, не мислятъ за ядене, всичко имъ е дадено въ изобилие. Други пъкъ гладуватъ, но сж дейни, търсятъ начинъ да задоволятъ глада си. Има нѣщо приятно и въ ситостта, и въ глада. За да не се изгуби приятността, човѣкъ не трѣбва да бжде всѣкога ситъ, нито всѣкога гладенъ. Гладътъ стимулира човѣка, кара го да мисли, да работи. Той предвкусва удоволствието, което ще изпита въ момента, когато започне да яде. Следъ това въ него се зараждатъ

други желания. Следователно, добре е човѣкъ да реализира едно свое желание, но веднага следъ това трѣбва да се роди друго желание, което да му дава импулсъ, потикъ къмъ работа и движение. Нѣкой казва, че нѣма никакви желания, мисли и стремежи. Какъ мислите, щастливъ ли е този човѣкъ? Не е щастливъ. Човѣкъ живѣе и се радва на живота, докато мисли, чувствува и желае. Изгуби ли тѣзи потици, той е мъртавъ. Една стара философия казва, че човѣкъ трѣбва да убие всѣко желание въ себе си. На тази мисълъ Христосъ се противопоставя съ думитѣ: „Бждете съвършени, както е съвършенъ Отецъ нашъ небесни“. Значи, човѣкъ трѣбва да усъвършенствува своитѣ желания, а не да ги убива. Богъ, Който е създалъ свѣта, далъ условия на всички живи същества да растатъ, да се развиватъ и усъвършенствуватъ. Той знае, какви мисли и чувства вълнуватъ човѣка, затова дава на всѣкиго съответни условия. На ученика, на младия дава едни условия, на възрастния и на стария — други.

Кой е ученикъ? — Който учи. Да учишъ, това още не значи, че си ученикъ. Много ученици учатъ, но пропадатъ на изпититѣ, повтарятъ класоветѣ. Споредъ мене, ученикъ е този, който никога не пропада на изпитъ и минава безпрепятствено отъ единъ класъ въ другъ. Изпититѣ подразбиратъ мъчности и затруднения въ живота. Ученикътъ всѣкога свършва добре изпититѣ си, т. е.

лесно решава мъжнотиите и затрудненията си. Каквато задача да дадете на ученика, той лесно я решава. Нѣма работа, която той не може да свърши. Работата подразбира разумно използване на Божествените условия. Кажемъ ли „работенъ день“ разбираме день, въ който човѣкъ е използвалъ разумно условията на живота. Въ този смисълъ, едно отъ качествата на ученика е прилежание и работоспособность.

Сега ще ви задамъ въпроса: коя рѣка се размѣтва? — Малката, тѣсна и плитка рѣка. Ако е дълбока, широка и буйна, тя не може да се размѣти. Какво трѣбва да направите съ вода, която лесно се размѣтва? — Да я прекарате презъ тѣсна, стѣклена цевъ, т. е. презъ ограничения. Голѣмата рѣка, обаче, не може да се прекара презъ цевъ. Само частъ отъ нея може да прекарате, но не всичката. Оттукъ можемъ да извадимъ заключението: обикновените мисли и чувства могатъ да се ограничатъ, да се прекаратъ презъ цевъ, но великите мисли, чувства и добродетели не се ограничаватъ. Всѣко нѣщо, което се ограничава, е слабо, малко, несвършено. Великите нѣща никой не ги ограничава. Въ този смисълъ, великъ, свършенъ човѣкъ е онзи, когото никой не може да ограничи. Той е неограниченъ, свободенъ. Ако става въпросъ за ограничаване, той самъ се ограничава и самъ се освобождава. Докато грѣши, човѣкъ всѣкога се ограничава. Престане ли да грѣши, преста-

вать и ограниченията му. За оправдание на погрѣшкитѣ си, грѣшниятъ казва: Понеже свѣтлината ми е отнета, затова правя погрѣшки. — И това е възможно. Въпросътъ е, обаче, кой отнелъ свѣтлината му. Три причини има за отнемане свѣтлината на човѣка. Тѣ сж вѣтърътъ, окръжаващитѣ и той самъ. Когато вѣтърътъ затвори капацитѣ на вашитѣ прозорци и попрѣчи на свѣтлината да влиза въ къщата ви, следъ време той пакъ ще ги отвори, и свѣтлината отново ще проникне. Когато окръжаващитѣ затварятъ капацитѣ на прозорцитѣ ви, и тѣ иматъ нѣкаква цель. Когато вие затваряте капацитѣ на прозорцитѣ си, най-добре знаете, кога ще ги отворите, за да проникне свѣтлината въ къщата ви. Всѣки самъ трѣбва да си отговори, кой отъ тритѣ случая е за предпочитане: вѣтърътъ ли да затвори капацитѣ на прозорцитѣ ви, окръжаващитѣ, или вие сами?

Какъ се прекъсва свѣтлината на вашия умъ и какъ се възстановява, това сж съзнателни процеси, които се извършватъ, както въ отдѣлния човѣкъ, така и въ природата. Всѣки процесъ въ човѣка се основава на разумността, която работи въ природата. Седите на брѣга на морето и близо до васъ виждате човѣкъ, добре облѣченъ, държи се съ достоинство, съ съзнание за нѣкакво величие. Вие го поглеждате, но той не ви обръща внимание, не иска да има никакво отношение съ васъ. По едно време той усѣща гладъ, иска

да намѣри отнѣкжде хлѣбъ, да задоволи нуждата на стомаха, да си хапне. Обръща се натукъ-натамъ, докато най-после се принуждава да ви заговори, да иска парче хлѣбъ отъ васъ. Вие веднага отваряте торбата си и му предлагате частъ отъ своя хлѣбъ. Чрезъ глада гордиятъ човѣкъ се запознава съ васъ. Следователно, Божественото Начало дава на човѣка първия урокъ на смирение. Чрезъ глада хората се опознаватъ, правятъ връзки помежду си. Гладътъ е първата буква на знанието. Който не е гладувалъ, не може да стане ученъ човѣкъ.

Докога може да гладува човѣкъ? — Докато изпитва приятни чувства. Въ това време той има приятни преживѣвания, радва се, че следъ известно време ще задоволи глада си. Почне ли да чувствува неприятностъ, човѣкъ трѣбва да задоволи по нѣкакъвъ начинъ глада си. Не го ли задоволи, той се превръща въ разрушителенъ процесъ: по-силнитѣ клетки изяждатъ по-слабитѣ. Това наричаме процесъ на самоизяждане, на вътрешно месоядство. Желанието на човѣка да задоволи глада си е Божествено. Следователно, ако не дадете ходъ на Божественитѣ желания въ себе си, иде разрушението. Тогава настѣпва разрушение и смъртъ на организма. Ако го задоволите и не благодарите за това, което ви е дадено, ражда се злото, грѣхътъ, който е по-страшенъ отъ смъртъта. Човѣкъ трѣбва да

отвори душата си за лжчитѣ на любовѣта, за да бжде чистѣ, добѣръ и любещѣ.

Като се говори за благодарностъ, имаме предъ видъ онази вътрешна благодарностъ, а не обикновената. Още съ ставането си отъ сънъ, човѣкъ трѣбва да благодари за живота и за богатата, които му сж дадени. Животътъ е най-великото благо, което притежавате. Щомъ има животъ, всичко може да придобиете: и знание, и свобода, и свѣтлина. Постоянно се молете и благодарете за великия даръ, който Богъ ви е далъ. Да се молишъ, това значи, да работишъ. Да се молишъ, това значи, да отваряшъ прозорцитѣ на душата си за свѣтлитѣ лжи на любовѣта. Само при тѣзи лжи зрѣятъ плодове-тѣ. Благодарността е единъ отъ узрѣлитѣ плодове на душата. Имате ли жби, вие ще ядете свободно отъ плодетѣ на своята душа и ще благодарите. Стариятъ, който нѣма жби, не може да се ползува отъ Божественитѣ плодове и не може да благодари. Дадете ли му плодъ, той казва: Защо не ми го дадохте на младини, когато имахъ жби, да го опитамъ, да вкуся отъ него и да благодаря? Пазете жбитѣ си, за да бждете всѣкога млади и да благодарите за всичко, което ви се дава. Така се възпитава ученикътъ. Така се повдига всѣки човѣкъ и се опредѣля за членъ на бждещата раса.

Какво представятъ сегашнитѣ хора и какво — бждещитѣ? — Сегашнитѣ хора сж

още неизлюпени яйца, а бждещитѣ — малки излюпени пиленца. За да се излюпите, вие трѣбва да работите усилено върху ума и сърдцето си, да не се вкисвате отъ малки работи и да не губите лесно радостта си. Съзнателна, вътрешна работа се изисква отъ всички. Който се вкисва и лесно губи радостта си, той е играчка на условията. Затова трѣбва да бждете разумни. Представете си, че се намирате на брѣга на дълбока и буйна рѣка. Искате да минете на другия брѣгъ, да отидете въ града да свършите една важна работа. Какъ ще минете рѣката? Мостъ нѣма, не знаете да плавате, не се решавате да я прегазите и се чудите, отде ще ви дойде помощта. Следъ известно време виждате, че десетина души носятъ една голѣма греда, която ще поставятъ за мостъ на рѣката. Ако сте разуменъ, веднага ще се приближите при хората и ще вземете участие въ построяването на моста. Съ общи усилия ще се построи мостътъ, и всѣки ще мине рѣката, ще свърши работата си. Значи, всѣка мъжнотия пресдтавя рѣка безъ мостъ. За да разрешите мъжнотията си, трѣбва да знаете, какъ и кжде да поставите моста. Така ще преминете рѣката.

Сега вие сте дошли на Мусала да прекарате нѣколко деня. Какъ ще използвате времето си? Ще кажете, че ще дишате чистъ планински въздухъ и ще правите разходки. За да се ползвате отъ планината, вие трѣбва да възприемете слънчевата свѣтлина чрезъ

ума си, слънчевата топлина чрезъ сърдцето си и въздуха чрезъ дробовѣтъ си. И това не е достатъчно. Тръбва да знаете, кой моментъ презъ деня да възприемете свѣтлината и топлината, за да се ползвате разумно отъ тѣхъ. Това значи, да приемете специфична свѣтлина и топлина отъ слънцето. Който може да възприеме слънчевата свѣтлина и топлина чрезъ ума и сърдцето си, той се чувствува радостенъ, свободенъ и разположенъ.

Упражнение. Всѣки ще си избере единъ камъкъ и ще го полѣе десетъ пѣти съ вода, която самъ ще носи отъ едно отъ езерата. Ще кажете, че дъждътъ полива камънитѣ, нѣма защо вие да ги поливате. Вашата работа е специфична. Като поливате камъка, ще наблюдавате, колко вода поглѣща той, и какъ се разлива водата по него. Всѣки ще прави наблюдения и ще ги отбелязва. Това упражнение ще направите най-късно до обѣдъ. Ще мислите върху лекцията и ще я свържете съ водата.

*

40. Лекция отъ Учителя, държана на
12 юлий, 1929 г. Рила. — Мусала.

Върниятъ образъ

Размишление

Какво става, като се срещнатъ две тѣла въ пространството? Ако си хармонизиратъ, тѣ ще се сближатъ и опознаятъ. Ако не си хармонизиратъ, ще се отблъснатъ, и отъ срѣщата имъ ще се създаде източенъ въпросъ. Каквото представятъ срѣщитѣ между сжщества, които сж хармонично или дисхармонично настроени помежду си, такова нѣщо представятъ и думитѣ, които хората си подхвърлятъ. Ако думитѣ сж хармонични, сжществата се сближаватъ и опознаватъ. Ако сж обидни, сжществата се отблъскватъ, както се отблъсква гумената топка, хвърлена върху твърда преграда.

Коя е причината, че се говори за срѣща и за отношения между две сжщества? — Все има нѣкаква причина, външна или вътрешна. Дали хората се разговарятъ, дали се срѣщатъ, има нѣкакъвъ поводъ за това. Нѣкой говори, съ цель да оправдае себе си или ближния си. Ако успѣе да направи това, той минава за талантивъ човѣкъ. Ако не успѣе, той минава за невежа. Обаче, невежеството не е многократенъ процесъ. Човѣкъ може да бжде не-

вежа въ единъ моментъ, а въ другъ да прояви голѣмо знание, да мине за ученъ. За невежеството пишатъ двойка, а за знанието — шесторка. Като събератъ дветѣ бележки и ги раздѣлятъ на две, получаватъ тройка, срѣденъ успѣхъ. Талантливиятъ човѣкъ е запалена свѣщъ. Невежиятъ е загаснала свѣщъ. Невежиятъ и учениятъ сж полюси на живота. Невежиятъ започва съ нула и свършва съ двойка; учениятъ започва съ тройка и свършва съ шестъ. Който започва съ шестъ, свършва съ нула. Това значи превръщане на енергията отъ нисша въ висша и отъ висша въ нисша. Който знае да превръща енергията отъ нисша въ висша и отъ висша въ нисша, той може да тълкува и изправя погрѣшките си.

Често ученицитѣ грѣшатъ, защото се мѣсятъ въ работата на своитѣ учители. И тогава, вмѣсто добри бележки, тѣ получаватъ слаби. Учителитѣ представятъ природата. Следователно, хората, като ученици на живота, се мѣсятъ въ работитѣ на природата и, вмѣсто добри бележки, получаватъ слаби. — Нѣмамъ ли право да говоря, да кажа мнението си? — Имашъ право да говоришъ, но разумно, правилно. Добриятъ, разумниятъ говоръ е вътрешенъ и невидимъ. Този говоръ е истински, реаленъ. Оттукъ вадимъ следното заключение: реални нѣща сж тѣзи, които предизвикватъ вътрешенъ говоръ въ човѣка. Между тѣхъ всѣкога се образува духовна връзка.

— Само свѣтлиятъ пжть на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

✱

41. Лекция отъ Учителя, държана на 25 юлий, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Мълчание и говоръ

Размишление върху свѣтлината.

Кога мълчи човѣкъ? — Когато спи, когато пости, когато мисли; когато се страхува отъ нѣщо, когато има да дава, когато не знае урока си и т. н. Значи, човѣкъ мълчи при различни случаи, а това зависи отъ степенята на неговото развитие. Нѣкой казва, че не иска да говори. Защо не иска да говори? — Или защото не може, или защото не е разположенъ. Въ това мълчание нѣма никаква философия. Човѣкъ не може да говори още при два случая: когато се намира въ безвъздушно пространство, или когато пространството е крайно наситено. Между говоренето и сѣненето има известно отношение. Всѣки казва: Азъ мога да говоря. Това е все едно, да кажешъ, че можешъ да сѣнешъ. Можешъ да говоришъ, ако има условия за говорене. Можешъ да сѣнешъ, ако има условия за сѣене. Първото условие е да имашъ сѣме и нива, на която да сѣнешъ. Ако нѣмашъ нива, сѣмето ще падне нѣкъде, но нѣма да израсте.

Казватъ, че живитѣ говорятъ, а умрѣлитѣ мълчатъ. Обаче, и живитѣ могатъ да мълчатъ. Кога мълчи живиятъ и кога — умрѣлиятъ?

Какво се образува при мълчанието на живия и на умрѣлия? — Прави линии. Умрѣлиятъ образува линията А — основа, а живиятъ —

линията В, — растене нагоре. Умрѣлиятъ казва на живия: Ако говоришъ много, както азъ съмъ говорилъ, ще легнешъ на гърба си и ще образувашъ основа

В

А

вата А. Живиятъ казва: Ако говоришъ много, ще израстешъ много. Турцитъ казватъ: Който много говори, много знае; който много знае, много страда. Мълчанието на умрѣлия показва, че нищо не го смущава. Той си е изработилъ особена философия за живота. Живиятъ пъкъ мълчи и съ това иска да каже да не го предизвикватъ, защото ще избухне.

Какво е значението на мълчанието въ природата? Кога мълчи ученикътъ? — Когато слуша, какъ учительтъ преподава. Кога мълчи учительтъ? — Когато изпитва ученика. Мълчанието на ученика е резултатъ на възприемане, а мълчанието на учителя — резултатъ на пресѣване, преценяване на нѣщата. Въ дадения случай, учительтъ е подобенъ на търговецъ, който разпредѣля стоката: една туря надѣсно, друга — налѣво; една горе, друга долу. Да мълчи човѣкъ, това значи, да бжде вътрешно тихъ и спокоенъ, а въ мисълта си активенъ. Той ще мълчи физически, външно, а ще работи съ мисълта си.

Кога човѣкъ не може да мълчи? — Когато сж засегнати чувствата му. Колкото по-силно сж засегнати, толкова по-голѣмо е напрежението му да говори. За да мълчи, той трѣбва да успокои чувствата си, да утихне вълнението на сърдцето му. Какви методи прилагате за мълчание? Когато учителят иска да застави ученицитѣ си да мълчатъ, той приковава вниманието имъ къмъ нѣщо важно. Когато се качвате по планинскитѣ върхове, сжщо се налага мълчание. Когато слизате отъ планината, сжщо е нужно мълчание. Значи, учителятъ призовава вниманието на ученицитѣ къмъ известенъ предметъ, като къмъ високъ планински връхъ. За да разбератъ, какво се крие въ този връхъ, нужно е мълчание.

Ако влѣзете въ общество, дето всички мълчатъ, ще усѣтите голѣмо напрежение. Ако ораторътъ, преди да говори, мълчи петъ минути, публиката сжщо изпитва голѣмо напрежение. Ето защо, които сж изпитвали напрежение при мълчанието на нѣкой човѣкъ, казватъ, че мълчанието е страшно нѣщо. Страшно е за онѣзи, които не го разбиратъ. Който разбира езика на мълчанието, знае, че когато човѣкъ мълчи на физическото поле, той е крайно активенъ. Малцина се интересуватъ отъ мълчанието, но ако отъ мълчанието зависи щастието на хората, всички ще се интересуватъ отъ този въпросъ. Нѣкой казва, че не обича да мълчи. — Не обичашъ

да мълчишъ, защото не знаешъ цената на мълчанието. Ако знаешъ цената му, ако отъ мълчанието зависи твоето щастие, ще мълчишъ. Важно е да знае човѣкъ, кога да мълчи и кога да говори. Ти се оплаквашъ отъ сждбата си, но единъ твой приятелъ ти казва да мълчишъ една минута. Ако мълчишъ, сждбата ти ще се подобри. При това положение, ти ще послушашъ приятеля си и ще млъкнешъ. Значи, има моменти въ човѣшкия животъ, когато мълчанието произвежда превратъ въ сждбата на човѣка. Както музикантъ трѣбва да знае, кога да мълчи, т. е. кога да туря паузи, така всѣки човѣкъ трѣбва да знае, кога да мълчи. Паузата е необходимостъ въ музиката. Чрезъ паузата се отдѣля една музикална мисълъ отъ друга. Пѣвецътъ използва паузата за поемане на въздухъ. Законитъ на организма налагатъ на пѣвеца естествено прекъсване на пѣсенъта. Това прекъсване е на мѣсто, когато се диктува отъ дишането.

Защо мълчи умрѣлиятъ, и защо мълчи живиятъ? Като мълчи, умрѣлиятъ иска да каже, че неговата работа е свършена вече, нѣма какво да прави. Когато свърши речъта си, ораторътъ млква. Съ това той иска да каже, че е свършилъ работата си. Въ този смисълъ, мълчанието на умрѣлия и на живия представя граници на речъта. Когато умрѣлиятъ мълчи, речъта му е свършена, наставка пауза. Когато живиятъ мълчи, това показва, че речъта му

ще започне. Такива моменти на мълчание съществуват и въ мисълта, и въ чувствата на човѣка. Затова, като мълчи, човѣкъ трѣбва да знае, дали е настѣпилъ край въ мисълта и въ чувствата му, или начало. Старитѣ окултни школи сж налагали на ученицитѣ си мълчание. Въ Питагоровата школа сж изисквали отъ ученицитѣ четири години мълчание. Не е лесно да мълчишъ четири години. Това не е за обикновенитѣ хора. Чрезъ мълчанието човѣкъ изучава вътрешнитѣ закони на Битието. Чрезъ мълчанието той разбира вътрешния смисълъ на живота. Чрезъ мълчанието той разбира двата полюса на нѣщата.

Като ученици, наблюдавайте лицата си, да различавате скръбното състояние отъ радостното. Така ще знаете, кои мускули на лицето се измѣнятъ при скръбта, и кои при радостта. Сжщевременно, наблюдавайте, кога човѣкъ се отпушва и кога се запушва. При радостта човѣкъ се отпушва, свързва се съ природата, и тя му проговаря. При скръбта той се подпушва, влиза въ дисхармония съ природата, и тя се затваря за него. Три важни моменти има презъ деня, когато човѣкъ може да смѣни радостта си съ скръбъ и скръбта — съ радостъ. Всѣки самъ трѣбва да намѣри тѣзи моменти и съзнателно да си въздействува. Като работите върху самовъзпитанието си, трѣбва да знаете, какъ да ставате сутринъ и какво състояние да си наложите — радостно, или скръбно. Ако сте радостни, природата ще

бжде щедра къмъ васъ и ще ви даде всичко, каквото искате. Ако сте скръбни, природата ще се затвори за васъ. Обаче, за нея не важи, дали сте радостни, или скръбни. Важно е да научите нѣщо. За природата скръбта и радостта сж две състояния, еднакво важни и необходими. Тя щедро дава на човѣка, каквото иска. Ако иска радостъ, радостъ му дава; ако иска скръбъ, скръбъ му дава; ако иска да мечтае, дава му условия за това.

Мнозина се оплакватъ, че работитѣ имъ не вървятъ добре. Защо?—Защото не знаятъ, какъ да ставатъ сутринъ и какъ да лѣгатъ вечеръ. Ставането отъ сънь и лѣгането сж два важни момента презъ деня, които опредѣлятъ хигиената на човѣшкия животъ. Ако ставате и лѣгате, както трѣбва, работитѣ ви презъ деня вървятъ добре. Вие сте радостни, и цѣлата природа е отворена за васъ. Ако не ставате сутринъ правилно, гледайте да си лѣгате поне правилно. Това сж два важни момента, които опредѣлятъ бждещето ви. Правете опити въ това направление, да се научите правилно да ставате и да лѣгате. Правете наблюдения поне седемъ деня наредъ. Ако сте ставали и лѣгали правилно, ще имате едни резултати; ако не сте ставали и лѣгали правилно, ще имате други резултати. Отбелязвайте резултатитѣ и си правете научни заключения. Бждете смѣли и искрени въ наблюденията и заключенията си. Природата обича смѣлитѣ хора и на тѣхъ помага. Нѣкой се оплаква, че

е беденъ, че никой не му помага. Отива при единъ, при втори богаташъ, но и тѣ не се отзоваватъ на молбата му. Тѣ чувствуватъ, че този човѣкъ не е станалъ правилно отъ леглото си. Бедниятъ самъ може да си помогне. Какъ? Той има добъръ гласъ. Вмѣсто да иска помощъ отъ богатия, нека му изпѣе една пѣсень. Така той ще отвори сърдцето на богатия, който ще го възнагради щедро. Следъ това ще го покани и другъ нѣтъ да го посети, да му попѣе малко. Богатиятъ ще си каже: Ето единъ човѣкъ, който е станалъ правилно отъ сънъ. Следователно, ако работитѣ ви не вървятъ добре, влѣзте всрѣдъ природата и изпѣйте ѝ една пѣсень. Тя обича смѣлитѣ хора и богато ги възнаграждава. На страхливия тя казва: Ще имашъ търпение, ще чакашъ, докато проявя своето благоволение къмъ тебе. Не постъпва ли така и учительтъ? На добрия и смѣлия ученикъ той отговаря съ внимание и разположение; за страхливия той се затваря и го оставя да чака, докато придобие смѣлостъ и решителностъ.

Кои сж основнитѣ мисли на днешната лекция? — Мълчанието и правилното ставане и лѣгане.

Сега изпѣйте думата „говори“ на срички. И тритѣ срички сж силни, действуватъ върху нервната система. Така, човѣкъ може да се лѣкува. Затова, отъ най-стари времена доднесъ, окултнитѣ школи сж прилагали музиката, като методъ за трансформиране на енер-

гиитъ и за лѣкуване. Думата „говори“ е енергична, силна, отпушва човѣка и го повдига. Ще кажете, че не всички хора сж родени за пѣние. Обаче, ученикътъ трѣбва да пѣе. Ако не пѣе, самъ ще си причини нещастие.

Казвате: Какво е заключението на днешната лекция? — Още не може да се говори за заключение. Защо? — Защото не е говорено върху сжщността на мълчанието и на говоренето. Може ли една речъ да има заключение, когато още не е говорено, както трѣбва? Може ли човѣкъ да скърби, ако още не се е радвалъ? Който не се е радвалъ, не може да скърби; и който не е скърбѣлъ, не може да се радва. Обикновено радостта се явява първа, а скръбта — последна. Всѣко нѣщо започва съ радостъ; радостта е инициаторка. Втория моментъ иде скръбта. Щомъ си отиде скръбта, настѣпва второто начало — радостта. Ще знаете, че първа се явява радостта, а последна — скръбта.

— Изобилието на Божиитъ блага носи животъ.

42. Лекция отъ Учителя, държана на 2 августъ, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

Абсолютна и относителна реалност

Размишление.

Често се говори за абсолютна и относителна реалност. Представете си, че напишете числата десетъ и сто. Какво означаватъ тѣзи числа? Тѣ могатъ да бждатъ слънца, животни, дървета, камъни и др. Тѣзи числа могатъ да означаватъ нѣщо реално, което има свой смисълъ. Ще кажете, че числата криятъ въ себе си абсолютна и относителна реалност. Това е донѣкжде вѣрно.

Представете си, че единъ пияница има въ джоба си само десетъ лева. Какво ще направи той съ тѣзи пари? Ще отиде въ една кръчма и ще се напие. Съ това той влага паритѣ си въ банката на кръчмаря. Какво е придобилъ, като изпилъ паритѣ? — По-голъма смѣлость. Преди да пие, той е билъ мраченъ, неразположенъ. Щомъ се напие, става веселъ, смѣлъ и решителенъ. Излиза отъ кръчмата и започва да пѣе, да говори високо и казва: Никого не искамъ да зная. Не ме интересува общественото мнение. Ще кажете, че паритѣ правятъ човѣка смѣлъ. Това е относителна истина. Младъ момъкъ, студентъ, получава сто

хилйади лева наследство отъ чичо си, и веднага измѣня живота си. Преди това е билъ беденъ, окжсанъ, но сега се облича добре, разхожда се съ автомобилъ. Казвате, че паритъ направили смѣлъ този беденъ студентъ. Външно паритъ го измѣнили, направили го по-смѣлъ, по-самоувѣренъ, но това не е още истинскиятъ човѣкъ. И пияницата стана по-смѣлъ съ десеттѣ лева, и студентътъ стана по-смѣлъ съ стотѣ хилйади лева, но тази смѣлостъ е относителна, а не абсолютна. Ако пияницата изгуби десеттѣ лева и не може да пие, ако студентътъ изгуби стотѣ хилйади лева, и двамата ще изгубятъ смѣлостта си. И гжсеницата е смѣла, когато се нахрани; докато е гладна, никаква смѣлостъ нѣма въ нея. Като е гладна, тя минава за демократка. Щомъ се нахрани, тя става аристократка, едва се движи, поглежда самодоволно натукъ - натамъ.

Явяватъ се въпроситѣ: Кой направи пияницата толкова смѣлъ? — Десеттѣ лева и виното. — Кой даде възможностъ на бедния студентъ да се облича хубаво, да се разхожда съ автомобилъ и да държи главата си нагоре? — Стотѣ хилйади лева. — Кой застави гжсеницата да лази по дървото? — Нуждата отъ листа, съ които се храни. — Реални ли сж положенията, въ които се намиратъ пияницата, студентътъ и гжсеницата? — Не сж реални. Ще дойде день, когато пияницата ще изтрезнѣе; студентътъ ще придобие вътрешно богатство, на което всѣкога може да разчита; гжсени-

цата ще се превърне въ пеперуда и ще напусне дърветата. Следователно, каквото е отношението между гжсеницата и пеперудата, такова е отношението между човѣка и ангела. Човѣкъ мисли, че по-реално положение отъ неговото нѣма. Обаче, като се превърне на ангелъ, ще разбере, че се е намиралъ въ относителната реалностъ на живота.

Помнете: Човѣкъ е подложенъ на постепенно развитие. Благодарение на това, той измѣня, както начина на храненето си, така и своитѣ мисли и чувства. Невъзможно е да се хранишъ по единъ и сжщъ начинъ и съ една и сжща храна презъ цѣлия си животъ. Невъзможно е да мислишъ и да чувствувашъ по единъ и сжщъ начинъ презъ цѣлия си животъ. Ако не възприемашъ всѣки день по една нова мисълъ, ти си осъденъ на смъртъ. — Не ни трѣбватъ нови колове. Старитѣ колове сж добри за нашия бентъ. — Не е така. Старитѣ колове сж изгнили, наведени; въ скоро време ще паднатъ, и водата ще нахлуе, дето не трѣбва. Какво ще стане тогава съ воденицата ви? — Ще престане да работи. Престане ли тя да мели брашно, воденичарътъ пропада. Коловетѣ постоянно трѣбва да се подновяватъ, за да бжде бентътъ ви въ изправностъ.

Вие сте млади, предприемчиви, искате да се проявите, да забогатѣете. Всичко можете да постигнете, но зависи, какъвъ пжтъ ще избере. Пжтътъ опредѣля вашето бждеще. Нѣкой

избира известенъ клонъ отъ науката, другъ става музикантъ, художникъ, занаятчия и т. н. Какъвто изборъ е направилъ, такъвъ ще бжде резултатътъ на неговия животъ. Нѣкой изучава бацилитъ и става ученъ човѣкъ, професоръ. Опасни сж бацилитъ, но тѣ хранятъ учения. Чрезъ тѣхъ той се повдига въ обществото, храни себе си и семейството си. Ако питате, защо сжществуватъ опаснитъ микроби и бацили, ще си отговорите, че чрезъ тѣхъ хората ставатъ учени. За да се запазятъ отъ тѣхъ, тѣ изучаватъ живота имъ, условията за размножаването имъ, и така минаватъ за защитници на човѣчеството. Въ сжщностъ, причината за сжществуването на микробитъ се крие другаде. Въ бждеще хората ще разбератъ и този въпросъ.

Кой е създалъ микробитъ: човѣкъ или Богъ? На този въпросъ вие сами ще си отговорите. Нѣкой пита, кой е създалъ динамита? Сжществува ли динамитъ въ природата? — Не сжществува. Значи, човѣкъ самъ е създалъ динамита. Отъ съчетанието на глицеринъ и азотна киселина се получава динамитъ. Самъ по себе си, азотътъ е инертенъ газъ, но азотната киселина лесно образува експлозивни вещества. Динамигътъ е сложно тѣло, получено по изкуственъ начинъ. Това показва, че много вещества, получени отъ човѣка изкуствено, носятъ нещастия за човѣчеството. Въ желанието си да твори, да съчетава нѣщата, човѣкъ не предвижда последствията на своитъ

изобретения и, вмѣсто полза, причинява пакости на своите ближни. Като не предвижда нищата, човѣкъ произвежда експлозии и съ езика си. Тукъ каже една обидна дума, тамъ — друга и произвежда голѣмъ пожаръ. Коя е причината за експлозиите и за пожарите въ свѣта? Много отговори могат да се дадатъ на този въпросъ, но единъ е истинскиятъ. Ще кажете, че експлозиите се дължатъ на неустойчивостта на веществото. Защо нѣкои вещества сж устойчиви, а други не сж устойчиви, и това не е обяснено.

Братъ и сестричка се забавляватъ. Майката имъ дава две ябълки, да си ги раздѣлятъ. Обаче, братътъ иска да вземе и двете ябълки. Той започва да разказва приказки на сестричката си, да отвлѣче вниманието ѝ отъ ябълките, за да ги вземе за себе си. Това е единъ начинъ за постигане на целта му. Ако така не успѣе, дава бонбони на сестричето си, да го залъже. Ако и това не помогне, той сграбчва ябълките и ги туря въ джоба си. Сестричето се разплаква, вика майка си, тя да реши въпроса. Както виждате, една неправилна проява въ отношенията на брата къмъ сестричето създава голѣми неприятности въ дома. Това сж въпроси, които трѣбва да се изяснятъ. Всѣки самъ трѣбва да си отговори, защо постъпва по единъ или по другъ начинъ, да знае причините, които го подбуждатъ.

Като говоримъ за неправиленъ прояви на брата къмъ сестричето си, имаме предъ

видъ различната степенъ на развитие на хората. Това показва, че всички хора не сж еднакво развити, нѣматъ еднакво пробудено съзнание. Следователно, тѣ не дохождатъ отъ едно и сжщо мѣсто. Водата слиза отъ планинскитѣ върхове, но всички върхове не сж еднакво високи. Сжщото се отнася и до съзнанието на хората. Всички хора не сж на еднаква степенъ на развитие, защото съзнанието имъ не е еднакво високо. Богатиятъ и бедниятъ се различаватъ по съзнанието, което иматъ за материалното си положение. Богатиятъ съзнава, че има пари и може да направи, каквото иска. Бедниятъ съзнава, че нѣма пари и се чувствува ограниченъ. Но какво ще бжде съзнанието на богатия, ако е боленъ и постоянно лежи? Макаръ и богатъ, той се чувствува ограниченъ. Ако бедниятъ е здравъ и силенъ, той се чувствува свободенъ. Болестъта е свързала богатия, както се свързватъ мома и момъкъ. Ще кажете, че женитбата е едно нѣщо, а връзката между богатия и болестъта — друго нѣщо. Не е така. Като говорите за бракъ, за женитба, за съчетание, трѣбва да ги разглеждате въ всички случаи, а не само като отношения между мома и момъкъ. И свѣтлината има различни прояви и съчетания. И елементитѣ иматъ различни съчетания. Напримѣръ, ако водородътъ и кислородътъ се съединятъ въ отношение 2:1, получава се вода. Съединятъ

ли се въ друго отношение, получава се друго съединение.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате не само материалната химия, но и духовната, да изучавате съединенията, които се образуватъ отъ две мисли, отъ две чувства, отъ две добродетели и т. н. Какво съединение ще се образува отъ елементитѣ правда и любовъ? Ще кажете, че такова съединение не може да стане. За онзи, който гледа само на материалната страна на нѣщата, това е невъзможно. Обаче, за онзи, който разбира вътрешния смисълъ на живота, всичко е възможно. Той не гледа само на механичната страна на явленията. Който гледа механически на нѣщата, той изпада въ убийствено еднообразие. Той се намира въ положението на учителя, професора, проповѣдника, които всѣка година повтарятъ едни и сѣщи нѣща, докато най-после се отегчатъ отъ живота. Когато нѣщата се повтарятъ, човѣкъ се механизира. Тъкмо това трѣбва да се избѣгва въ съвременното възпитание.

Човѣкъ трѣбва да дойде до дълбоко, вътрешно разбиране на живота, да различава сжщественото отъ несжщественото. Той трѣбва да осмисли живота си. Какъ ще го осмисли? — Като внесе разнообразие въ своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Човѣкъ не е дошълъ на земята да разкрива тайнитѣ на Битието и на природата, но е дошълъ да учи, да преустрои организма си. Ще кажете, че нѣмате условия

за това. Не говорите истината. Всъки може да измѣни живота си. Какъ? — Като избере специаленъ методъ за своето развитие. Обикновенитѣ методи сж отъпкани пѣтища. Който търси истината, който иска да разбере смисъла на живота, ще върви по специаленъ за него пѣтъ. Отъпканитѣ пѣтища сж за обикновенитѣ хора, които се задоволяватъ съ обикновени нѣща.

Младъ, но беденъ студентъ търси начинъ да си изкара хлѣба. Отива при единъ фурнаджия и си мисли: Много нѣща мога да кажа на фурнаджията. Ученъ съмъ, имамъ знания, но той не се интересува отъ моитѣ знания. Какъ да му поискамъ хлѣбъ? Разумниятъ се вслушва въ нуждитѣ на хлѣбаря. Така постѣпва и студентътъ. Той вижда, че хлѣбарятъ има нужда отъ вода. Взема стомнитѣ и му донася вода. Фурнаджията го поглежда, благодари и му дава половинъ килограмъ хлѣбъ. Между хлѣбаря и студента се завързватъ правилни отношения, и тѣ взаимно си услужватъ. Такива трѣбва да бждатъ отношенията на всъки човѣкъ къмъ природата. Стане ли сутринъ отъ сънь, той трѣбва да се свърже съ природата, като съ разумно сжщество. Нѣма поразумно сжщество отъ природата, не само въ нейнитѣ прояви, но и въ силитѣ, които действуватъ задъ тѣзи прояви. Виждате, единъ човѣкъ пали кибритъ. Радвате се на свѣтлината, но, въ сжщностъ, задъ свѣтлината се крие разумната, реалната сила. Свѣтлината те

привлича, ти отивашъ въ посока къмъ нея и виждашъ разумното същество, което пали кибрита. Така постъпва и природата. Ти се намирашъ въ бурна, тъмна нощъ вѣнъ и се обезсърдявашъ, мислишъ, че всичко е свършено съ тебе. Въ този моментъ въ ума ти прониква една свѣтла мисълъ, която ти посочва пътя, по който трѣбва да вървишъ. Задъ свѣтлата мисълъ се крие разумната природа, която те вика при себе си. Свържешъ ли се съ нея, ще видишъ колко много работа ти предстои и ще се насърдишъ. Докато има работа, човѣкъ живѣе и се радва на живота. Престане ли да работи, животътъ му се обезсмисля.

Една опасностъ има за човѣка. Тя се заключава въ търсене на лесния пътъ. Страшно е, когато човѣкъ избѣгва работата, ученето и търси лекъ пътъ за постигане на своитѣ желания. Нѣкой иска да работи само съ мисълта си, да не учи, да не копае и оре. Това е невъзможно. Мощна сила е мисълта, но резултатитѣ ѝ не сж всѣкога добри. Мисълъ, чувства и действия, съединени въ едно, даватъ условия на човѣка да расте и да се развива. Ако мислишъ само, ти можешъ да попаднешъ въ миналото си, което е подобно на мъртвитѣ, стари езици. Старитѣ езици не ползуватъ човѣка. Искат ли да напредватъ, да се свързватъ съ културата на напредналиятъ народи, той трѣбва да изучава новитѣ, живитѣ езици. Работете съ мисълта, съ чувствата и

съ волята си, за да създадете своето свѣтло бждеще.

Миналото, мъртвитѣ езици сж мъртви хора, за които Христосъ казва: „Оставете мъртвитѣ да погребватъ своитѣ умрѣли.“ Какво трѣбва да правятъ живитѣ? — Да се занимаватъ съ това, което животътъ имъ предлага. Човѣкъ трѣбва да се свърже съ себе си, съ своето висше съзнание, съ живата природа. Само така той може да познае Бога. Ще кажете, че всички хора търсятъ Бога, но не могатъ да Го намѣрятъ. Какъ Го търсятъ? Съ плачъ и съ роптание ли? Богъ не се трогва отъ човѣшки сълзи. Той иска всички хора да участвуватъ въ Неговото дѣло, да станатъ съработници съ Него. Вънъ отъ Бога нѣма животъ. Вънъ отъ Бога човѣкъ не може да се справи съ мжнотиитѣ си. Безъ Него и богатството, и знанието, и силата нѣматъ смисълъ. Съ Него и сиромашията, и болеститѣ, и страданията се осмислятъ. Човѣкъ научава езика имъ и се разговаря съ тѣхъ.

Мисълта, която искамъ да ви оставя, е следната: Да имате връзка съ Бога. Тази връзка е реалностъ, на която можете да разчитате при всички условия: като боленъ и здравъ, като беденъ и богатъ, като нещастенъ и щастливъ. При тази връзка и най-голѣмитѣ дяволи отстъпватъ. Тази вътрешна връзка опредѣля бждещето на човѣка. И да се обезсърди, и да се обезвѣри, щомъ има тази връзка, той лесно се справя съ своитѣ съ-

стояния. Скъса ли се връзката, всичко пропада: и знание, и вѣра, и сила, и богатство. Изгуби ли вѣрата въ себе си, човѣкъ изгубва живота си. Щомъ е така, пазете връзката си съ Бога. Бждете готови на всички страдания, но да не изгубите връзката си. Бждете готови да жертвувате всичко за тази връзка. Който е направилъ връзка съ Бога и поддържа отношенията си съ Него, той е намѣрилъ магическата пръчица въ живота си. Той е магъ, съзнателно работи съ своя умъ, съ своето сърдце и съ своята воля. Той разполага съ нѣщо положително. Той е свързанъ съ абсолютната реалностъ и всѣкога разчита на нея. И презъ най-голѣми страдания да мине, той е смѣлъ и решителенъ.

У п р а ж н е н и е. За една седмица правете наблюдения: какъ лѣгате вечеръ да спите, въ какво положение, на коя страна, и какъ се събуждате сутринъ. Отбелязвайте си, какви отклонения сте направили презъ съня си, въ каква посока и подъ какъвъ жгълъ. Забелязано е, че когато човѣкъ страда отъ кракъ, ржка, коремъ, въ него се явява желание да тури болния удъ по-близо до центъра. Като правите наблюдения върху отклоненията на тѣлото си, правете наблюдения и върху влиянието, което различнитѣ идеи ви оказватъ. Тѣлото заема такова положение, каквито сж идеитѣ на човѣка. Това показва, че човѣкъ се движи въ два свѣта: въ подсъзнателенъ и въ свръхсъзнателенъ. Първиятъ свѣтъ произве-

жда несъзнателнитѣ, неволнитѣ движения, а вториятъ — съзнателнитѣ, волевитѣ движения.

И тъй, стремете се къмъ онази основна мисль въ себе си, върху която почива вашата свобода и развитието ви. Отъ тази мисль зависятъ вашето здраве, вашитѣ радости и скърби.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мъдростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

43. Лекция отъ Учителя, държана на 9 августъ, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

На планината

Сега вие сте дошли на планината, но и говедарът извелъ говедата си нависоко. Това може да ви послужи като предметно учение, да се замислите малко върху физическия си животъ, да го издигнете по-високо, отколкото е сега. Човѣкъ трѣбва да започва отъ видимото и постепенно да върви къмъ невидимото, т. е. отъ физическия свѣтъ къмъ духовния. Все трѣбва да има нѣкакъвъ материаленъ предметъ, който да въздействува върху ума и сърдцето ви. Безъ материалното, духовното остава неразбрано. Говорите за човѣка, за неговата душа, но за това вадите заключение отъ неговата външностъ и отъ неговитѣ прояви. Какво нѣщо е душата, никой не знае, никой не я виждалъ. Обаче, всѣки е опиталъ нейното въздействие. Достатъчно е да изпаднете въ мракъ, въ тъмнина, въ заблуждение и да се обърнете къмъ душата си, за да опитате нейното проявление. Тя ще се прояви по единъ скритъ, вътрешенъ начинъ, но веднага ще познаете присѣтствието ѝ. Тя ще разсѣе мрака и заблуждението ви и ще ви възкреси. Душата помага, но се крие, иска да остане невидима. Тя е красива, по-

добна на едва разцъвналъ се цвѣтъ. Тя се страхува отъ хората, да не я обсебятъ.

Често хората сами се произнасятъ за себе си, казватъ, че сж добри, чисти, справедливи. Ако искате да познаете, доколко даденъ човѣкъ е чистъ, ще го видите на планината. Ако пази чистота на планината, може да се каже, че е чистъ. Като дохождате на планината, всѣки трѣбва да си носи лопатка, да заравя боклуцитѣ и нечистотиитѣ си. Планината не обича нечисти хора. Ако нарушавате чистотата ѝ, тя ще ви изпжди съ дъждъ, снѣгъ, грѣмотевици. Навсѣкжде можете да се разхождате, но ще пазите реда и порядъка, който сжествува въ природата. Бждете доволни и благодарни, че сте дошли на планината. Знайте, че тукъ всичко е въ порядъкъ, понеже Богъ нарежда и оправя работитѣ въ козмоса. Щомъ оправя работитѣ на цѣлия козмосъ, и вашитѣ ще оправя. Дръжете тази мисль въ ума си, безъ никакво съмнение и колебание. Като ученици, отъ васъ се иска животъ безъ съмнение и страхъ; отъ васъ се иска абсолютно чистъ животъ, външно и вътрешно.

Ще кажете, че не можете да живѣете чисто, защото вашитѣ прадѣди и прабаби сж грѣшили. Щомъ Адамъ и Ева сж сгрѣшили, и вие ще грѣшите. Така не се говори. Адамъ сгрѣшилъ още преди създаването на Ева. Че ядоха отъ забранения плодъ, това бѣше само поводъ, да излъзе грѣха навнѣнъ. Веднѣжъ из-

лъзълъ грѣхътъ на повърхността на живота, не се позволява вече човѣкъ да грѣши. Още преди създаването на Ева, Адамъ носѣше въ ума си мисълта да се отдѣли отъ Бога. Затова, като му забраниха да яде отъ дървото за познаване на доброто и на злото, той използва случая да се отдѣли отъ своя Баша, да стане самостоятеленъ и каза: Нали азъ съмъ обработвалъ това дърво? Нѣмамъ ли право да вкуся отъ него? Щомъ намисли да реализира желанието си, той яде отъ забранения плодъ и напусна рая.

Казвате: Защо Учителътъ ни говори така? — Все имамъ нѣкаква целъ. Ако запаля свѣщъта си въ тъмна нощъ, свѣтлината е на мѣсто. Ако запаля свѣщъта си презъ деня, когато слънцето грѣе, свѣтлината на моята свѣщъ е безпредметна. И безъ моята свѣщъ, слънцето грѣе. Свѣщъта гори, защото слънцето грѣе, а не обратно. Азъ мисля, защото Господъ мисли, а не обратно. Нѣкой се обръща къмъ Бога съ думитъ: Господи, не виждашъ ли, какво правя? Господъ отговаря: Ти трѣбва да гледашъ, какво азъ правя, а не азъ да гледамъ, какво ти правишъ. Гледай мене, и прави, каквото азъ правя. Азъ съмъ направилъ толкова нѣща, а ти още не си ги изучилъ. Нѣкой иска да покаже, че много знае. Защо ще се показвашъ предъ хората? — Искамъ да покажа, че знамъ много нѣща, че съмъ обиколилъ всички върхове. Ако си се качилъ на Харамията, какво си придобилъ? Този връхъ е за-

бележителенъ по това, че въ старо време харамиитѣ се качвали на него и оттамъ наблюдавали минаващитѣ пѣтници да ги обератъ. Има смисълъ да се качишъ на единъ връхъ, но ако можешъ да се помолишъ тамъ, да оставишъ нѣщо добро отъ себе си.

Всѣко нѣщо, което прави човѣкъ, трѣбва да бжде продиктувано отъ нѣкаква идея. Ако се качишъ на единъ връхъ, той трѣбва да бжде пѣленъ съ енергия, да ти предаде нѣщо. Харамията е електриченъ връхъ, той повече взема, по-малко дава. Мнозина се качватъ на него, за да не се изложатъ предъ другитѣ, да не мислятъ, че тѣ не могатъ да се изкачватъ. Тамъ е погрѣшката на хората. Тѣ гледатъ да не се изложатъ предъ близкиитѣ си. Въ сжщностъ, човѣкъ трѣбва да постигва така, първо да внимава да не се изложи предъ Бога, после предъ себе си и най-после предъ хората. Добре е човѣкъ да се качва по високитѣ върхове, да преодолява мжнотиитѣ, които срѣща по пътя си. Това сж постижения, които внасятъ нѣщо въ характера. Колкото по-голѣми сж мжнотиитѣ на човѣка, толкова повече се калява волята му. Вие се качвате по планински върхове, но се запъхвате, краката ви се пресѣкватъ, не можете да ходите. Защо? — Защото бързате, надпреваряте се, искате да се покажете, че сте добъръ туристъ. Искате ли да се качвате по върховетѣ, ще бждете тихъ и спокоенъ; първо ще си направите молитвата, ще заку-

сите и ще благодарите, че ви се дава възможност да се разходите. Следъ това ще тръгнете бавно и постепенно ще ускорявате хода си. Свѣтскиятъ човѣкъ се качва по планинскитѣ върхове и, ако стигне прѣвъ, извиква, всички да видятъ, че е стигналъ вече. Религиозниятъ пѣкъ, като стигне на върха, казва: При Бога съмъ, видѣхъ Го вече. — И едното, и другото е щеславие. Какво печели този, който се качи прѣвъ? Какъ ще докаже религиозниятъ, че е видѣлъ Бога? Който види Бога, става съвършенъ. Щомъ не е съвършенъ, нищо не е видѣлъ. Какво става съ младия момѣкъ, като види една красива мома? — Той се измѣня коренно: лицето му става свѣтло, гласътъ — мекъ, погледътъ — дълбокъ. Привидно той е унесенъ, а въ сжщностъ е съсредоточенъ, все за красивата мома мисли. Ако тя може да измѣни момѣка, колко повече Богъ е въ състояние да измѣни човѣка.

Христосъ казва: „Който е видѣлъ мене, видѣлъ е и Отца ми“. За да бжде силенъ, да издържа на мжчногитѣ и изпитанията, човѣкъ трѣбва да има нѣкакъвъ свѣтълъ образъ, който да носи постоянно въ съзнанието си. И Петъръ казваше, че е видѣлъ Бога, но, въ сжщностъ, той Го видѣ следъ като мина презъ изпитания. И Христосъ, преди да пострада, имаше едно разбиране за Бога. Следъ възкресението имаше друго разбиране. Той отиде да види Онзи, Който Го възкреси. Ще кажете, че и вие следвате Христа. Мнозина

следватъ Христа, безъ да Го познаватъ и разбиратъ. Тъ сж въ положението на хора, които външно търсятъ Христа и не Го следватъ. Следването е вътрешенъ процесъ, а не външенъ. Да следвашъ Христа, и да не Го разбирашъ, това значи, да носишъ въ ржката си златна монета, безъ да разбирашъ стойността ѝ. Който следва Христа и Го разбира, той е миналъ презъ нѣколко реторти и се очистиъ. Ученикътъ трѣбва да мине презъ огънь и вода, за да бжде готовъ да учи, да разбира и да прилага. Не е лесно да носишъ златна монета въ ржката си, да я оценявашъ и да се справяшъ съ нея.

Като ученици, отъ васъ се иска приложение. Прилагайте знанията въ живота си, а не ги трупайте. Ако чрезъ знанието не можете да придобиете вътрешенъ миръ и спокойствие, все едно, че нищо не знаете. Който има знания, той вижда ясно нѣщата. Като се качва по върховетъ и слиза, той вижда всичко. Значи, знанието подразбира отворени очи. Знаещиятъ приема еднакво и радостта, и скръбта. За него радостта е като днешния день, свѣтълъ, ясенъ, топълъ. По-хубавъ день отъ днешния не сме имали, и по-хубава вечеръ отъ снощната не сме имали. Какъвъ ще бжде утрешниятъ день, не е наша работа. Така гледа на радоститѣ и на скърбитѣ всѣки, който има знания. Днесъ се радва на радостта, а какво го очаква на другия день, не мисли за това. Той счита за привилегия да има стра-

дания. Който нѣма знания, роптае, гнѣви се, пита се, той ли е единствениятъ най-грѣшенъ човѣкъ, че трѣбва да страда толкова много. — Не си най-голѣмиятъ грѣшникъ, но не си и най-голѣмиятъ праведникъ. Както се радвашъ на радостта, така трѣбва да се радвашъ и на скръбта. Човѣкъ трѣбва да бжде готовъ, както понася радостта, така да понася и скръбта.

Не е лесно да носи човѣкъ радостта. И за това се иска знание. То е все едно, да ви дадатъ една книга, пълна съ магически формули и правила. Ако ги разбирате, ще ги прилагате на мѣсто и ще бждете като алхимицитѣ, да превръщате неблагороднитѣ метали въ благородни, да укротявате буритѣ и вѣтроветѣ, да донасяте дъждъ и т. н. Ако не разбирате тѣзи формули и правила, книгата ще бжде затворена за васъ. Вие ще бждете готови да я продадете на всѣки, който я пожелае. Милиарди струва тази книга, но за онзи, който я разбира. Такава книга представя човѣшкото тѣло. Въ него сж вложени много дарби и способности, много сили, които трѣбва разумно да се използватъ.

Всички хора се нуждаятъ отъ въздържание, да не произвеждатъ експлозии въ организма си. Много кибритени клечки имате, но трѣбва да знаете, кога да ги палите. Нѣкой само се заканва, че ще драсне кибрита си, а въ сжщностъ, кутията му е праздна. Желателно е кутията на всички да бжде пълна

съ кибритени клечки, че като драснатъ, да произведатъ ефектъ. Като палишъ кибрита си, трѣбва да се съобразявашъ съ времето. Ако вѣнъ духа силенъ вѣтъръ, колкото клечки запалишъ, всички ще изгаснатъ, безъ да на-
кладешъ огънь. Затова, ще намѣришъ нѣкое закжтано мѣсто, дето нѣма вѣтъръ, и тамъ ще запалишъ огънь. Щомъ се разгори огъ-
ньтъ, можешъ да го изнесешъ вѣнъ, при силния вѣтъръ. Огъньтъ ще гори, вѣтърътъ ще го раздухва, и ти ще свършишъ работата си. Значи, не е достатъчно човѣкъ само да се качва и да слиза, но да свърши нѣкаква работа, т. е. да придобие енергия за ума, за сърдцето и за тѣлото си.

Казвате: Богъ е Любовь. Богъ е виде-
лина. Това е казано въ Писанието, но вие
опитали ли сте Господа? Казано е, че чисто-
сърдечниятъ ще види Бога. Значи, чистота се
изисква отъ всички: чистота въ мислитъ, въ
чувствата, въ постѣпкитъ. Чисти мисли, безъ
никакво съмнение; чисти чувства, безъ ни-
каква користъ; чисти постѣпки, безъ никакво
петно. Говоришъ за Божията Любовь, а се
съмнявашъ въ нея. Това не е никакво позна-
ване на любовта. Съмнението не е нищо
друго, освенъ плюене върху дрехата на лю-
бовта. Въ школата не се позволява никакво
плюене: нито надѣсно, нито налѣво; нито
напредъ, нито назадъ. Щомъ плюете, вие
огорчавате нѣкое сжщество. Вие сте обико-
лени отъ сжщества, които ви придружаватъ.

Бждете внимателни, да не ги наплюете. Дето и да сте, на планината, или въ града, трѣбва да пазите чистота. Не е позволено на ученика да плюе по земята. — Въ бждеще ще постигнемъ тази чистота. — Ние живѣемъ въ настоящето, а не въ бждещето. Затова още днесъ ще започнете да служите на Бога съ чистота и светостъ. Ако отношенията ви къмъ Бога сж изправни, още днесъ можете да постигнете всичко, каквото желаете. Това значи познаване на Бога. Христосъ казва: „Това е животъ вѣченъ, да позная Тебе Единнаго, Истиннаго Бога и Христа, Когото си изпратилъ.“ Познаването на Бога има отношение къмъ вѣчния животъ. Който познава Бога, той е придобилъ вѣчния животъ. Той може да постигне желанията си. — Богъ всичко може да направи. — Така е, но важно е, какво ти можешъ да направишъ. Всѣки да си постави за задача, да се опита, да разбере, съ какви сили разполага и какво може да направи.

Сега отъ васъ се иска здрава, положителна мисль. Здрава мисль е тази, която има за основа чистотата. Абсолютна чистота въ мисли, въ чувства и въ действия — това трѣбва да бжде идеалътъ на всѣка душа. Чистиятъ и мораленъ човѣкъ не се подкупва съ нищо — нито на земята, нито на небето. Цѣлиятъ свѣтъ да му дадатъ, той пакъ не се подкупва. Той е свѣщъ, която свѣти на всѣки свѣтилникъ. Той е дошълъ на земята да се учи, защото се интересува отъ нея, както

и отъ небето. И за мене земята е толкова важна, колкото и небето. Адътъ е толкова важенъ, колкото и раятъ. Така провѣрявамъ, мога ли да превърна ада въ рай. Като усѣтя, че температурата на ада става много висока, наливамъ вода въ огъня, изгасвамъ го, и адътъ се превръща въ рай. Изкуство е човѣкъ да превърне ада въ рай, и тъмнината въ свѣтлина. Мнозина изгасватъ свѣтлината на рая и го превръщатъ въ адъ.

Казано е въ Писанието: „Наближило е Царството Божие на земята.“ Наистина, хората сж далечъ още отъ Царството Божие, но все пакъ сж по-близо, отколкото въ времето на Христа. Днесъ, при хубавия слънчевъ день, при чистия въздухъ и чистата вода, вие сте почти въ рая, между ангелитѣ. Какъ ще опишете ангела? Ще кажете, че е много красивъ. Вие имате понятие за красотата, каквато познавате на земята. За рая, за ангелитѣ хората иматъ такава представа, каквато художникътъ — за свѣта, въ който живѣе. Той рисува една картина: планина, дървета, вода, птички. И казва, че това е рай, но не е истинскиятъ рай. Като разглеждате картинитѣ на нѣкой художникъ, трѣбва да знаете, отъ кой свѣтъ сж снети тѣ — отъ физическия, отъ духовния, или отъ Божествения. Ако една картина представя физическия свѣтъ, художникътъ самъ е ходилъ до обекта на своята картина; ако е отъ духовния свѣтъ, обектътъ на картината самъ е дошълъ при художника. Физическиятъ свѣтъ

е направенъ отъ материя, която постепенно се мѣни, разлага и гние; духовниятъ свѣтъ е направенъ отъ материя, която отчасти се промѣня; материята на Божествения свѣтъ е специфична, абсолютно не се измѣня.

Това знание се дава на онѣзи, които познаватъ Бога и обичатъ истината. За да познаешъ Бога, ти трѣбва да Го обичашъ. Сжщото се отнася и до човѣка. Познавашъ човѣка, когато го обичашъ. Тогава той отваря сърдцето си и се разговаря съ тебе. Ако не го обичашъ, той се затваря. Следователно, ако искате да се отворятъ хората за васъ, обикнете ги. Тѣ веднага ще отворятъ прозорцитѣ си, ще ви се усмихнатъ, ще ви приветствуватъ. Ако мразите хората, веднага студътъ нахълтва въ сърдцата имъ. Тѣ затварятъ прозорцитѣ си, обличатъ дебелиѣ си дрехи и не се разговарятъ съ васъ. Омразата е затворъ, въ който и затворникътъ, и надзирателътъ сж чужди единъ за другъ. Проникне ли любовта въ затвора, вратата на келията се отваря, затворникътъ хвърля дебелията си дреха, отваря прозореца и се разговаря съ надзирателя. И двамата ставатъ приятели. Дето влѣзе любовта, оковитѣ падатъ отъ краката на затворниците, и тѣ излизатъ на свобода.

Казвате: Какво ли мисли Богъ за насъ? Който се интересува отъ мнението на Бога, той е готовъ да се жертвува за Него. Той познава Бога. Достатъчно е да си помисли за Него, за да се справи моментално съ мжчно-

тиитъ си. Ще кажете, че за всѣко нѣщо е нужно време. Време е нужно за човѣшкитѣ работи, състояние — за ангелскитѣ, а мигъ — за Божественитѣ. Мигътъ е господарь и на времето, и на състоянието. Това значи: Божествениятъ свѣтъ управлява и духовния, и физическия. Затова, палете всѣки день клечки отъ тритѣ кибритени кутии: отъ физическата, отъ духовната и отъ Божествената. Съ физическата клечка палите огънь, който гори и изгаря; съ духовната клечка палите огънь, който никога не изгасва, а съ Божествената палите огънь, който дава животъ. Това сж тритѣ разбирания на човѣка: физическо, духовно и Божествено. Палете огънь всѣки день съ тритѣ клечки кибритъ, за да имате широко и правилно разбиране.

Отъ какво се нуждае човѣкъ? — Отъ любовь: да обича и да го обичатъ. Свойствено е на човѣка да иска всички да го обичатъ. Това е възможно, само ако той живѣе въ Божествения свѣтъ. — Азъ искамъ да обичамъ. — Това показва, че си въ духовния свѣтъ. — Искамъ само единъ човѣкъ да ме обича. — Това е човѣшкиятъ свѣтъ. Въ човѣшката любовь хората затварятъ сърдцата си. Защо? — Попарени сж. Мжжъ бие жена си. Щомъ излъзе на работа, жената бързо затваря вратата. Защо? — Тя се страхува да не влѣзе другъ мжжъ да я бие. Ако мжжътъ се отнася добре съ жена си, тя е готова да отвори вратата си за всички хора. Тя вѣрва въ доброто,

което е вложено въ тѣхъ. Следователно, кажете ли, че нѣкой човѣкъ затваря сърдцето си, ще знаете, че той е билъ обиколень съ лоши хора. Ако отваря сърдцето си, той е билъ обиколень съ добри хора. Първиятъ не вѣрва въ доброто и въ свѣтлината, а вториятъ вѣрва.

Сега ние говоримъ за Божествения животъ, който прави човѣка добъръ, уменъ, здравъ и справедливъ. Щомъ е здравъ, той е богатъ. Ако си богатъ, трѣбва да давашъ отъ своитѣ блага. Ти ще кажешъ, че давашъ любовъ. Каква е твоята любовъ? — Човѣшка. Човѣшката любовъ е преходна — между любовта на хората и на ангелитѣ. Ангелътъ е щедъръ, на всички дава изобилно. Каквото срещне на пътя си, ще го цѣлуе. Любовта на ангелитѣ е подобна на свѣтлината, която цѣлува всичко, каквото срещне на пътя си. Тя всичко освѣтява, безъ да се опетнява. Божествената любовъ е готова на всѣкакви жертви. Дохожда единъ момъкъ при този, който носи Божествената любовъ въ сърдцето си и му казва: Ще ти повѣря една тайна. Влюбихъ се въ една мома, но сега ми трѣбватъ 20,000 лева. Понеже му е повѣрилъ тайната си, дава му 20,000 лв., той плаща за него. Следъ това дохожда другъ и му повѣрява своята тайна. Той убилъ съперника си и сега се моли, да не го намѣрятъ, да го накажатъ за убийството. Щомъ му е повѣрилъ тайната си, и на него ще помогне. Намира убития, намазва раната му съ нѣкакъвъ цѣръ, и той

възкръсва. Следъ това извиква виновния и го заставя да се примири съ убития. На убития казва да не ходи повече да се бие за чуждитѣ моми.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ жива вѣра. Тѣ се нуждаятъ и отъ любовъ, но не като тази на заека. Заекътъ казва: Умирамъ отъ любовъ, но щомъ му тропнешъ съ кракъ, той изчезва. Какво означаватъ думитѣ „умирамъ отъ любовъ“? Защо, който обича, трѣбва да умре? — Защото нѣма любовъ въ него. Когато любовта влѣзе въ човѣка, той никога не умира. Нѣкой казва: Умирамъ отъ жажда, умирамъ за вода. Защо умирашъ? — Защото водата е вънъ отъ тебе. Щомъ влѣзе въ тебе, ти вече не умирашъ. Разбиране е нужно, да различавате проявитѣ на хората, да знаете, въ кой свѣтъ живѣятъ. Христосъ казва: „Ако земнитѣ работи не разбирате, какъ ще разберете небеснитѣ?“ Ето защо, първата работа на човѣка е да разбере земния животъ и проявитѣ на хората. Видите ли, че нѣкой мига бързо и гледа къмъ земята, ще знаете, че той ще ви излъже. Ако му дадете пари, нѣма да ги върне.

Сега вие гледате облацитѣ на небето и се страхувате да не вали дъждъ. Не всички облаци сж дъждоносни. Когато Мойсей се качи на планината, облакъ обви цѣлата планина, и тогава Богъ проговори на Мойсея. Нѣщо хубаво се криеше въ този облакъ. Така и въ външната грозота понѣкога се крие нѣщо красиво. И въ

геометрическите линии има нѣщо красиво. Видите ли такива линии на човѣшкото лице, ще знаете, че красотата е задъ тѣхъ. Когато ангелитѣ гледатъ човѣшкото лице, тѣ търсятъ главно две линии на него. Намѣрятъ ли ги, казватъ, че лицето е красиво. И любовта има свои характерни линии. Първо, тя се проявява въ устата. Ако линията на любовта се намира на устата, любовта присѣтствува въ човѣка. Нѣма ли тази линия, любовта отсѣтствува. Втората линия сами ще намѣрите. Ако говорите за старостта и за младостта, тѣ иматъ две характерни линии. Който знае мѣстото на тѣзи линии, той е разбралъ и старостта, и младостта и се ползува разумно отъ тѣхъ. При това положение, човѣкъ се радва и на старостта, и на младостта. Той вижда красотата въ всичко. Има смисълъ да бжде човѣкъ красивъ и да се радва на живота.

Кои сѣ отличителнитѣ качества на красивия човѣкъ? — Дето мине красивиятъ, всичко запалва. Той носи творчески сили въ себе си. Не произвежда ли огънь, човѣкъ не е красивъ. Красотата е творческа сила. Както любовта произвежда огънь и топлина, така действува и красотата. Обаче, любещиятъ е същевременно мѣдъръ, силенъ, свободенъ. Той носи истината въ себе си. Любещиятъ е съвършенъ човѣкъ. Той постоянно дава отъ себе си, както планината. Като сте дошли тукъ, вие постоянно черпите: отъ въздуха, отъ водата, отъ енергиитѣ и отъ силитѣ, които се криятъ

въ самитъ върхове. Има върхове, които излъчватъ магнетична енергия; има върхове, които излъчватъ електричество. Като се качватъ по върховетъ, вие се възхищавате отъ красотата на природата и започвате да мислите за Онзи, Който е създалъ цѣлата вселена. Вие искате да видите Бога вѣнъ отъ себе си, въ другъ нѣкакъвъ свѣтъ. Това е невъзможно. Ако не Го видите на земята, никъде не можете да Го видите. Въ небето никога нѣма да видите Бога. Много естествено. Кой отъ васъ е видѣлъ себе си вѣнъ отъ подобнитъ си? Всѣки се вижда въ подобния си. Ако отидешъ на онзи свѣтъ, ти ще бъдешъ самъ. Какъ ще се видишъ, щомъ нѣма друго сѣщество, въ което да се огледашъ? На небето нѣма обекти, които могатъ да събудятъ стимулъ въ човѣка, да търси Бога. Какъ ще Го види тогава? Който иска да види Бога, да слѣзе на земята. Качи ли се на небето, при Него, нѣма да Го види. Въ единъ стихъ отъ Писанието е казанъ: „Когато видя лицето Ти.“ Значи, има мѣста на земята, дето можешъ да видишъ Бога. Това, което виждашъ на земята, и на небето ще го видишъ; това, което не виждашъ на земята, и на небето не можешъ да го видишъ.

Мнозина казватъ, че понятията на хората за любовта, за живота сѣ объркани. — Зависи, отъ какво гледище изхождатъ. Напримѣръ, като се влюби нѣкой, той става слуга. Неприятно е на човѣка да му кажатъ, че е слуга,

но, като се влюби, доброволно става слуга. Ако съзнателно ставаш слуга на любовта, ти си на правъ път. Нѣма да мине много време, любовта ще те направи господарь. Какъ ще стане това? Като слугувашъ на възлюбения си, ти работишъ, учишъ, придобивашъ нѣщо, а той се отпуща, губи и това, което е ималъ. Следъ време ти прилагашъ това, което си придобилъ, и се издигашъ надъ него, ставашъ господарь. Ако не си билъ уменъ като слуга, не можешъ да станешъ господарь. Ако си неразуменъ, неустойчивъ, страхливъ, слабъ, не можешъ да бждешъ господарь. Важно е да бждешъ свободенъ и като слуга, и като господарь. — Искамъ да бжда господарь. — Искай отъ Бога само това, което не те ограничава. Стремете се къмъ запазване на свободата си, а не къмъ господаруване. Който иска да бжде господарь, трѣбва да е слугувалъ дълго време, да е придобилъ качества на господаря. Какъвъ господарь е този, който се страхува отъ микробитѣ? Какъвъ господарь е този, който се смуцава отъ една мисль? И страхътъ е на мѣсто, но на физическия свѣтъ. Страхува се онзи, който не познава любовта. Има нѣщо по-високо отъ страха, това е съвѣстѣта.

Какво е нужно на човѣка? — Свобода. Който иска да бжде свободенъ, трѣбва да пази свободата и на другитѣ. Всѣки да бжде свободенъ на своето мѣсто. Коньтъ ще бжде свободенъ като конь, волътъ — като волъ.

И да имъ дадете свобода като вашата, тѣ не могатъ да я оценятъ и използватъ. Подъ „свобода“ се разбира използване на онѣзи условия, които сж дадени на всѣко живо същество. Като се ползува отъ даденитѣ условия, то се развива правилно. Отъ човѣка зависи да бжде свободенъ и да изгуби свободата си. Като прави зло, той самъ се ограничава. Ограничи ли се човѣкъ, и другитѣ го ограничаватъ. Прееде ли, той самъ се ограничава. Говори ли лоши думи, той пакъ се ограничава. Бждете будни, да живѣете така, че да не губите свободата си. Помнете, че вие сте едва въ началото на своето съзнателно развитие. Много още трѣбва да работите, да учите, докато достигнете копнежитѣ на своята душа. Нѣкои сж по-напреднали, но на всички предстои усилена работа. Научете се да служите правилно на себе си, за да служите и на Бога. Да служишъ на себе си, това не значи, да мислишъ само за себе си. Служенето е велика работа. Тя включва идеята любовъ къмъ Бога. Слугата работи отъ любовъ, а не за пари. Той оставя на господаря си да го възнагради споредъ своето разбиране. Ученикътъ работи безъ пари, но съ ценности. Знанието му е една отъ ценноститѣ. Чрезъ него той отваря пята си. Работете, безъ да се оплаквате. Съйте, безъ да критикувате.

Какво се иска отъ ученика? Да придобива знания, да възприема науката, която иде отъ Бога, а не отъ хората. Ще цитирате стиха,

че знанието възгордѣва. Знанието възгордѣва онзи, който не го разбира. Тръбва ли да се хвали онзи, който помага на ближните си? Той помага, защото обича истината, защото вѣрва въ Бога, защото има отношение къмъ хората, а не защото е добъръ. Той не мисли за своята доброта. Нѣкой помага материално на хората, понеже мисли, че ще ги освободи отъ ограниченията. Ако хората се освобождаватъ чрезъ материалното, прѣвъ Богъ би задоволилъ материалните имъ нужди. Друго нѣщо освобождава хората. Казано е, че истината освобождава човѣка. Значи, всѣки трѣбва да възлюби истината и да я придобие. Само така той ще се освободи.

И тъй, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ свободата, но трѣбва да има ясна представа за нея. Да бждешъ свободенъ, значи, да желаешъ и за другитѣ това, което ти имашъ. Ти пиешъ чиста вода, ще желаешъ и другитѣ да пиятъ отъ сжщата вода. Който грѣши, не може да бжде свободенъ. Само свободниятъ може да люби и да мисли. Да любишъ и да мислишъ, това подразбира абсолютна свобода. Свободенъ е онзи, който може да слугува на всички.

Благодарете на планината, на въздуха, на водата за благата, които ви дадоха. Благодарете за енергията, която придобихте тукъ. Сега трѣбва разумно да използвате всичко, което сте придобили.

— Само свѣтлиятъ пжть на мж-
дростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ живо-
тътъ.

✱

44. Лекция отъ Учителя, държана на
16 августъ, 1929 г. Рила. — Седемтъ езера.

Съдържание

	стр.
1. Отворени форми	3
2. Периодичностъ въ живота . . .	11
3. Азбуката на природата	17
4. Истинска опора	32
5. Живитѣ линии на съзнанието .	40
6. Преводи въ природата	50
7. Външни и вътрешни методи. . .	56
8. Добрата дума	65
9. Единство въ живота	76
10. Законъ на доволство	87
11. Естествено състояние	96
12. Лесно и мъчнопостижими нѣща .	109
13. Свѣтътъ на ограниченията . . .	120
14. Обикновено и Божествено съзнание	133
15. Специфичната свѣтлина и топлина	144
16. Върниятъ образъ	152
17. Мълчание и говоръ	155
18. Абсолютна и относителна реалностъ	163
19. На планината	175

Печатница Лито-печать — София